

Ναυαγοσώστες και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις, τούτο προσπάθησε τουλάχιστον όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις.

Κωνσταντίνος Π. Καβάφης

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑ ΜΑΡΙΑ ΑΝΝΑ

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων	1
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	1
Περίληψη	2
Abstract	3
Εισαγωγή.....	6
Μέρος Πρώτο	6
Κεφάλαιο 1. ΟΤΑ α' βαθμού	6
1.1 Ορισμοί ΟΤΑ	7
1.2 Όρια ΟΤΑ α' βαθμού - Δημότης - Δημοτολόγιο	9
1.3 Διοίκηση ΟΤΑ α' βαθμού	9
1.4 Αρμοδιότητες ΟΤΑ α' βαθμού.....	10
α) Σε θέματα ανάπτυξης και υποδομών	11
β) Σε θέματα περιβάλλοντος.....	13
γ) Σε θέματα ποιότητας ζωής και σωστής λειτουργίας	16
δ) Σε θέματα απασχόλησης.....	16
ε) Σε θέματα κοινωνικής Προστασίας και αλληλεγγύης	19
στ) Σε θέματα παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού	21
ζ) Σε θέματα πολιτικής προστασίας	24
1.5 Έσοδα-Δαπάνες ΟΤΑ α' βαθμού.....	26
1.6 Πρόσθετες αρμοδιότητες Δήμων	28
Κεφάλαιο 2. Ναυαγοσωστική στην Ελλάδα	28
2.1 Εισαγωγή	30
2.2 Νομοθεσία για το επάγγελμα του Ναυαγοσώστη	34
2.3 Εκπαίδευση.....	55
2.4 Προσόντα Ναυαγοσώστη	61
2.5 Καθήκοντα και εξοπλισμός Ναυαγοσώστη.....	

Μέρος Β.....	64
Κεφάλαιο 3. Δήμοι	64
3.1 Προσλήψεις ναυαγοσωστών	64
3.2 Απορρόφηση εργασίας από τους ΟΤΑ.....	66
Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία μελέτης συγκεκριμένων Δήμων	71
Κεφάλαιο 5. Δήμος Ζακύνθου.....	73
5.1 Εισαγωγή	73
5.2 Δήμος Ζακυνθίων	74
5.3 Δήμος Αλυκών.....	75
5.4 Δήμος Αρκαδίων	75
5.5 Δήμος Αρτεμισίων	76
5.6 Δήμος Ελατίων	76
5.7 Δήμος Λαγανά.....	77
5.8 Δήμος Ζακύνθου και ναυαγοσώστες	78
Κεφάλαιο 6. Δήμοι Ηρακλείου.....	80
6.1 Δήμος Ηρακλείου	80
6.1.1 Δήμος Ηρακλείου	80
6.1.2 Δήμος Γοργολαϊνης.....	81
6.1.3 Δήμος Τεμένους.....	81
6.1.4 Δήμος Παλιανής.....	82
6.1.5 Δήμος Νέας Αλικαρνασσού.....	82
6.2 Δήμος Μαλεβιζίου	82
6.2.1 Δήμος Γαζίου	82
6.2.2 Δήμος Κρουσώνα	82
6.2.3 Δήμος Τυλίσου.....	83
6.3 Δήμος Αχαρνών – Αστερουσίων	83
6.3.1 Δήμος Αρχανών.....	83

6.3.2	Δήμος Νίκου Καζαντζάκη.....	83
6.3.3	Δήμος Αστερουσίων	84
6.4	Δήμος Φαιστού.....	84
6.4.1	Δήμος Μοίρων	84
6.4.2	Δήμος Τυμπακίου	85
6.4.3	Δήμος Ζαρού	85
6.5	Δήμος Γόρτυνας	86
6.5.1	Δήμος Κόφινα	86
6.5.2	Δήμος Αγίας Βαρβάρας	86
6.5.3	Δήμος Γόρτυνας.....	88
6.5.4	Δήμος Ρούβα	89
6.6	Δήμος Χερσονήσου	89
6.6.1	Δήμος Χερσονήσου	89
6.6.2	Δήμος Γουβών	90
6.6.3	Δήμος Μαλλίων.....	90
6.6.4	Δήμος Επισκοπής.....	91
6.7	Δήμος Μινώα Πεδιάδας.....	91
6.7.1	Δήμος Αρκαλοχωρίου	91
6.7.2	Δήμος Καστελλίου.....	92
6.7.3	Δήμος Θραπανού	93
6.8	Δήμος Βιάννου	93
6.9	Δήμοι Ηρακλείου και ναυαγοσώστες	94
Κεφάλαιο 7.	Δήμοι Καβάλας	96
7.1	Γαλάζιες σημαίες σε παραλίες στους Δήμους Καβάλας	96
7.1.1	Δήμος Καβάλας	96
7.1.2	Δήμος Ελευθερών.....	97
7.1.3	Δήμος Κεραμωτής	98

7.2	Παραθαλάσσιοι Δήμοι Καβάλας	98
7.2.1	Δήμος Παγγαίου.....	98
7.2.2	Δήμος Θάσου.....	99
7.2.3	Δήμος Νέστου.....	100
7.2.4	Δήμος Καβάλας	100
7.3	Δήμοι Καβάλας και ναυαγοσώστες.....	101
Κεφάλαιο 8.	Δήμοι Κυκλάδων.....	102
8.1	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης	102
8.1.1	Δήμος Ερμούπολεως.....	102
8.1.2	Δήμος Άνω Σύρου	103
8.1.3	Δήμος Ποσειδωνίας	103
8.2	Δήμος Άνδρου.....	104
8.2.1	Δήμος Άνδρου	104
8.2.2	Δήμος Υδρούσας.....	104
8.2.3	Δήμος Κορθίου	105
8.3	Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων.....	105
8.3.1	Δήμος Νάξου	105
8.3.2	Δήμος Δρυμαλίας.....	106
8.4	Δήμος Θήρας.	107
8.5	Δήμος Τήνου	107
8.6	Δήμοι Κιμώλου, Φολεγάνδρου, Ανάφης, Σικίνου, Αντιπάρου, Μυκόνου, Κέας, Σερίφου, Κύθνου, Σίφνου, Αμοργού, Ιητών, Μήλου, Πάρου	107
8.7	Δήμοι Κυκλάδων και ναυαγοσώστες	113
Κεφάλαιο 9.	Δήμος Ρόδου	114
9.1	Δήμος Ρόδου.....	114
9.2	Δήμος Νότιας Ρόδου	115
9.3	Δήμος Πεταλούδων	115

9.4	Δήμος Λινδίων.....	117
9.5	Δήμοι Καμείρου, Καλλιθέας, Αφάντου, Ιαλυσού, Αταβύρου και Αρχαγγέλου	118
9.5.1	Δήμος Καμείρου.....	118
9.5.2	Δήμος Καλλιθέας	118
9.5.3	Δήμος Αφάντου.....	119
9.5.4	Δήμος Ιαλυσού.....	120
9.5.5	Δήμος Αταβύρου.....	120
9.5.6	Δήμος Αρχαγγέλου	121
9.6	Δήμοι Νήσου Ρόδου και ναυαγοσώστες.....	122
Κεφάλαιο 10.	Ναυαγοσώστες στους Δήμους Μεσσηνίας και Πρεβέζης ..	122
10.1	Δήμοι Μεσσηνίας και ναυαγοσώστες	122
10.2	Δήμοι Νομού Πρέβεζας και ναυαγοσώστες.....	124
Κεφάλαιο 11.	Συμπεράσματα-Προτάσεις	124
11.1	Συμπεράσματα.....	124
α.	Σχετικά με τους Δήμους	124
β.	Σχετικά με το ναυαγοσώστη	125
γ.	Προσόντα ναυαγοσώστη.....	126
11.2	Προτάσεις.....	127
Βιβλιογραφία		129
Διαδίκτυο.....		131

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΚΕΠΠΑ	Κέντρου Έρευνας και Πρόληψης Παιδικών Ατυχημάτων
ΑΕΑ	Αυτόματος Εξωτερικός Απινιδιστής
ΟΤΑ α' βαθμού	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
ΤΕΦΑΑ	Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΥΘΥΝΑ	Υπ. Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας
ΕΝΑΚ	Ελληνική Ναυαγοσωστική Ακαδημία
Ε.Π.Ε.	Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων
ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ.	Πανελλήνια Σχολή Ναυαγοσωστική
Ε.Σ.Ε.Ν.	Εθελοντικό Σώμα Ελλήνων Ναυαγοσωστών
Ε.Ν.ΑΚ	Ελληνική Ναυαγοσωστική Ακαδημία
ΚΑΡΠΑ	Καρδιοαναπνευστική ανάνηψη
ΑΤΗΙΝΝΑ (ΑΘ.ΙΝ.ΝΑ)	Αθηναϊκό Ινστιτούτο Ναυαγοσωστικής
CPR	Καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση
IOC	Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή
GAISF	Γενική Ένωση Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών
ARISF	Ένωση Αναγνωρισμένων από Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών
Λ.Σ.	Λιμενικό Σώμα
IWGA	Διεθνή Ένωση Παγκόσμιων Αγώνων
CISM	Διεθνές Συμβούλιο Ενόπλων Δυνάμεων
PADI	Professional Association of Diving Instructors
Ε.Ε.Σ.	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός
Γ.Γ.Α.	Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
Υ.Δ.Ε.	Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου
ΥΠ.Τ.Π	Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη

Περίληψη

Οι δήμοι της χώρας μας (ΟΤΑ α' βαθμού) είναι υπεύθυνοι για τους ναυαγοσώστες. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να προκηρύσσουν διαγωνισμούς ή και θέσεις για την πρόσληψη συγκεκριμένου αριθμού ατόμων ναυαγοσωστών, να ορίζουν τις συμβάσεις εργασίας τους και κατά συνέπεια αυτοί (ΟΤΑ) να είναι και υπεύθυνοι για το σύνολο του έργου που θα προσφέρουν οι ναυαγοσώστες καθώς και το χρόνο που θα το προσφέρουν. Οι δήμοι θεωρούνται ως ο κύριοι φορείς για την προστασία των λουομένων στις παραλίες τους ή στις λουτρικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονται στον χώρο ευθύνης τους. Την έγκριση όμως των ανάλογων ενεργειών για θέματα που συνιστούν την προστασία των λουομένων οι δήμοι την λαμβάνουν από το ανάλογο υπουργείο (Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας) και δουλεύουν πάντα σε συνεργασία με την αντίστοιχη λιμενική αρχή, η οποία αυτή η τελευταία αποτελεί και το "εκτελεστικό" όργανο αλλά και την "εποπτεύουσα" αρχή για τον έλεγχο της ανάλογης "δράσης" των ΟΤΑ Α' βαθμού ώστε να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες πάνω σε αυτό το ζωτικό θέμα. Ένας επαγγελματίας ναυαγοσώστης για να μπορεί να προσλαμβάνεται από τους Δήμους ή Κοινότητες (ή ακόμη και από ιδιωτικές εταιρείες) είναι απαραίτητο κυρίως να διαθέτει άδεια ναυαγοσώστη που έχει εκδοθεί από κάποια Λιμενική Αρχή, πιστοποιητικό ή πτυχίο σχολής ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης, απολυτήριο τίτλος υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τέλος την ανάλογη εμπειρία. Τα τελευταία χρόνια η εκπαίδευση του ναυαγοσώστη γίνεται από συγκεκριμένες σχολές (ιδιωτικές ή και δημόσιες) που "εκμεταλλεύονται" τις γνώσεις αλλά και την εμπειρία ανθρώπων που έχουν δουλέψει με επιτυχία στη ναυαγοσωστική. Εν κατακλείδι η προστασία των λουομένων (όχι μόνο στις παραθαλάσσιες περιοχές και ακτές αλλά και σε κάθε λουτρική εγκατάσταση) για την αποφυγή πνιγμών (πρόληψη) αλλά και για την διάσωση (καταστολή) των ανθρώπων που βρίσκονται σε κίνδυνο απαιτεί την συνεχή και άψογη συνεργασία των Δήμων με τους ναυαγοσώστες. Αυτή η συνεργασία θα οδηγήσει στην μείωση ή ακόμη και στην "εξάλειψη" του φαινομένου των πνιγμών που στη χώρα μας βρίσκεται σε έξαρση εδώ και πολλά χρόνια.

Λέξεις κλειδιά: ΟΤΑ α' βαθμού, Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας, Λιμενική Αρχή, Ναυαγοσώστης, Λουτρική Εγκατάσταση, Συνεργασία

Abstract

Municipalities of our country (first degree organisms) are responsible for lifeguards. More specifically they can either proclaim contests or employments for hiring specific number of lifeguards or appoint labor contracts and therefore they can and are responsible for the total work that lifeguards are going to offer as well as for the time that lifeguards will offer it. This happens due to the fact municipality is assumed as main responsible carrier for bathers' safety within its beaches or bather facilities. Municipalities grants approval for doing proportional actions concerning issues consist bathers' protection by the responsible ministry (Commercial Navigation) and always works under collaboration with the relative port authority, which this last authority is also the "performing" as well as tutelary authority for controlling all "actions" of municipalities so to go forward to proper actions for this important and vital issue. A professional lifeguard in order to have potentialities to work under Municipalities or sodalities (or yet by private companies) needs to have lifeguard license issued by a Port Authority, certificate or degree issued by a lifeguard school, discharge papers issued by obligatory education and finally proportional experience. Recent years lifeguards' education is obtained by specific schools (private or public) that "exploit" knowledge as well as experience of people worked with success in lifeguarding. In total bathers' protection (not only to offshore areas and beaches but as well as to any bather facilitation) in order to avoid drowning (prevention) as well as to save peoples lives (suppression) who are in danger demands constant and faultless collaboration of these two sides municipalities and lifeguards. This collaboration would lead to diminishing or even "elimination" of drowning phenomenon in our country, a fact that is in effusion the last few years.

Key words: Municipalities (first degree organisms), Commercial Navigation Ministry, Lifeguard, Bather Facilitation, Collaboration.

Εισαγωγή

Τα στατιστικά δεδομένα στην χώρα μας, σε σύγκριση με άλλων χωρών, δεν είναι ενθαρρυντικά όσο αφορά την ασφάλεια των λουομένων και τον αριθμό των πνιγμών. Πολλά περιστατικά συμβαίνουν στις λουόμενες εγκαταστάσεις μας (παραλίες, πισίνες κ.ά.), σε μια χώρα που διαθέτει τις περισσότερες και ομορφότερες παραλίες στην Ευρώπη. Είναι συνεπώς αναγκαία η εφαρμογή προγραμμάτων που θα οδηγήσουν στην προστασία των λουομένων σε κάθε υδάτινο χώρο. Σύμφωνα με το νόμο η προστασία αυτή είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ α' βαθμού με το Λιμενικό Σώμα και το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας. Εκείνο όμως που ενδιαφέρει είναι το κατά πόσο συμβάλλουν οι ΟΤΑ α' βαθμού στην δημιουργία μέσω της ναυαγοσωστικής στην Ελλάδα ενός τοίχους προστασίας για την ασφάλεια των λουομένων, για την μείωση των πνιγμών στην χώρα μας. Στην μελέτη μας αυτή γίνεται μια προσπάθεια να εξετάσει το συνολικό πλαίσιο αυτής της "προστασίας". Εξετάζει λοιπόν τις δύο κύριες πλευρές. Την πρώτη, τους Δήμους και την δεύτερη τους ναυαγοσώστες.

Η μελέτη μας απαρτίζεται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος είναι χωρισμένο σε δύο κεφάλαια και το δεύτερο σε επτά.

Το πρώτο κεφάλαιο εξετάζει τις λειτουργίες των ΟΤΑ α' βαθμού, όπως τουλάχιστον ορίζεται από τον κώδικα, και πιο συγκεκριμένα απασχολούμαστε με θέματα που αφορούν τους ΟΤΑ που είναι υπεύθυνοι για τις ακτές μας (ή τουλάχιστον το μεγαλύτερο μέρος τους) καθώς και ΟΤΑ που ασχολούνται με την ασφάλεια των λουομένων σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις ή κάμπινγκ.

Το δεύτερο κεφάλαιο εξετάζει την ναυαγοσωστική στην Ελλάδα.

Στο δεύτερο μέρος εξετάζουμε τη σχέση που έχουν οι Δήμοι με την ναυαγοσωστική. Πιο συγκεκριμένα αποτελείται από εννιά κεφάλαια.

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζουμε πως κάνουνε τις προσλήψεις οι δήμοι των ναυαγοσωστών, και πως αυτοί απορροφούνται στο επάγγελμα. Ακόμη μελετάμε τους πνιγμούς (μέσα από στατιστικά δεδομένα).

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλωνόμαστε στο να εξηγήσουμε την μεθοδολογία που διαρθρώνεται στα υπόλοιπα κεφάλαια της μελέτης μας.

Στο πέμπτο κεφάλαιο εξετάζουμε τον Δήμο Ζακύνθου. Ο δήμος αυτός έχει απορροφήσει, βάσει του σχεδίου Καλλικράτης, τους Δήμους Ζακυνθίων, Αλυκών, Αρκαδίων, Αρτεμισίων, Ελατίων και Λαγανά. Επίσης εξετάζουμε το τι γίνεται με τους ναυαγοσώστες στο δήμο αυτό.

Στο έκτο κεφάλαιο εξετάζουμε τους Δήμους Ηρακλείου. Αυτοί, πάλι κατανεμημένοι μέσα από το πρόγραμμα Καλλικράτης διανέμονται ως εξής: στους Δήμους Ηρακλείου, που περιλαμβάνουν τον Ηρακλείου, Γοργολαϊνης, Τεμένους, Παλιανής, Νέας Αλικαρνασσού, τον Δήμο Μαλεβιζίου, που περιλαμβάνει τους Γαζίου, Κρουσώνα, Τυλίσου, τον Δήμο Αχαρνών – Αστερουσίων, που περιλαμβάνει τους δήμους Αρχανών, Νίκου Καζαντζάκη και Αστερουσίων, τους Δήμους Φαιστού που περιλαμβάνει τους Μοίρων, Τυμπακίου και Ζαρού τους δήμους Γόρτυνας που περιλαμβάνει τους Δήμους Κόφινα, Αγίας Βαρβάρας, Γόρτυνας, Ρούβα, τους Δήμους Χερσονήσου που περιλαμβάνει τους δήμους Χερσονήσου, Γουβών, Μαλλίων και Επισκοπής, τους Δήμους Μινώα Πεδιάδας που περιλαμβάνει τους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Θραψανού και τέλος τον Δήμο Βιάννου. Στο ίδιο κεφάλαιο εξετάζουμε και την σχέση των παραθαλάσσιων δήμων του Ηρακλείου με τους ναυαγοσώστες και ποια μέριμνα υπάρχει.

Στο έβδομο κεφάλαιο ταξιδεύουμε βόρεια. Εκεί συναντάμε τον λαμπρό Δήμο Καβάλας. Έναν δήμο που έχει παραλίες γεμάτες με γαλάζιες σημαίες. Αποτελεί ένα κεφάλαιο που με μεγάλη χαρά συντάξαμε γιατί μας τόνωσε την ελπίδα ότι υπάρχει μέλλον στο επάγγελμα αυτό στην χώρα μας, όπως επίσης υπάρχει δυνατότητα ελάττωσης των κρουσμάτων πνιγμών, σε αυτόν τον δύσμοιρο τόπο, αρκεί να δοθούν τα κατάλληλα μέτρα υποδομής. Έτσι λοιπόν ρίχνουμε μια ματιά στο κεφάλαιο αυτό στις γαλάζιες σημαίες στις παραλίες του Δήμου Καβάλας. Στη συνέχεια εξετάζουμε τους Δήμους Καβάλας, Ελευθερών και Κεραμωτής και βάσει του σχεδιασμού Καλλικράτη τους παραθαλάσσιους Δήμους Καβάλας, δηλαδή του Δήμου Παγγαίου, Θάσου, Νέστου, Καβάλας. Τέλος ρίχνουμε και μια ματιά στα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του δύσκολου αυτού προβλήματος που εμπίπτει μέσα στις τόσες υποχρεώσεις στους Δήμους, της προστασίας των λουομένων στις υδατικές εγκαταστάσεις του νομού.

Στο όγδοο κεφάλαιο επεξεργαζόμαστε τον Δήμο Κυκλάδων, αναφέροντας αρχικά λίγα λόγια σχετικά με την μορφολογία τους αλλά και την

πολιτιστική τους μορφή, σε όλους τους Δήμους, την σχέση ναυαγοσωστών και Δήμου Κυκλάδων. Πιο συγκεκριμένα εξετάζουμε τους Δήμους Σύρου-Ερμούπολης που είναι οι δήμοι Ερμουπόλεως, Άνω Σύρου, Ποσειδωνίας, στη συνέχεια τους Δήμους Άνδρου, που είναι οι δήμοι Άνδρου, Υδρούσας, Κορθίου, τους Δήμους Νάξου και Μικρών Κυκλάδων, που περικλείουν τους Δήμους Νάξου, Δρυμαλίας, Θήρας, επίσης τους Δήμους Τήνου, Κιμώλου, Φολεγάνδρου, Ανάφης, Σικίνου, Αντιπάρου, Μυκόνου, Κέας, Σερίφου, Κύθνου, Σίφνου, Αμοργού, Ίου, Μήλου και Πάρου. Και εδώ δεν ξεχνάμε να αναφέρουμε την σχέση ναυαγοσωστών και Δήμου Κυκλάδων.

Στο ένατο κεφάλαιο της μελέτης μας πηγαίνουμε σε ένα Νησί της Δωδεκανήσου, ένα από τα πιο κοσμοπολίτικα, που φιλοξενεί αρκετούς επισκέπτες κάθε χρόνο. Μιλάμε για τον Δήμο Ρόδου, που περιλαμβάνει βάσει του σχεδίου Καλλικράτη τους Δήμους Ρόδου, Νότιας Ρόδου, Πεταλούδων, Λινδίων, Καμείρου, Καλλιθέας, Αφάντου, Ιαλισσού, Αταβύρου και Αρχαγγέλου. Τέλος στο ίδιο κεφάλαιο κάνουμε εκτενή αναφορά της σχέσης των ναυαγοσωστών με την μέριμνα του Δήμου Ρόδου.

Στο δέκατο κεφάλαιο εξετάζουμε τους ναυαγοσώστες και τις περιοχές του Δήμου Μεσσηνίας και Πρεβέζης, όπως τα έχουμε δει μέσα από δημοσιεύσεις εφημερίδων και περιοδικών.

Στο ενδέκατο κεφάλαιο κλείνουμε την μελέτη μας αναφέροντας τα συμπεράσματα που αποκομίσαμε από την εκπόνηση της μελέτης αλλά και θέτοντας κάποιες προτάσεις που θεωρούμε ιδανικές για την καλύτερη σχέση ΟΤΑ, ναυαγοσώστη και ασφάλεια λουομένων στην χώρα μας.

Μέρος Πρώτο

Κεφάλαιο 1. ΟΤΑ α' βαθμού

1.1 Ορισμοί ΟΤΑ

Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α'). Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον νόμο 3852/2010 αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας.

Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Κ.Δ.Κ.) (ΦΕΚ 114 Α*), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Τοπικές ή δημοτικές κοινότητες αποτελούν και οι δήμοι ή οι κοινότητες που καταργήθηκαν ύστερα από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') ή συνενώνονται με τον νόμο 3852/2010 και δεν αποτελούνται από τοπικά διαμερίσματα.

Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 3852/2010.

Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες.

Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ α και β βαθμού) δεν υφίστανται σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας, αλλά συνεργασίας και συναλληλίας, οι οποίες αναπτύσσονται βάσει του νόμου, κοινών συμφωνιών, καθώς και με το συντονισμό κοινών δράσεων. (άρθρο 3, ν. 3852/2010).

Τοπικά διαμερίσματα αποτελούν, επίσης, οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν κατόπιν συνένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α').

Επίσης είναι σημαντικό να αναφέρουμε εδώ ότι οι ΟΤΑ α' βαθμού μπορούν να έχουν συσταθεί και από συνένωση δύο ή περισσότερων όμορων Δήμων (ύστερα από αποφάσεις των Δημοτικών τους Συμβουλίων) ή συνένωση μίας ή περισσότερων Κοινοτήτων που συνορεύουν με ένα Δήμο, ή δύο όμορων Κοινοτήτων μετά από αποφάσεις των Δημοτικών τους Συμβουλίων ή ακόμη και μετά από Δημοψήφισμα (σύμφωνα με το άρθρο 216 του Ν. 3463/2006). Αυτοί οι συγκεκριμένοι ΟΤΑ α' βαθμού λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση την οποία χρηματοδοτεί το Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων (Ε.Π.Ε.), που δημιουργείται για το σκοπό αυτόν. Οι πόροι του προέρχονται είτε από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους είτε από άλλες, εθνικές ή κοινοτικές, πηγές χρηματοδότησης. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και Οικονομικών που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, καταρτίζεται το Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων (Ε.Π.Ε.) και καθορίζεται η διαδικασία, το ύψος και ο τρόπος κατανομής των πόρων του.

1.2 Όρια ΟΤΑ α' βαθμού - Δημότης - Δημοτολόγιο

Κάθε Δήμος και κάθε Κοινότητα έχει ενιαία εδαφική περιφέρεια. Κάθε τμήμα της Χώρας ανήκει στην περιφέρεια ενός Δήμου ή Κοινότητας, όπως έχει, ήδη, καθοριστεί. Όταν η περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας συμπίπτει με τα φυσικά όρια του νησιού, δεν γίνεται καθορισμός ορίων. Σε νησιωτικές περιοχές Δήμοι και Κοινότητες θεωρούνται όμοροι, εφόσον περιλαμβάνονται σε τοπικό σύμπλεγμα νησιών ή γειτνιάζουν μεταξύ τους.

Τα όρια της περιφέρειας κάθε Δήμου ή Κοινότητας καθορίζονται από επιτροπή που συγκροτεί ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων Δήμων ή Κοινοτήτων. Για τον καθορισμό αυτών των ορίων λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, η δημοτική και κοινοτική ιδιοκτησία, η ιδιοκτησία των κατοίκων και οι ιδιαίτερες ανάγκες των κατοίκων των οικισμών. Η επιτροπή αυτή απαρτίζεται από τον ειρηνοδίκη ως πρόεδρο, τους δημάρχους ή προέδρους των ενδιαφερόμενων Δήμων ή Κοινοτήτων και ένα δημοτικό ή κοινοτικό σύμβουλο των ενδιαφερόμενων Δήμων ή Κοινοτήτων που υποδεικνύονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από τα οικεία δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια, καθώς και έναν εκπρόσωπο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων και δύο (2) μηχανικούς της Περιφέρειας, εκ των οποίων ο ένας με ειδικότητα τοπογράφου μηχανικού. Αν το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο αρνείται να τους υποδείξει, οι σύμβουλοι ορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα της εκάστοτε Περιφέρειας.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι κάθε έλληνας πολίτης είναι **δημότης** ενός μόνο Δήμου ή μίας μόνο Κοινότητας (ενός δηλαδή μόνο ΟΤΑ α' βαθμού). Οι δημότες είναι αυτοί που είναι εγγεγραμμένοι στα εκάστοτε δημοτολόγια του αντίστοιχου ΟΤΑ.

Δημοτολόγιο τηρείται σε κάθε Δήμο και Κοινότητα, στο οποίο καταχωρούνται, με αίτηση των ενδιαφερόμενων ή αυτεπάγγελτα, οι δημότες και των δύο φύλων, κατά οικογένεια, με ιδιαίτερο, για κάθε οικογένεια, αύξοντα αριθμό (οικογενειακή μερίδα). Οι εκλογικοί κατάλογοι των Δήμων και Κοινοτήτων καταρτίζονται με βάση τα στοιχεία των εγγραφών και μεταβολών, που καταχωρούνται στα αντίστοιχα δημοτολόγια. Το σύνολο των δημοτολογίων των Δήμων και Κοινοτήτων της Χώρας με όλες τις εγγραφές και μεταβολές που καταχωρούνται σε αυτά συγκροτούν το Εθνικό Δημοτολόγιο.

Στους Δήμους και Κοινότητες (ΟΤΑ α' βαθμού) που προέρχονται από ένωση καταργηθέντων Δήμων και Κοινοτήτων το δημοτολόγιο είναι ενιαίο και τηρείται κατά τοπικό διαμέρισμα.

1.3 Διοίκηση ΟΤΑ α' βαθμού

Ο Δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, τη δημαρχιακή επιτροπή και τον Δήμαρχο. Ο Πίνακας 1.3 μας δείχνει τον αριθμό των ατόμων του δημοτικού συμβουλίου ανάλογα με τον αριθμό των κατοίκων του Δήμου.

Πίνακας 1.3 Αριθμός ατόμων που μετέχουν στο δημοτικό συμβούλιο και στο Κοινοτικό Συμβούλιο

Πληθυσμός Δήμου	Αριθμός μελών δημοτικού συμβουλίου
– 5.000	13
5.001 – 10.000	17
10.001 – 30.000	21
30.001 – 60.000	27
60.001 – 100.000	33
100.001 – 150.000	37
150.001 – 500.000	41
500.001 –	45

Πληθυσμός Κοινότητας	Αριθμός μελών κοινοτικού συμβουλίου
– 2.000	9
2.001 –	11

Στον αριθμό των συμβούλων δεν περιλαμβάνεται ο δήμαρχος.

Η Κοινότητα διοικείται από το κοινοτικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Ο αριθμός των μελών του κοινοτικού συμβουλίου φαίνεται στον πίνακα 1.3. Η διαφορά από το Δήμο είναι ότι στον αριθμό των μελών του κοινοτικού συμβουλίου περιλαμβάνεται και ο πρόεδρος της Κοινότητας.

Ο δήμαρχος και ο πρόεδρος της Κοινότητας καθώς και οι δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται κάθε τέσσερα (4) χρόνια. Η εκλογή τους γίνεται κάθε τέταρτο έτος, τη δεύτερη Κυριακή του μηνός Νοεμβρίου του έτους αυτού. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους και η θητεία τους λήγει την 31η Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

1.4 Αρμοδιότητες ΟΤΑ α' βαθμού

Οι ΟΤΑ α' βαθμού όπως ορίζει το άρθρο 76 του Ν. 3463/2006 είναι σε γενικές γραμμές οι ακόλουθες:

Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Επίσης στο σημείο αυτό αναφέρουμε και τις αρμοδιότητες των νησιωτικών περιφερειών όπως ορίζονται από το άρθρο 205 του ν. 3852/2010. Αυτές είναι: 1. Οι περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου είναι αρμόδιες και για το σχεδιασμό, την έγκριση και την παρακολούθηση των σχεδίων των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών. 2. Οι αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου ασκούνται από τις περιφέρειες από την 1.7.2011. 3. Με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζεται η απόδοση των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στην παράγραφο 1. 4. Ειδικά η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι αρμόδια για την εκτέλεση έργων και μελετών για τους δήμους της περιφέρειας με πληθυσμό μέχρι 4.000 κατοίκους, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, από τον οικείο δήμο, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

α) Σε θέματα ανάπτυξης και υποδομών

Είναι υπεύθυνοι για θέματα που αφορούν την προστασία, αξιοποίηση και εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, ιαματικών πηγών και ήπιων ή ανανεώσιμων μορφών ενέργειας όπως επίσης και την κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση σχετικών έργων και εγκαταστάσεων. Αυτό σημαίνει πως οι ΟΤΑ ορίζουν την μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση για τη διαχείριση δικτύων φυσικού αερίου, για τον εξηλεκτρισμό, την επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς. Ακόμη είναι υπεύθυνοι για την μελέτη, κατασκευή και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού. Εκπονούν επίσης αλλά και εφαρμόζουν προγράμματα ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της

περιοχής όπως και άλλα προγράμματα έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους.

Δεν πρέπει να παραμελούμε επίσης ότι εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για τον σχεδιασμό, την κατασκευή, την συντήρηση και την διαχείριση υποδομών που έχουν σαν στόχο να στηρίξουν τόσο την τοπική οικονομία (όσο και εν γένει την οικονομία της ευρύτερης περιφέρειας αλλά και αυτού του ίδιου του Κράτους), όπως για παράδειγμα οι οδοί, τα συστήματα άρδευσης, τα αντιπλημμυρικά ή τα εγγειοβελτιωτικά έργα. Ακόμη είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι ΟΤΑ α' βαθμού είναι αρμόδιοι για την εκπόνηση, υλοποίηση και συμμετοχή του Δήμου σε προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Εκείνο βέβαια που μας ενδιαφέρει εδώ είναι να τονιστεί ότι οι ΟΤΑ α' βαθμού συμμετέχουν σε προγράμματα δημιουργίας θερέτρων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής και διακοπών (ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, πισίνες, κάμπινγκ, λουόμενες εγκαταστάσεις κ.ά.).

Στις αρμοδιότητές τους όμως αυτές εμπλέκεται και η διοίκηση και εκμετάλλευση αυτών των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους καθώς εμπλέκονται και στην κατασκευή και συντήρηση των αναγκαίων λιμενικών έργων. Όλες οι ανωτέρω κατασκευές αποτελούν μέρος της δημοτικής και κοινοτικής περιουσίας οπότε η κατασκευή δεν αποτελεί όριο στην εκμετάλλευση από τους ΟΤΑ. Επεκτείνονται και στην διαχείρισή τους αλλά και στην αξιοποίηση και εκμετάλλευσή τους, καθώς οι εγκαταστάσεις αυτές αποτελούν ουσιαστικά δημοτική ή κοινοτική (κατά περίπτωση) περιουσία.

β) Σε θέματα περιβάλλοντος

Οι αρμοδιότητες των ΟΤΑ α' βαθμού αφορούν και την εμπλοκή τους σε προγράμματα που είναι υπεύθυνα για την προστασία και την αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών. Η προστασία αυτή επεκτείνεται και στους υδάτινους πόρους (όπου υπάρχουν), των εδαφών και εσωτερικών υδάτων (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί) τόσο του βιότοπου και του οικοσυστήματος όσο και της αποφυγής ρύπανσής των. Γι' αυτό το λόγο οι Δήμοι έχουν αρμοδιότητες στο να ιδρύουν αλλά και να λειτουργούν ανάλογα εργαστήρια. Η καθαριότητα όλων των χώρων της εδαφικής τους κυριαρχίας

των ΟΤΑ, καθώς και η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς είναι από τις ζωτικότερες και ουσιαστικότερες αρμοδιότητές τους. Για τους λόγους αυτούς οι Δήμοι αλλά και ο δημότης (εξατομικευμένα) είναι υπεύθυνος για την παροχή συνδρομής σε κάθε αρμόδια δημοτική υπηρεσία που έχει σαν απώτερο στόχο την προστασία του περιβάλλοντος (ότι είδους οικοσυστήματος εμπεριέχει ο αντίστοιχος Δήμος- δηλαδή δασικού, ορεινού, θαλάσσιου κ.λπ.).

Ο ΟΤΑ ακόμη στα πλαίσια της προστασίας του περιβάλλοντος πρέπει να είναι υπεύθυνος και για τη λειτουργία σφαγίων (απόβλητα και διαχείρισή τους, μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων), και για τη μελέτη και διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης. Τέλος στα περιβαλλοντικά θέματα είναι σημαντική η συμμετοχή των ΟΤΑ σε θέματα πολεοδομίας, κατανομής δηλαδή και εκμετάλλευσης του χώρου, χρήσεων γης προς όφελος πάντα του συμφέροντος και του δημότη, αλλά και του Δήμου κατ' επέκταση. Οι αρμοδιότητες αυτές συμπληρώνονται στο άρθρο 94 του ν. 385/2010 και αφορούν έκδοση οικοδομικών αδειών, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων, κατά την κείμενη νομοθεσία, υπό την επιφύλαξη της περίπτωσης 45 του άρθρου 280 του ν. 3852/2010. Γίνεται παρακολούθηση του Προγράμματος Καθαρές Ακτές - Καθαρές Θάλασσες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό. Η διαχείριση στερεών αποβλήτων, σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης, λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.). Η

διαχείριση πραγματοποιείται, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό, που καταρτίζεται από την Περιφέρεια κατά την ειδικότερη ρύθμιση του άρθρου 186 παρ. ΣΤ' αριθμ. 29 του νόμου 3852/2010.

γ) Σε θέματα ποιότητας ζωής και σωστής λειτουργίας

Οι ΟΤΑ θεωρούνται υπεύθυνοι σε θέματα ποιότητας ζωής των κατοίκων τους και της σωστής λειτουργίας τους. Αυτές αφορούν τις υποδομές στις πόλεις και τα χωριά της περιφέρειάς τους, δηλαδή στην κατασκευή, στην συντήρηση και διαχείριση των συστημάτων ύδρευσης, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού κοινόχρηστων χώρων, δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών, άλλων υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων. Επίσης συμμετέχουν στα θέματα της αστικής συγκοινωνίας, στην διενέργεια μεταφοράς ή μετακίνησης κατοίκων της περιοχής τους (υπάρχουν σήμερα αρκετοί δήμοι που παρέχουν δωρεάν δημοτική συγκοινωνία) αλλά και την μεταφορά και εξυπηρέτηση των κατοίκων τους αλλά και των τουριστών σε θέρετρα της περιφέρειάς τους ή χώρους αναψυχής. Ακόμη δεν πρέπει να παραλείψουμε τους χώρους στάθμευσης, όπως ορίζει η νομοθεσία και ο ΚΟΚ, η ρύθμιση κυκλοφορίας, ο καθορισμός των ορίων των πεζοδρομίων, των πεζοδρόμων, των μονοδρομήσεων και των κατευθύνσεων κυκλοφορίας. Οι Δήμοι σήμερα είναι υπεύθυνοι ακόμη και για την μεταφορά εγκαταλελειμμένων οχημάτων αλλά και την λήψη μέτρων για να αποφεύγονται δυσμενείς επιδράσεις στην ασφάλεια της κυκλοφορίας.

Στα πλαίσια πάντα της καλύτερευσης της ποιότητας ζωής οι ΟΤΑ καθορίζουν χώρους και όρους λειτουργίας των αγορών και των πανηγυριών, των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων αλλά και τους χώρους προσωρινής διαμονής μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων (σε διάφορες εξαιρετικές περιπτώσεις όπως σεισμοί, διαδηλώσεις κ.ά.).

Εντός αυτών των πλαισίων εκμετάλλευσης οι ΟΤΑ παρέχουν προστασία στον καταναλωτή δημιουργώντας Γραφεία Ενημέρωσης των καταναλωτών σε θέματα που αφορούν τα δικαιώματα και την ποιότητα των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών αλλά και τις επιπτώσεις τους στην υγεία και το περιβάλλον, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.

Τέλος οι ΟΤΑ είναι υπεύθυνοι για την μέριμνα και λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, όπως ο υγειονομικός έλεγχος των δημοτικών

και κοινοτικών δεξαμενών νερού, ο υγειονομικός έλεγχος των καταστημάτων και επιχειρήσεων που λειτουργούν στην περιφέρειά τους, ο έλεγχος της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα, η περισυλλογή και εν γένει η μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα και η δημιουργία καταφυγίων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Εκτός αυτού πρέπει να λαμβάνουν μέτρα αλλά και να μεριμνούν για την προστασία της ζωής και της παρουσίας των κατοίκων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και της τήρησης των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς του δημοτικού ή κοινοτικού δικτύου, η λήψη μέτρων και ο έλεγχος για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές, από έλλειψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται και γενικότερα από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους για τη ζωή και την παρουσία των κατοίκων. Ακόμη είναι σημαντική η προστασία και η αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών, η απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινόχρηστους χώρους, η ονομασία των οδών, πλατειών, η τοποθέτηση πινακίδων πληροφορίας και η αρίθμηση κτισμάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 94 ν. 3852/2010 παρ. 2 οι αρμοδιότητες των ΟΤΑ επεκτείνονται και σε μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου αρμοδιότητας δήμου, σε εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και η μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου του δήμου. Ακόμη είναι υπεύθυνοι οι ΟΤΑ για τον καθορισμό των αστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος των αντίστοιχων γραμμών, καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών, για τον καθορισμό κομίστρων αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, για την ρύθμιση κάθε θέματος, το οποίο αφορά στην εγκατάσταση, λειτουργία και στη συντήρηση ανελκυστήρων, καθώς και η χορήγηση των σχετικών τεχνικών επαγγελματικών αδειών, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 4 του π.δ. 78/2006 (ΦΕΚ 80 Α') και των σχετικών Κ.Υ.Α..

Επίσης οι ΟΤΑ χορηγούν άδειες για δομική ή μηχανική κατασκευή προς εγκατάσταση κεραίας σταθμού στην ξηρά, για εγκατάσταση και άδεια

λειτουργίας φωτοβόλων, σωλήνων, φωτεινών επιγραφών και ηλεκτροκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων, καθώς και για έλεγχο της λειτουργίας αυτών. Συστήνει επιτροπές φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, η τήρηση αρχείων των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και η τήρηση μητρώου καταναλωτών. Καθορίζει τις προδιαγραφές των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών. Απαγορεύει τη δημιουργία θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους. Η περισυλλογή αδέσποτων σκύλων, καθώς και η ίδρυση ή βελτίωση εγκαταστάσεων καταφυγίων αδέσποτων σκύλων. Ο καθορισμός των ωρών έναρξης και λήξης της εργασίας των ναυτεργατών και των αρτεργατών. Η χορήγηση βιβλιαρίων υγείας στους εκδοροσφαγείς. Η χορήγηση των αδειών παραγωγών και η θεώρησή τους από τον οικείο δήμο, όπου ο παραγωγός κατοικεί. Η αρμοδιότητα αυτή δεν αφορά την έκδοση αδειών στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Η συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και η διενέργεια ελέγχων ή άλλων πράξεων, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.

Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων. Η χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών. Η έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων, καθώς και η διενέργεια επιθεωρήσεων και ηλεκτρολογικών ελέγχων.

Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για διάθεση Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίων (Κ.Ε.Κ.), καθώς και η παρακολούθηση και ο έλεγχος των Κέντρων Ελέγχου Καυσαερίων.

Η χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων. Τέλος η θεώρηση των Καρτών Επιθεώρησης και Επισκευών των ενοικιαζόμενων οχημάτων.

δ) Σε θέματα απασχόλησης

Οι ΟΤΑ α' βαθμού εμπλέκονται και σε θέματα ανεργίας. Όπως αναφέραμε από τις προηγούμενες δραστηριότητές τους αλλά και αρμοδιότητές τους οι οργανισμοί είναι απαραίτητο να δημιουργούν και να υλοποιούν έργα υποδομής αλλά και καθαριότητας και προστασίας του πολίτη. Μέσα από αυτά τα έργα χρειάζεται η απασχόληση ανθρώπων, σε μορφή είτε μόνιμου, είτε εποχιακού προσωπικού για να μπορέσει να υλοποιήσει όλες αυτές τις αρμοδιότητές της. Δηλαδή οι ΟΤΑ πρέπει να μπορούν να υλοποιούν τα ολοκληρωμένα σχέδια και προγράμματα δράσης και τις πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών. Η προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης, με την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και κυρίως των πληθυσμών των ορεινών, αγροτικών και νησιωτικών περιοχών, στο πλαίσιο του εθνικού και ευρωπαϊκού σχεδιασμού, αποτελούν μια ζωτικής σημασίας ενέργεια και αρμοδιότητα εκ μέρους των οργανισμών αυτών. Συμβάλλουν συνεπώς στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.

Στα πλαίσια της απασχόλησης αυτής οι ΟΤΑ α' βαθμού είναι υπεύθυνοι για την πρόσληψη, την κατάρτιση συμβάσεων και την χρηματοδότηση των ναυαγοσωστών που αποτελεί κύριο μέρος της μελέτης μας.

ε) Σε θέματα κοινωνικής Προστασίας και αλληλεγγύης

Οι ΟΤΑ μεταξύ όλων των παραπάνω αρμοδιοτήτων τους εμπεριέχουν και την εφαρμογή πολιτικών αλλά και την συμμετοχή σε δράσεις τους που αποσκοπούν στην υποστήριξη αλλά και την κοινωνική φροντίδα του

"αδύναμου" πληθυσμού τους. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ ότι η κοινωνία είναι δημιούργημα του ανθρώπου για να μπορεί να είναι σε θέση να προστατεύει τα "αδύναμα" μέλη της. Αυτά σε επίπεδο οικογένειας είναι τα βρέφη ή τα παιδιά ή τα άτομα της τρίτης ηλικίας. Γι' αυτό και οι ΟΤΑ είναι υπεύθυνοι για την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. αλλά και για τη μελέτη και εφαρμογή των σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών, όπως επίσης και η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης αποτελούν αντικείμενα δράσης των ΟΤΑ.

Ο ν. 3852/2010 προσθέτει στις παραπάνω αρμοδιότητες και τα εξής (άρθρο 94, παρ. Β):

Εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών και η διενέργειά τους. Η τήρηση κανόνων υγιεινής των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς. Η άσκηση ελέγχου και εποπτείας στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και η ευθύνη λειτουργίας των παιδικών εξοχών. Η εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, καθώς και η έγκριση του προϋπολογισμού τους, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επιχορηγήσεων, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς. Η οικονομική ενίσχυση αυτοστεγαζόμενων, η μίσθωση ακινήτων, η ρύθμιση διαφόρων θεμάτων

κοινωνικής κατοικίας και η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας. Ο διορισμός μελών διοικητικών συμβουλίων, η εποπτεία και η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΙΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ). Ο ορισμός ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας. Η χορήγηση της Κάρτας Αναπηρίας, μετά από σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας. Η έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας. Η καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 57/1973 (ΦΕΚ 149 Α'), της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων. Η δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων λόγω απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους. Η αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής. Η υλοποίηση: α) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου, β) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση, γ) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας. Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών. Η χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών. Η έκδοση τοπικών υγειονομικών διατάξεων και η λήψη μέτρων σε θέματα δημόσιας υγιεινής. Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση

δειγμάτων φαρμάκων. Η οργάνωση αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικών προγραμμάτων για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, κατά τις ρυθμίσεις της παρ. 7 του άρθρου 14 του ν. 3172/2003 (ΦΕΚ 197 Α'). Η εφαρμογή προγραμμάτων για την καταπολέμηση λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων ζώων. Η επιβολή ή άρση υγειονομικών μέτρων, λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωοτίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων. Ο ορισμός ελεγκτή γιατρού Ο.Γ.Α. για τα Ν.Π.Δ.Δ. του νομού. Ο ορισμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, από το δήμο όπου εδρεύουν τα ταμεία. Η εφαρμογή, οργάνωση και εποπτεία της τεχνητής σπερματέγχυσης και του συγχρονισμού του οίστρου των ζώων. Η παροχή γνωμάτευσης από τον αρμόδιο κτηνίατρο για υγειονομική καταλληλότητα των ζώων όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων.

στ) Σε θέματα παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού

Οι ΟΤΑ α' βαθμού είναι υπεύθυνοι για την κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας παιδείας αλλά και για τη συντήρηση, καθαριότητα και φύλαξη των σχολικών κτιρίων. Ακόμη είναι υπεύθυνοι για τη λειτουργία βιβλιοθηκών, κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής κ.ά. Ακόμη οι ΟΤΑ πρέπει να εφαρμόζουν πολιτικές ώστε να αναδειχθεί η προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων. Είναι υπεύθυνοι για την προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων των. Πρέπει να μεριμνούν για την επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Διοργανώνουν συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Πρωθούν πολιτιστικές ανταλλαγές, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Οι ΟΤΑ είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού, για την κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών κέντρων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης, για την προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και την διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων. Κατά το άρθρο 94 παρ. 4 του Ν. 3852/2010 οι αρμοδιότητες σε θέματα παιδείας και αθλητισμού συμπληρώνονται και από τις παρακάτω:

Η εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο. Η απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και η ανέγερση σχολικών κτιρίων. Η μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, η στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης ο καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας. Η διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή. Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών και λυκείων. Η εποπτεία και ο έλεγχος των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων. Η έγκριση της εγκατάστασης, μεταφοράς ή επισκευής τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία. Η οργάνωση συναυλιών ή άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής. Ο διορισμός και η αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία. Η έγκριση οποιασδήποτε μίσθωσης ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών. Ο

καθορισμός κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους. Η κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων. Η επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους. Η διακοπή μαθημάτων, λόγω έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου), σύμφωνα με τις διατάξεις του β.δ. 16/1966 (ΦΕΚ 7 Α'). Η συμμετοχή εκπροσώπου του οικείου δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας. Η επιχορήγηση φορέων που αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του δήμου, καθώς και όσων συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη και προβολή του, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του. Η άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πολιτισμού και Τουρισμού. Με την απόφαση αυτή, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, προσδιορίζονται ειδικότερα τα Εθνικά Αθλητικά Κέντρα, κατ' αντιστοιχία προς τους οικείους δήμους, εξειδικεύονται τα θέματα που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα.

ζ) Σε θέματα πολιτικής προστασίας

Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα διοικητικά τους όρια καθώς και η διατύπωση εισήγησης για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιοχής τους, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και η εφαρμογή των προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, αποτελούν πρωταρχική μέριμνα των ΟΤΑ. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να αμελούν την διάθεση και τον συντονισμό δράση

του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών της περιφέρειάς τους.

Εν κατακλείδι όπως αναφέραμε και παραπάνω οι ΟΤΑ α' βαθμού ασκούν, σε τοπικό πάντα επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους έχουν ανατεθεί για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Οι αρμοδιότητες αυτές είναι, ειδικότερα, οι ακόλουθες (άρθρο 76 Ν. 3463/2006):

1. Η τήρηση του δημοτολογίου και του μητρώου αρρένων, η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό, καθώς και η τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.
2. Η τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρειά τους και η έκδοση αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων.
3. Η τήρηση αρχείων επίσημων εγγράφων και η έκδοση αντιγράφων.
4. Η περιοδική ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης, που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.
5. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.
6. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας και αλλοδαπών και μετανάστευσης.
7. Η χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών.
8. Η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και η χορήγηση άδειας ταφής και αποτέφρωσης νεκρών.
9. Η χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.
10. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.
11. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.
12. Ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων που αφορούν το Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες.

13. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση των αδειών ίδρυσης, λειτουργίας και εγκατάστασης των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης αυτών.
14. Η τήρηση των διατάξεων που αφορούν το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων.
15. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και η διενέργεια των προβλεπόμενων επιθεωρήσεων.
16. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπων και διάφορων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, όπως λούνα πάρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων της.
17. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων και παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
18. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας μουσικών οργάνων, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
19. Η χορήγηση και ανάκληση αδειών για την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η χορήγηση αδειών εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3377/2005 (ΦΕΚ 202 Α'), καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές.
20. Η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος στην περιφέρειά τους.
21. Η αφαίρεση της άδειας από τις οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο Ι.Κ.Α..
22. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
23. Ο έλεγχος τήρησης της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.

24. Η χορήγηση αδειών διενέργειας διαφήμισης, τοποθέτησης πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, τοποθέτησης επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και η παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα, που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, όπως επίσης ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, η αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και η επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και τους όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.
25. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων.

1.5 Έσοδα-Δαπάνες ΟΤΑ α' βαθμού

Τα έσοδα των ΟΤΑ α' βαθμού είναι τακτικά και έκτακτα. Από τα τακτικά έσοδα είναι αυτά που προέρχονται από θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους, από εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας, από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές και τέλος από τοπικά δυνητικά τέλη, δικαιώματα και εισφορές.

Τα έκτακτα έσοδα είναι αυτά που προέρχονται από δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες, από διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, από συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, από τα κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και τέλος από κάθε άλλη πηγή (άρθρο 157 του Ν. 3463/2006).

Οι δαπάνες των ΟΤΑ α' βαθμού είναι υποχρεωτικές και προαιρετικές. Οι υποχρεωτικές δαπάνες είναι τα έξοδα παράστασης, η αποζημίωση των συμβούλων για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και της δημαρχιακής επιτροπής, καθώς και τα έξοδα κίνησης των προέδρων των τοπικών συμβουλίων καθώς και οι κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού, περιλαμβανομένων και των κατ' αποκοπή εξόδων κίνησης. Ακόμη στις υποχρεωτικές δαπάνες περιλαμβάνονται οι παροχές σε είδος για την προστασία των εργαζομένων, η γραφική ύλη, τα έντυπα και τα βιβλία των υπηρεσιών, η δαπάνη κατανάλωσης ηλεκτρικής

ενέργειας ή φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και τα τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, καθώς και κάθε είδους καύσιμο και ελαγιολιπαντικά. Στις υποχρεωτικές δαπάνες δεν παραλείπουμε τα μισθώματα των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις δημοτικές ή κοινοτικές υπηρεσίες, τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης, τα τοκοχρεολύσια των δανείων, τα έξοδα υποχρεωτικής από το νόμο ασφάλισης οχημάτων, οι ετήσιες εισφορές υπέρ των συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων.

Οι δαπάνες υλοποίησης των συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας και των προγραμματικών συμβάσεων, οι επιχορηγήσεις των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων που ιδρύει κάθε Δήμος ή Κοινότητα, ως προς το ποσό που αναγράφεται στην οικεία συστατική πράξη, οι δαπάνες για την εκτέλεση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων και για την εξόφληση των εκκαθαρισμένων, σύμφωνα με το διατακτικό τους, οφειλών, και τέλος οι εισφορές που επιβάλλονται με ειδικούς νόμους συμπεριλαμβάνονται επίσης στις υποχρεωτικές δαπάνες των ΟΤΑ α' βαθμού.

Στις υποχρεωτικές επίσης δαπάνες των ΟΤΑ α' βαθμού περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν εθνικές ή τοπικές γιορτές ή άλλες ιδίως πολιτιστικές, μορφωτικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές εκδηλώσεις, συνέδρια και συναντήσεις που οργανώνει ο Δήμος ή η Κοινότητα, εφόσον σχετίζονται με την εδαφική του περιφέρεια και συνδέονται με την προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων ή των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων του, ή όμοιες εκδηλώσεις που οργανώνουν άλλοι φορείς και συμμετέχει ο Δήμος ή η Κοινότητα, ή οι τιμητικές διακρίσεις, αναμνηστικά δώρα και φιλοξενία αντιπροσωπειών ή φυσικών προσώπων τα οποία συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη ή προβολή του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και οι συνεπαγόμενες δαπάνες δημοσίων σχέσεων. Τέλος στις δαπάνες αυτές αναφέρονται και η τουριστική προβολή, με κάθε πρόσφορο μέσο, του Δήμου ή της Κοινότητας καθώς και οι έκτακτες επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του Δήμου ή της Κοινότητας.

Ακόμη στο σύνολο των υποχρεωτικών δαπανών περιλαμβάνονται οι δαπάνες που αφορούν επικοινωνίες κάθε μορφής, την άμεση αποκατάσταση απρόβλεπτων ζημιών σε δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης,

φωτισμού και σε δρόμους. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν ο προϋπολογισμός του σχετικού έργου δεν υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται κάθε φορά, μπορεί να γίνεται απευθείας ανάθεση με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας.

Οι πληρωμές δαπανών που αφορούν αποδοχές κάθε είδους προσωπικού, έξοδα παράστασης, μισθώματα ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις υπηρεσίες του Δήμου ή της Κοινότητας, εισφορές για τη μισθοδοσία των ελεγκτών εσόδων - εξόδων και των εισπρακτόρων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έξοδα κίνησης εισπρακτόρων δεν παύουν να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συνολικής υποχρεωτικής δαπάνης των ΟΤΑ α' βαθμού.

1.6 Πρόσθετες αρμοδιότητες Δήμων

Σύμφωνα με το Ν. 3852/2010 (Σχέδιο Καλλικράτης) από 1ης Ιανουαρίου 2011 ασκούνται, από τους δήμους, οι πρόσθετες αρμοδιότητες που τους απονέμονται, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 11 έως και 26), 2 (υπ' αριθμούς 15 έως και 28), 3 (υπ' αριθμούς Β7 έως και 25), 4, 5 (υπ' αριθμούς 1 έως και 7) και 6 του άρθρου 94 του νόμου αυτού. Η έναρξη άσκησης των λοιπών πρόσθετων αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 27 έως και 29), 2 (υπ' αριθμούς 29 έως και 39), 3 (υπ' αριθμούς Β26 έως και 34) και 5 (υπ' αριθμούς 8 έως 69) του άρθρου 94 πραγματοποιείται από την 1η Ιανουαρίου 2013. Αν σε δήμους του ίδιου νομού, δεν υφίστανται υπηρεσίες, με επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και προσωπικού, προς άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που απονέμονται σε αυτούς με το άρθρο 94, περιλαμβανομένων και των τεχνικών υπηρεσιών, για τις σχετικές αρμοδιότητες παρέχεται, υποχρεωτικώς, διοικητική υποστήριξη από το δήμο της έδρας του νομού ή από άλλο εγγύτερο δήμο, όπως αυτός ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία εκδίδεται μέχρι 31.10.2010. Για την έκδοση της προηγούμενης απόφασης, σχετικά με τον προσδιορισμό του εγγύτερου δήμου, απαιτείται προηγούμενη εισήγηση του δήμου που θα εξυπηρετηθεί διοικητικά, η οποία παρέχεται εντός μηνός αφότου ζητηθεί. Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα ασκούνται από τον

οικείο δήμο. Ο δήμος της έδρας του νομού παρέχει, επίσης, διοικητική υποστήριξη για την έκδοση οικοδομικών αδειών. Εάν η οικεία αρμοδιότητα έχει απονεμηθεί με σχετικό προεδρικό διάταγμα, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 61 του ν. 947/1979 (ΦΕΚ 69 Α') σε άλλους δήμους του ίδιου νομού, οι δήμοι αυτοί εξακολουθούν να την ασκούν. Η διοικητική υποστήριξη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των προηγούμενων παραγράφων από το δήμο της έδρας του νομού παρέχεται μέχρι 31.12.2012. Μέχρι την ίδια ημερομηνία οι λοιποί δήμοι του ίδιου νομού υποχρεούνται να έχουν οργανώσει αντίστοιχες υπηρεσιακές μονάδες. Σε όσους δήμους λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων με αρμοδιότητες της παραγράφου 1α του άρθρου 95 του ν. 3852/2010 οι υπηρεσίες αυτές καταργούνται και οι αρμοδιότητές τους, από 1.1.2011, ασκούνται από τους αντίστοιχους δήμους. Η στελέχωση των οικείων υπηρεσιών των ανωτέρω δήμων γίνεται με μετάταξη των υπαλλήλων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που υπηρετούν στις καταργούμενες κατά το προηγούμενο εδάφιο υπηρεσίες. Το προσωπικό τους μετατάσσεται στον αντίστοιχο δήμο, όπου λειτουργούσε η καταργούμενη αποκεντρωμένη νομαρχιακή υπηρεσία, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 1 έως και 7 του άρθρου 257 του παρόντος νόμου.

Μέχρι τις 31.12.2012 οι αρμοδιότητες της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του ν. 3852/2010 εξακολουθούν να ασκούνται από την περιφέρεια. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, προβλέπεται η ολική ή μερική κατάργηση των υπηρεσιακών μονάδων της περιφέρειας, που ασκούσαν τις αρμοδιότητες, οι οποίες μεταβιβάζονται στους δήμους από 1.1.2013, σύμφωνα με την παρ.1 β' του άρθρου 95 (ν. 3852/2010), καθώς και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζεται η μετάταξη του προσωπικού των περιφερειών, που κατείχε τις οργανικές θέσεις του προηγούμενου εδαφίου οι οποίες καταργούνται, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας, η οποία ορίζεται στις παραγράφους 2, 3, 5, 6 και 7 του άρθρου 257 του παρόντος νόμου, καθώς και η απόδοση των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων, που μεταβιβάζονται.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό ζήτημα, το οποίο σχετίζεται με την άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων, την παροχή διοικητικής υποστήριξης και τη μεταφορά εξοπλισμού από τις υπηρεσίες που ασκούσαν αρμοδιότητες μεταβιβαζόμενες στους δήμους.

Κεφάλαιο 2. Ναυαγοσωστική στην Ελλάδα

2.1 Εισαγωγή

Η Ελλάδα είναι μια ναυτική χώρα και συνεπώς διατηρεί μεγάλη δραστηριότητα που σχετίζεται με την θάλασσα, κυρίως επαγγελματική. Υπάρχουν όμως και δραστηριότητες που εντάσσονται εντός του νερού και που στοχεύουν κυρίως στην διασκέδαση (όχι τουλάχιστον άμεσα σε επαγγελματική σχέση με αυτήν) και εξαιτίας αυτών η χώρα μας αντλεί κόσμο από τον τουρισμό για την ανάλωση σ' αυτού του είδους τις δραστηριότητες στο νερό, όπως είναι η ιστιοπλοΐα, η κωπηλασία, οι καταδύσεις, η κολύμβηση κ.ά. Μέσα λοιπόν από αυτές τις τάσεις, τόσο της επαγγελματικής εξάρτησης, όσο και της τουριστικής-ψυχαγωγικής εξάρτησης με αυτό το στοιχείο, το νερό, ο Έλληνας αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει κάποια συγκεκριμένα ουσιώδη προβλήματα. Κυριότερο δε πρόβλημα αυτών είναι οι απώλειες (πνιγμοί), λόγω φαίνεται της φτωχής εξοικείωσής του με το νερό. Ένα γεγονός που σταδιακά εξαπλώνεται με αποτέλεσμα την ενεργοποίηση ομάδων ανθρώπων που σαν κύριο στόχο τους έχουν να προστατεύουν και πρακτικά αλλά και θεωρητικά τον κόσμο για την ασφαλή του συμπεριφορά και σχέση με αυτό το στοιχείο.

Στην αρχή για την προστασία του δημιουργήθηκαν σωματεία και οργανισμοί, που αυτοί στην αρχή εκπαίδευαν το ευρύ κοινό. Μετά όμως, αυτή η νέα αρμοδιότητα, η ναυαγοσωστική, εξαπλώθηκε με αποτέλεσμα και την δημιουργία σχολών από την μία πλευρά αλλά και την ανάπτυξη φορέων από την άλλη, που θα ήταν υπεύθυνοι για την σωστή λειτουργία της ναυαγοσωστικής στη χώρας μας. Οι φορείς αυτοί είναι ή οι δημόσιες υπηρεσίες (όπως το Λιμενικό σώμα) ή οι Δήμοι και οι κοινότητες.

Η ναυαγοσωστική ξεκίνησε στην χώρα μας το 1924, όταν η ΧΑΝΘ διοργανώνει μαθήματα για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε παραλία του Πηλίου. Τα μαθήματα συνεχίζονται σχεδόν κάθε χρόνο. Στην συνέχεια την σκυτάλη λαμβάνει ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.) και η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) που συμβάλλουν στην προσπάθεια αυτή με παρόμοια μαθήματα, επιδείξεις και διοργανώσεις πρόχειρων ολιγοήμερων σχολών.

Το 1968 είναι η πρώτη φορά στη χώρα μας που ψηφίζεται νόμος που αφορά επιτηρητές κολυμβητικών δεξαμενών. Παρότι ο όρος ναυαγοσώστης δεν αναφέρεται πουθενά, η ουσία του νόμου είναι οι προϋποθέσεις που χρειάζεται μια πισίνα ώστε να λειτουργεί σωστά, η απαραίτητη ύπαρξη επιτηρητή σε αυτήν και τα εφόδια με τα οποία πρέπει να είναι εξοπλισμένη η πισίνα. Έτσι για πρώτη φορά έχουμε πρόσληψη ναυαγοσώστη με τον τίτλο επιτηρητή από δημόσια πισίνα. Οι ναυαγοσώστες που προσελήφθηκαν είχαν παρακολουθήσει μαθήματα του Ε.Ε.Σ.

Το 1976 (ΦΕΚ 698/Β/76) ψηφίζεται ο πρώτος νόμος που αφορά την ναυαγοσωστική παραλίας. Σύμφωνα με αυτόν κάθε παραλία πρέπει να έχει έναν ναυαγοσώστη κάθε 300 μέτρα, αλλά και πάλι δεν κατοχυρώνει το επάγγελμα του ναυαγοσώστη, σαν ένα ανεξάρτητο επάγγελμα. Η Γ.Γ.Α. και ο Ε.Ε.Σ. συνεχίζουν παράλληλα την διοργάνωση επιδείξεων και πρόχειρων σχολών ναυαγοσωστικής.

Το 1988 γίνονται για πρώτη φορά μαθήματα στο πανεπιστήμιο σαν επιλεγόμενο μάθημα των φοιτητών Τ.Ε.Φ.Α.Α. και δέκα χρόνια μετά, το 1998, η ναυαγοσωστική αναγνωρίζεται για πρώτη φορά στην χώρα μας σαν ειδικότητα. Στις περισσότερες όμως παραλίες δεν υπήρχαν ναυαγοσώστες παρότι και ο νόμος του 1976 το προέβλεπε αλλά και της άνθισης της ναυαγοσωστικής. Το 2000 ψηφίζεται προεδρικό διάταγμα (23/2000) που όπως αναφέραμε επιβάλλει πια τον ναυαγοσώστη σε κάθε πολυσύχναστη οργανωμένη λουτρική εγκατάσταση που έχει κόσμο. Για πρώτη φορά τώρα πια υπάρχει νομοθετική διάταξη που να αναφέρει τις υποχρεώσεις του ναυαγοσώστη στην εργασία του, στις σχολές και στον τρόπο λειτουργίας των σχολών καθώς και τις προϋποθέσεις για να χορηγηθεί άδεια σε ναυαγοσώστες και στις σχολές ώστε να έχουν νόμιμη λειτουργία. Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτό το διάταγμα αναφέρεται αποκλειστικά σε ναυαγοσώστες επαγγελματίες. Είναι λοιπόν ο ναυαγοσώστης αυτός που

εργάζεται σε οργανωμένη παραλία και ορίζει αυτόν που μπορεί να εργαστεί επαγγελματικά αυτόν τον άνθρωπο που έχει παρακολουθήσει μια ιδιωτική σχολή εκπαίδευσης και έχει δώσει εξετάσεις στο Λιμενικό Σώμα (Λ.Σ.) για την απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος. Οπότε είναι κατανοητό πως ο ναυαγοσώστης πισίνας ανήκει στο νομικό πλαίσιο του 1968, όπου για να εργαστεί σε απλή πισίνα απλά οφείλεις να παρακολουθήσεις μία σχολή εκπαίδευσης και να εξοπλιστείς με το πτυχίο της σχολής αυτής και μόνο, ενώ ο ναυαγοσώστης θαλάσσης εντάσσεται σε ένα γενικότερο πλαίσιο για την απόκτηση της άδειας επαγγέλματος του.

2.2 Νομοθεσία για το επάγγελμα του Ναυαγοσώστη

Σύμφωνα με το άρθρο 193 (Ν. 3852/2010) με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης καταρτίζεται ο κανονισμός προσωπικού του Ταμείου ο οποίος εγκρίνεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με τον κανονισμό αυτόν καθορίζονται οι θέσεις του προσωπικού, οι θέσεις ειδικών επιστημόνων που μπορεί να προσλαμβάνονται με θητεία, τα προσόντα, ο τρόπος πρόσληψης του προσωπικού, το μισθολόγιο και κάθε άλλο θέμα που αφορά την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού. Οι ειδικοί επιστήμονες που προσλαμβάνονται με θητεία αποχωρούν αυτοδίκαια με τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου που τους προσέλαβε, χωρίς δικαίωμα αποζημίωσης ή οποιαδήποτε άλλη αξίωση. Επίσης πάντα σύμφωνα με το ίδιο άρθρο και με την παράγραφο 2 με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ύστερα από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου, καταρτίζεται ο κανονισμός της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης, της επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης των τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, καθώς και του τακτικού και έκτακτου οικονομικού ελέγχου των Ταμείων. Ακόμη κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου του ίδιου νόμου με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου μπορεί να συντάσσονται και άλλοι κανονισμοί που κρίνονται απαραίτητοι για τη λειτουργία του, οι οποίοι και εγκρίνονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Η πρόσληψη του πρόσθετου επιστημονικού προσωπικού, το οποίο απαιτείται για την εκτέλεση προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή για

την επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων η διενέργεια των οποίων ανατίθεται στο Ταμείο από τα Υπουργεία, τη Γενική Διοίκηση, τους Δήμους και τα Ν.Π.Δ.Δ. ή έργων που χρηματοδοτούνται ή επιδοτούνται από διεθνείς οργανισμούς ή προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας ή για την εκπλήρωση υποχρεώσεων από συμβάσεις με διεθνείς οργανισμούς, γίνεται με σύμβαση μίσθωσης έργου κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 του ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α'). Το προσωπικό αυτό εμπίπτει στην εξαίρεση της περίπτωσης δ' της παρ. 4 του άρθρου 10 του ανωτέρω νόμου και προσλαμβάνεται από τον Πρόεδρο του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, μετά από σχετική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι συμβάσεις του προσωπικού αυτού έχουν διάρκεια αντίστοιχη με εκείνη της λήξης του χρόνου εκτέλεσης του προγράμματος ή ολοκλήρωσης του έργου, αποκλειόμενης, σε κάθε περίπτωση της αναγνώρισής τους ως συμβάσεων αορίστου χρόνου.

Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 244 του ν. 3852/2010 η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων του μόνιμου προσωπικού, του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, αποφασίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο. Καμία πρόσληψη δεν ενεργείται χωρίς την ανωτέρω απόφαση, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση της οικείας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), ότι έχει εξασφαλισθεί η αναγκαία πίστωση για την κάλυψη των απαιτούμενων δαπανών. Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των Περιφερειών διενεργείται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 18 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'), όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 3812/2009 (ΦΕΚ 234 Α') και όπως εκάστοτε ισχύει, εφόσον προηγηθεί έγκριση σύμφωνα με την ΠΥΣ 33/2006 (ΦΕΚ 280 Α'), όπως αυτή ισχύει. Η πλήρωση των κενών ή κενούμενων οργανικών θέσεων είναι δυνατόν να γίνει και κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 του ν. 2190/1994, όπως εκάστοτε ισχύει. Η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, για την πρόσληψη, περιλαμβάνει τις οργανικές θέσεις, για τις οποίες προορίζεται το προσωπικό, τον αριθμό των προκηρυσσόμενων θέσεων κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα και τα απαιτούμενα προσόντα. Ο διορισμός ή η πρόσληψη του πάσης φύσεως προσωπικού ενεργείται με απόφαση του περιφερειάρχη. Η απόφαση διορισμού του τακτικού προσωπικού δημοσιεύεται, σε περίληψη, στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται στον ενδιαφερόμενο. Η δοκιμαστική υπηρεσία και η μονιμοποίηση διέπονται από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει. Για τους υπαλλήλους της περιφέρειας δεν υφίσταται κώλυμα εντοπιότητας. Οι μετακλητοί υπάλληλοι της κατηγορίας ειδικών θέσεων (όπως ναυαγοσώστες) διορίζονται και απολύονται με απόφαση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη. Παύουν να ασκούν τα καθήκοντά τους και απολύονται, αυτοδικαίως, αμέσως μόλις ο περιφερειάρχης ή ο αντιπεριφερειάρχης που τους προσέλαβε, παύσει να ασκεί, για οποιονδήποτε λόγο, τα καθήκοντά του.

Προεδρικό Διάταγμα 23/2000: Ο αρμόδιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού ορίζεται από την νομοθεσία, να οργανώσει τη ναυαγοσωστική κάλυψη των παραλιών του με επαγγελματίες Ναυαγοσώστες που είναι εφοδιασμένοι με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος από το ΥΘΥΝΑ.

Με το Προεδρικό Διάταγμα 23 του 2000 (ΦΕΚ 18Α) η Πολιτεία έβαλε το πρώτο λιθαράκι για την ασφάλεια των λουομένων, υποχρεώνοντας τους αρμόδιους φορείς (και κυρίως τους ΟΤΑ α' βαθμού) να τοποθετούν σε κάθε πολυσύχναστη παραλία από την 1η Ιουνίου έως και τις 31 Αυγούστου ναυαγοσώστη ανά 300 μέτρα εκατέρωθεν του βάθρου (600 μέτρα ακτής). Εκτός όμως από τις παραλίες και οι πισίνες (κολυμβητικές δεξαμενές) έχουν υποχρέωση για ναυαγοσωστική κάλυψη. Αυτές είναι όλες οι κολυμβητικές δεξαμενές και πρέπει να έχουν Ναυαγοσώστη Πισίνας (Επόμενη Ασφαλείας) καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας τους. Η υποχρέωση δεν εξαιρεί καμία περίπτωση απαλλαγής, όπως το μικρό βάθος ή οι διαστάσεις.

Η πρόσληψη ενός επαγγελματία Ναυαγοσώστη Πισίνας για μια μικρή ξενοδοχειακή μονάδα έχει υψηλό κόστος, καθιστώντας την ενέργεια απαγορευτική ως προς τα έσοδα της επιχείρησης. Αντί αυτού ο νόμος δεν απαγορεύει την εκπαίδευση ενός από το προσωπικό της ξενοδοχειακής μονάδος οπότε και η λύση αυτή θεωρείται εφικτότερη και οικονομικότερη. Δεκάδες μικρές ξενοδοχειακές μονάδες και ενοικιαζόμενα δωμάτια με πισίνες έχουν επιλέξει αυτό το σεμινάριο Ναυαγοσώστη Πισίνας εξασφαλίζοντας ασφάλεια στους επισκέπτες και την έκδοση της άδειας λειτουργίας της κολυμβητικής δεξαμενής (πισίνας) ([διαδ]: <http://www.enak.gr>).

Στη ναυαγοσωστική παράκτιας περιοχής η νομοθεσία ορίζει επιγραμματικά τα ακόλουθα: α) Ένας ναυαγοσώστης είναι υπεύθυνος για 600

μέτρα ακτής (άρθρο 7) (ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στην Αυστραλία η εκεί νομοθεσία ορίζει για 80 μέτρα ακτής ένα ναυαγοσώστη). β) Άδεια άσκησης επαγγέλματος ναυαγοσώστη μπορεί να πάρει ένας πτυχιούχος του τμήματος επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) ειδικευμένος σε κάποιο υδάτινο άθλημα (άρθρο 5) χωρίς εξετάσεις στο αντίστοιχο λιμεναρχείο. Στις περισσότερες όμως υδάτινες ιδιότητες οι απόφοιτοι ΤΕΦΑΑ δεν διδάσκονται καθόλου τη ναυαγοσωστική, ενώ στην καλύτερη δυνατή περίπτωση η εκπαίδευσή τους σε θέματα ναυαγοσωστικής περιορίζεται σε λίγες ώρες. Φυσικά αυτές οι ώρες δεν είναι ικανές για να γίνει κάποιος διευθυντής ή εκπαιδευτής. Πτυχιούχοι ΤΕΦΑΑ ειδικευμένοι στην ναυαγοσωστική, κολύμβηση ή δραστηριότητα νερού ανοιχτού/κλειστού τύπου είναι τα μόνα άτομα που μπορούν να γίνουν διευθυντές σχολών ναυαγοσωστικής (άρθρο 2) παρόλο που στα περισσότερα ΤΕΦΑΑ σε αυτές τις ειδικότητες δεν διδάσκεται η ναυαγοσωστική. γ) Οι εκπαιδευτές αυτοδυστών μπορούν να διδάσκουν το πρακτικό μέρος στην ναυαγοσωστική ακτής (άρθρο 3) παρόλο που το γνωστικό τους αντικείμενο είναι τελείως ξένο από του ναυαγοσώστη. Παρόλο που οι σχολές ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης που έχουν πάρει άδεια λειτουργίας από το Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας, και την τοπική Λιμενική Αρχή, έχουν το δικαίωμα να εκδίδουν δίπλωμα ναυαγοσώστη λουτρικών εγκαταστάσεων λιμένα ή αιγιαλού ή παράκτιας περιοχής (άρθρο 1), εκδίδουν και δίπλωμα ναυαγοσώστη πισίνας χωρίς αυτό να προβλέπεται από κάποια διάταξη κάποιας νομοθεσίας. δ) Το δίπλωμα ναυαγοσώστη με το οποίο εφοδιάζεται κάθε ναυαγοσώστης δεν λήγει ποτέ ενώ η άδεια εργασίας του ανανεώνεται κάθε 4 χρόνια (άρθρο 5.9). ε) Οι ναυαγοσώστες εκπαιδεύονται στην χρήση ξεπερασμένων τεχνικών διάσωσης με άμεση σωματική επαφή ενώ οι μοντέρνες απαιτήσεις του επαγγέλματος απαιτούν την χρήση σύγχρονου ναυαγοσωστικού εξοπλισμού (άρθρο 5.2.Β.4-6). στ) Οι λουτρικοί χώροι υποχρεούνται να έχουν ναυαγοσώστη μόνο τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο (άρθρο 7) με αποτέλεσμα τους υπόλοιπους μήνες οι ακτές να μένουν αφύλακτες αλλά και η ναυαγοσωστική (παρά τις πολλές διαθέσιμες θέσεις εργασίας) να μην μπορεί να θεωρηθεί ένα εν δυνάμει σοβαρό επάγγελμα αφού δεν είναι νομικά κατοχυρωμένο και δεν υπάρχει δυνατότητα εξασφάλισης από το ταμείο ανεργίας. Κατοχυρωμένος δηλαδή ναυαγοσώστης δεν αναγνωρίζεται από τον ΟΑΕΔ. Τέλος ζ) σύμφωνα

με το άρθρο 5.11 ο ναυαγοσώστης πρέπει να έχει γνώσεις μετεωρολογίας στην εκπαίδευση των ναυαγοσωστών δεν προβλέπονται τεχνικές σκαναρίσματος του νερού, οργάνωση του λουτρικού χώρου και ανάνηψης παιδιού/βρέφους.

Για την περίπτωση ναυαγοσωστικής κολυμβητικών δεξαμενών (πισίνα/ waterpark) η ισχύουσα νομοθεσία ορίζει κυρίως τα παρακάτω: α) Ένας επόπτης ασφαλείας (δηλαδή ναυαγοσώστης) πρέπει να είναι υπεύθυνος για μέχρι 300 λουομένους. Δεύτερος ναυαγοσώστης απαιτείται μόνο όταν οι λουόμενοι ξεπερνούν τους 300 (άρθρο 21.2.α). β) Ο ναυαγοσωστικός εξοπλισμός μιας πισίνας είναι ένα κοντάρι με μεταλλικό έλασμα στην άκρη, 2 κυκλικά σωσίβια και μια μικρή βάρκα με κουπιά που θα βρίσκεται στην άκρη της πισίνας για να μην ενοχλεί τους λουομένους (άρθρο 23.4). γ) Ο επόπτης ασφαλείας, πρέπει να είναι εφοδιασμένος με πιστοποιητικό που θα επιβεβαιώνει γνώσεις διάσωσης και αναζωογόνησης (άρθρο 21.3). Αυτό σημαίνει πως ακόμα και μια βεβαίωση παρακολούθησης ενός σεμιναρίου, και όχι δίπλωμα εκπαίδευσης, είναι αρκετό για μια πρόσληψη. Για παράδειγμα, σε ένα waterpark (υδάτινο πάρκο), ο διευθυντής ζήτησε από μια σχολή να πραγματοποιήσει εκπαίδευση διάρκειας 4 ωρών σε όσους θα εργάζονταν ως «ναυαγοσώστες», και να επιβεβαιώσει την «εκπαίδευση» με ένα γράμμα στο οποίο θα αναφέρονταν τα ονοματεπώνυμα των συμμετασχόντων ως αποδεικτικό στοιχείο ναυαγοσωστικής γνώσης που θα κατατίθονταν στην υγειονομική διεύθυνση για την λήψη άδειας λειτουργίας του.

2.3 Εκπαίδευση

Στην Ελλάδα όπως είπαμε στο προηγούμενο υποκεφάλαιο η ναυαγοσωστική εφαρμόζεται σύμφωνα με ότι ορίζει το Προεδρικό διάταγμα 23/2000. Εκεί έχουμε οδηγίες για εκπαίδευση και συμπεριφορά ναυαγοσώστη κατά την εργασία του, κατά την εξάσκηση του επαγγέλματός του.

Όσο αφορά την εκπαίδευση χρειάζονται τουλάχιστον 75 ώρες συνολικής διδασκαλίας. Από αυτές οι 35 είναι θεωρία και οι υπόλοιπες 40 πρακτική εξάσκηση σε πισίνες ή θάλασσες. Η διδασκαλία περιεκτικά ως περιεχόμενο πρέπει να περιλαμβάνει τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά έχει να κάνει με αντικείμενα όπως ο εξοπλισμός του ναυαγοσώστη και ο τρόπος χρήσης αυτού, η προσέγγιση και η ρυμούλκηση θύματος, οι τρόποι

αντιμετώπισης θύματος σε περίπτωση έντονης αντίδρασης, ή πανικού, οι λαβές αποφυγής πανικοβλημένου θύματος και η παροχή πρώτων βοηθειών σε επερχόμενο θύμα. Ακόμη οι ναυαγοσώστες λαμβάνουν γνώσεις του νομικού καθεστώτος που υπάρχει σχετικά με το επάγγελμά τους ώστε να βρίσκονται σε θέση να υπερασπίσουν τον εαυτό τους σε κάθε περίπτωση.

Όσο αφορά την συμπεριφορά του ναυαγοσώστη κατά την διάρκεια του επαγγέλματός του, ο νόμος ορίζει ότι αυτός οφείλει να είναι σε ετοιμότητα και επαγρύπνηση με κατάλληλο εξοπλισμό (ένδυμα κολύμβησης και όλα όσα αναφέρουμε στον εξοπλισμό του στο πρώτο κεφάλαιο) και μπορεί να περιπολεί με σωστική λέμβο κωπηλατώντας κοντά στο χώρο των λουομένων ή να κάθεται σε υπάρχον βάθρο ναυαγοσώστη. Κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του παρακολουθεί τους λουόμενους, είναι σε άμεση ετοιμότητα παροχής βοήθειας και δεν εκτελεί άλλη παράλληλη εργασία.

Οι ναυαγοσώστες είναι υπεύθυνοι σε γενικές γραμμές για:
επιτήρηση της παραλίας,
πρόληψη προβλημάτων
αναγνώριση επείγουσας κατάστασης άμεσα και γρήγορα,
μεταφορά θυμάτων,
άσκηση πρώτων βοηθειών,
επικοινωνία με λουόμενους,
επιβολή κανονισμών όπου και όταν χρειάζεται και τέλος
να έχουν την ικανότητα να επιβάλλονται σε καταστάσεις αυξημένου κινδύνου και πανικού (WHO, 2006).

Οι ναυαγοσώστες πρέπει να έχουν ανάλογη εκπαίδευση και αυξημένες ικανότητες, κολυμβητικές και λοιπές. Απαιτούνται άριστες γνώσεις πρώτων βοηθειών και καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση καθώς και γνώσεις θεωρητικές γύρω από τον πνιγμό και άλλα ανεξάρτητα μέρη της ναυαγοσωστικής (WHO, 2006).

Η κυρίαρχη αιτία ύπαρξης των ναυαγοσωστών στις παραλίες είναι η προστασία και η ασφάλεια της ζωής των λουομένων. Αυτό έχει σαν επακόλουθο, το γεγονός πως ο κάθε ναυαγοσώστης πρέπει να έχει την ικανότητα να προσεγγίσει και να διασώσει ένα θύμα το οποίο κινδυνεύει μέσα στην ακτίνα ελέγχου του ναυαγοσώστη, ακόμα και σε δύσκολες συνθήκες ώστε το θύμα να έχει θετική κατάληξη (Reilly et al, 2006).

Ο ρόλος του ναυαγοσώστη είναι κυρίως προστατευτικός και αποτρεπτικός. Παρεμβαίνει σε περιστατικά τραυματισμών, πνιγμών, ατυχημάτων (The Royal Life Saving Society, 2003).

Σύμφωνα με τον Bryant (2005) «η παρουσία του ναυαγοσώστη στην παραλία, μπορεί να καθορίσει συμπεριφορές που θέτουν τους λουόμενους σε κίνδυνο για πνιγμό και άλλους τραυματισμούς πολύ περισσότερο από την αύξηση της παρουσίας της αστυνομίας».

Έρευνες έχουν δείξει πως ποσοστό περισσότερο του 80% όλων των περιπτώσεων των πνιγμών μπορούσε να είχε αποφευχθεί και υπάρχει η δυνατότητα να συμβεί στο μέλλον (YEN, 2006).

Το κλειδί για μια τέτοια δράση, θεωρείται πως είναι η οργανωμένη παρέμβαση ναυαγοσωστικής κάλυψης (The Royal Life Saving Society, 2003). Αντιλαμβάνεται κανείς λοιπόν, από τα παραπάνω, την χρησιμότητα του ναυαγοσώστη σε παραλίες και σε πισίνες. Λαμβάνοντας υπόψιν πως η Ελλάδα είναι μια χώρα που βασίζεται στο τουρισμό της θερινής περιόδου και στην παροχή σωστών υπηρεσιών - ανάμεσα στις οποίες συνυπάρχει και η ναυαγοσωστική κάλυψη των ακτών-, το επάγγελμα του ναυαγοσώστη πρέπει να βελτιώνει τις συνθήκες λειτουργίας του ώστε η επαγγελματική ικανοποίηση των ναυαγοσωστών να είναι σε υψηλά επίπεδα, γεγονός που θα προσελκύσει κι άλλα άτομα να ακολουθήσουν το επάγγελμα αυτό.

Η αγάπη των Ελλήνων για τη θάλασσα, οι ανάγκες της χώρας μας, αλλά και η εμπειρία που αποκτήθηκε από ορισμένους ναυαγοσώστες ώθησε στην δημιουργία ολοκληρωμένων σχολών ναυαγοσωστικής.

Οι σχολές που υφίστανται και λειτουργούν στην Ελλάδα, είναι κυρίως ιδιωτικές. Αυτές έχουν κύριο γνώμονα την παραγωγή επαγγελματιών ναυαγοσωστών (κυρίως) προς όφελος της ασφάλειας λουομένων, είτε αυτοί βρίσκονται στις θαλάσσιες περιοχές (ακρογυαλιές), είτε πρόκειται για πισίνες, ξενοδοχειακά συγκροτήματα κ.ά. Οι ιδιωτικές σχολές αυτές στην Ελλάδα είναι 17. Απ' αυτές οι κύριες 10 που λειτουργούν σαν σχολές ναυαγοσωστών αναφέρονται παρακάτω. Οι υπόλοιπες επτά λειτουργούν σε στενά δημοτικά όρια και σε συνεργασία με αυτές τις κύριες 10 σχολές που αναφέρουμε αναλυτικά. Παρότι όμως του γεγονότος ότι αυτές οι σχολές είναι ιδιωτικές δεν σημαίνει ότι δεν λειτουργούν υπέρ του δημοσίου συμφέροντος. Υπάρχουν σχολές που λειτουργούν επίσης σε συνεργασία με τους αντίστοιχους δήμους

στους οποίους εδράζονται. Όπως υπάρχουν και αυτές που συνεργάζονται με δήμους απομακρυσμένους από τον τόπο που βρίσκονται (όπως οι σχολές Μακεδονίας). Όλες όμως είναι εγκεκριμένες (αναφέρουμε την άδεια λειτουργία τους) από το ΥΘΥΝΑ και ο απώτερος σκοπός είναι η επάνδρωση των ακτών μας και όλων των λοιπών λουόμενων εγκαταστάσεων στις οποίες υπάρχει επιτακτική ανάγκη ύπαρξης ναυαγοσωστών.

α) ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ.

Η ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ. (Πανελλήνια Σχολή Ναυαγοσωστικής) είναι η πρώτη Σχολή Ναυαγοσωστικής που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Οι απόφοιτοι της Σχολής επανδρώνουν κάθε χρόνο τις 9 στις 10 παραλίες-πισίνες του Νομού Αττικής, αλλά και εκτός του νομού υπάρχει συνεχής συνεργασία της με Δήμους και ξενοδοχεία. Η σχολή αυτή ιδρύθηκε το 1955 με διευθύντρια την Βάνια Βήκου και είναι η πρώτη αναγνωρισμένη σχολή ναυαγοσωστικής στην Ελλάδα (πρώτος αρ. αδείας Μ3111,4/1/95/575, Νέος Αρ. Αδείας 2118.6/48/01/20/12/01). Είναι φυσικό λοιπόν σαν πρώτη σχολή εκπαίδευσης ναυαγοσωστών να οδηγεί τις εξελίξεις στο χώρο αυτό. Η ομάδα διάσωσης και οι απόφοιτοι της σχολής έχουν βραβευθεί κατά καιρούς από Δήμους και υπεύθυνους λουτρικών εγκαταστάσεων, ξενοδοχειακών συγκροτημάτων ή waterpark για τις σωτήριες επεμβάσεις τους. Η σχολή αυτή απαρτίζεται από 4.500 μέλη-ναυαγοσώστες και 50 εκπαιδευτές. Το 80% των Ελλήνων ναυαγοσωστών έχουν αποφοιτήσει από αυτή την σχολή. Η γεωγραφική κατανομή των εκπαιδευτών-ναυαγοσωστών της σχολής καλύπτει όλη την Ελλάδα. Η ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ. συνεργάζεται τόσο με σχολές όπως και με ομοσπονδίες ανά τον κόσμο.

Οι εγκαταστάσεις της: Τα κεντρικά γραφεία της ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ. βρίσκονται στον Πειραιά, στην Μαρίνα Ζέας κοντά στο Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας (ΥΘΥΝΑ) και στο κεντρικό λιμεναρχείο Πειραιά. Οι εγκαταστάσεις της δεν είναι τυχαία στο μεγαλύτερο λιμάνι-κέντρο της ναυτιλίας της χώρας μας. Αποτελεί το πλέον κατάλληλο μέρος για την μεγαλύτερη αλλά και αρχαιότερη σχολή ναυαγοσωστικής. Τα μαθήματα γίνονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους σε κάποιες από τις πολλές πισίνες-παραλίες που συνεργάζεται η σχολή. Οι πισίνες που συνεργάζεται η σχολή είναι: α) το κολυμβητήριο της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων στον Πειραιά στο Χατζηκυριάκειο. Εκεί γίνονται και οι εξετάσεις που διοργανώνει το Κεντρικό

Λιμεναρχείο Πειραιά για την άδεια εργασίας ναυαγοσωστών, β) το δημοτικό κολυμβητήριο Νίκαιας (Πλάτωνας), το οποίο είναι κλειστό, θερμαινόμενο στο Ρέντη, γ) το δημοτικό κολυμβητήριο Ιλισίων, δ) το δημοτικό κολυμβητήριο Ηλιούπολης. Επίσης η σχολή χρησιμοποιεί την λίμνη της Βουλιαγμένης σαν χώρο εκπαίδευσης καθώς η θερμοκρασία της λίμνης καθ' όλη την διάρκεια του έτους παραμένει σταθερή (22°C) οπότε μέσω αυτής και αναπληρώνουν μαθήματα οι σπουδαστές της σχολής αλλά και προετοιμάζονται σε συνθήκες θαλάσσιας διάσωσης αφού αυτό το πλεονέκτημα μπορεί και το προσφέρει η εν λόγω λίμνη. Εκτός από την λίμνη η σχολή αυτή συνεργάζεται και με τις εξής παραλίες του ΕΟΤ: α) Ακτή Βάρκιζας YABANAKI, β) Παραλία Α' Βούλας THALASSEA, γ) Ακτή Βουλιαγμένης, δ) Παραλία Π. Φαλήρου και τέλος ε) Παραλία Αυλάκι στο Πόρτο Ράφτη.

Ο εξοπλισμός της σχολής διαρκώς ανανεώνεται ώστε να ανταποκρίνεται πάντα στο δύσκολο έργο που της έχει ανατεθεί και να βρίσκεται πάντα μέσα στις προδιαγραφές των διεθνών μέτρων ασφαλείας. Μεταξύ άλλων η λίστα του εξοπλισμού της ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ. περιέχει:

2 ναυαγοσωστικά οχήματα JEEP 4X4 χρώματος κίτρινου, μάρκας WRANGLER και VOLKSWAGEN TARO.

Ναυαγοσωστικά φουσκωτά σκάφη, κατάλληλα διαμορφωμένα για διασώσεις και με ειδική ράμπα για το πλωτό φορείο.

Ναυαγοσωστικά καγιάκ του αμερικάνικου ερυθρού σταυρού.

Ναυαγοσωστικές σανίδες.

Ναυαγοσωστικά εφόδια που αναφέρονται στο Προεδρικό Διάταγμα 23/2000 για τη λειτουργία Σχολών Ναυαγοσωστικής ήτοι σωσίβια, κυάλια, τηλεσκοπικοί σωλήνες, σημαίες κ.ά.

Ιατρικός εξοπλισμός: φαρμακεία, κούκλες για CPR, φορεία, απινιδωτές, rocket mask κ.ά.

Εξοπλισμός αυτόνομης κατάδυσης.

Εξειδικευμένος ναυαγοσωστικός εξοπλισμός από Αυστραλία και ΗΠΑ: rescue tube, rescue can, rescue reel κ.ά.

β) E.N.AK.

Η Ελληνική Ναυαγοσωστική Ακαδημία (E.N.AK.-Hellenic Lifeguard Academy) λειτουργεί από το 1996 και είναι αναγνωρισμένη σχολή ναυαγοσωστικής από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και το Λιμενικό

Σώμα Ελλάδος με αριθμό αδείας 2118.6/19/10/1449 Α.Τ. 580441. Το 1997 ιδρύθηκε η S.L.S. HELLAS - School Lifeguards Swimmers Hellas - που μετονομάστηκε αργότερα σε Ελληνική Ναυαγοσωστική Ακαδημία – Ε.Ν.ΑΚ@ η οποία αναγνωρίστηκε αμέσως από το Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και το Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά.

Πρόκειται για το μεγαλύτερο εκπαιδευτικό φορέα στον τομέα της ναυαγοσωστικής και βέβαια είναι μία από τις παλαιότερες ακαδημίες στην χώρα μας. Πτυχιούχοι της Ε.Ν.ΑΚ αποτέλεσαν την Εθνική Ομάδα Ναυαγοσωστικής που έλαβε μέρος για πρώτη φορά στην ιστορία της Ελλάδας στους Παγκόσμιους Αγώνες Ναυαγοσωστικής Rescue 2006, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν στην Αυστραλία.

Πρωτοστατεί σε όλες τις ναυαγοσωστικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην πατρίδα μας και διοργανώνει επιδείξεις ναυαγοσωστικής τεχνικής σε συνεργασία με τους Δήμους σε πολλά σημεία της Χώρας. Εγγυάται την ασφάλεια στις ελληνικές ακτές και τους χώρους κολύμβησης, με την άρτια εκπαίδευση των αυριανών ναυαγοσωστών. Καλύπτει τις ανάγκες για ναυαγοσωστική κάλυψη πανελληνίων, διεθνών και παγκοσμίων πρωταθλημάτων και αγώνων. Δημιουργεί τμήματα εκπαίδευσης καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου (Χειμώνα - Καλοκαίρι). Μελετά και οργανώνει προτάσεις και πρωτοβουλίες, για την ανάπτυξη και τη διάδοση της Ναυαγοσωστικής στη χώρα μας και εφοδιάζει με εξειδικευμένο Ναυαγοσωστικό Εξοπλισμό τους Ναυαγοσωστικούς σταθμούς της Χώρας.

Είναι η πρώτη Ακαδημία στην Ελλάδα με ειδικά προγράμματα για παιδιά ηλικίας 9 - 14 ετών και εκμάθησης κολύμβησης για όλες τις ηλικίες.

Συμμετέχει σε πανευρωπαϊκά συνέδρια και η συνεργασία με Οργανισμούς και Ινστιτούτα του εξωτερικού, προσδίδουν στην Ακαδημία, την αίγλη και τα χαρακτηριστικά μιας ισότιμης Ακαδημίας στο χώρο της Ναυαγοσωστικής, σε διεθνές επίπεδο.

Η Ελληνική Ναυαγοσωστική Ακαδημία, με απόλυτη εξειδίκευση στη Ναυαγοσωστική, γίνεται κάθε χρόνο πόλος έλξης εκατοντάδων ανθρώπων κάθε ηλικίας, που έχουν αγάπη στο υγρό στοιχείο και στην προσφορά στον άνθρωπο. Μέσα από σκληρή εκπαίδευση δημιουργεί όλο το χρόνο ναυαγοσώστες, διασώστες έτοιμους να σώσουν ανθρώπινες ζωές. Επίσης το

τμήμα εύρεσης εργασίας προσφέρει δυνατότητες εργασίες σε παραλίες αλλά και πισίνες (κολυμβητικές δεξαμενές) σε όλη την χώρα.

Με εγκαταστάσεις μοναδικές για τα Ελληνικά δεδομένα (υπερσύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας - μαθήματα πρακτικά στην πλαζ της Βουλιαγμένης (Ν.Ο.Κ.Β.) και στο κολυμβητήριο του Δήμου Αθηναίων) και με πάνω από 7.600 αποφοίτους (με πολλούς από αυτούς ήδη να εργάζονται χάρη στο τμήμα επαγγελματικής αποκατάστασης της Ακαδημίας), η Ε.Ν.ΑΚ αναπτύσσει σταθερά τη Ναυαγοσωστική στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.

Η σχολή διαθέτει πλήρη ναυαγοσωστικό εξοπλισμό για μια τέλεια εκπαίδευση όπως: ΤΖΙΠ 4Χ4, Ναυαγοσωστικό φουσκωτό σκάφος R15-Watercraft (το Πρώτο και Μοναδικό στην Ελλάδα), Jet Ski, κ.λπ.

Είναι επίσης και η πρώτη ναυαγοσωστική Ακαδημία στην Ελλάδα με παρουσία στον κυβερνοχώρο-Internet (www.enak.gr).

γ) Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών

Το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού ιδρύθηκε το 1932 μετά από πρωτοβουλία της Κεντρικής Διοίκησης του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Σήμερα αποτελεί την μεγαλύτερη Εθελοντική Οργάνωση Πρώτων Βοηθειών, Διάσωσης Ναυαγοσωστικής στην Ελλάδα, ενώ ήδη διευρύνει την δράση του μέσω διακρατικών συνεργασιών στην ευρύτερη περιοχή. Οι Εθελοντές Σαμαρείτες, Διασώστες και Ναυαγοσώστες του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού παρέχουν καθημερινές υπηρεσίες Πρώτων Βοηθειών σε πληθώρα αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ενώ σε καταστάσεις Εκτάκτων Αναγκών κινητοποιούνται από την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και την Πυροσβεστική Υπηρεσία, ως αρωγοί σε διασωστικές επιχειρήσεις ανά την Ελλάδα, μέσω του δικτύου των 36 Περιφερειακών Τμημάτων. Έχει ενταχθεί στην Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας με Αριθμό Μητρώου 2001/022.

Το σώμα εθελοντών Σαμαρειτών παρέχει σχολεία εκπαίδευσης τα οποία είναι: α) η σχολή πρώτων βοηθειών διάρκειας 15 μηνών, β) η σχολή εφήβων Σαμαρειτών διάρκειας 24 μηνών, γ) η σχολή διάσωσης διάρκειας 3 μηνών, δ) η σχολή ναυαγοσωστικής διάρκειας 3 μηνών και τέλος ε) οι σχολές εκπαίδευσης πολιτών σε βασικές γνώσεις πρώτων βοηθειών και διαχείρισης κινδύνου. Οι Εθελοντές Σαμαρείτες, οι Εθελοντές Διασώστες και οι Εθελοντές Ναυαγοσώστες του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, εργάζονται καθημερινά σε

τοπικό ή εθνικό επίπεδο, συμμετέχοντας σε πλήθος υπηρεσιών ή αποστολών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, όπως:

Κινητοποιούνται και επεμβαίνουν σε αποστολές έρευνας και διάσωσης αγνοουμένων.

Κινητοποιούνται και επεμβαίνουν σε αποστολές αντιμετώπισης καταστροφών, θεομηνιών, επιδημιών, κ.λπ.

Παρέχουν πρώτες βοήθειες σε πάσης φύσεως αθλητικούς αγώνες όπως: ποδοσφαιρικούς, κολυμβητικούς, ποδηλατικούς, δρόμου, rally, πυγμαχίας, ιστιοπλοϊκούς, μπάσκετ, πόλο, καράτε, beach volley, κ.λπ.

Παρέχουν πρώτες βοήθειες σε μεγάλες διοργανώσεις, όπως υπαίθριες συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, πολιτιστικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις, κ.λπ.

Εκπαιδεύουν και πιστοποιούν στις βασικές γνώσεις πρώτων βοηθειών, στην βασική καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση, κ.λπ. μαθητές σχολείων, δασκάλους, μέλη συλλόγων, προσωπικό εργοστασίων, εταιριών, σωματείων, πολίτες.

Οργανώνουν δεντροφυτεύσεις και καθαριότητα των ακτών με υποβρύχιο καθαρισμό.

Οργανώνουν ομιλίες, ημερίδες και εκδηλώσεις για τα τροχαία ατυχήματα, την ασφαλή κολύμβηση, την καθαριότητα των ακτών, την προστασία του περιβάλλοντος, τον εθελοντισμό, την διαχείριση καταστροφών, τις πρώτες βοήθειες, κ.λπ.

Εκπαιδεύονται σχολικοί τροχονόμοι και αναλαμβάνουν εθελοντική υπηρεσία σε πολλά δημοτικά σχολεία της χώρας μας.

Συνεργάζονται με την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας, την Ελληνική Αστυνομία, τις Λιμενικές Αρχές, τον Ελληνικό Στρατό και άλλες κρατικές υπηρεσίες σε καταστάσεις ετοιμότητας, κινητοποίησης ή επέμβασης για την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων.

Στελεχώνουν παράκτιους σταθμούς πρώτων βοηθειών και ναυαγοσωστικής τους θερινούς μήνες και κινητές υγειονομικές μονάδες τις εορταστικές περιόδους των μαζικών εξόδων των κατοίκων των μεγάλων πόλεων, στις εθνικές οδούς.

Συμμετέχουν μαζί με τον στρατό, την αστυνομία και την πυροσβεστική σε μικτά περίπολα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, για την προστασία των δασών.

Εκπαιδεύουν πολίτες και προσωπικό ξενοδοχείων και θαλάσσιων πάρκων στην ναυαγοσωστική και στις πρώτες βοήθειες και δημιουργούν Ναυαγοσώστες και Επόπτες Ασφαλείας Κολυμβητικών Δεξαμενών για τα ξενοδοχεία και τις παραλίες της Ελλάδος. Και τέλος

Δημιουργούν και διατηρούν τράπεζες αίματος για την κάλυψη των αναγκών των Εθελοντών τους, στις κατά τόπους υπηρεσίες αιμοδοσίας .

δ) Lifeguard Hellas Σχολές Ναυαγοσωστικής

Η LIFEGUARD HELLAS είναι σχολή για ναυαγοσώστες αναγνωρισμένη από το Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και η μοναδική στην Ελλάδα, με εκπαιδευτές πτυχιούχους ναυαγοσώστες ΤΕΦΑΑ με πιστοποίηση της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ναυαγωστικής ILS, του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, Royal Lifesaving Australia, American Red Cross, Irish Water Safety.

Το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης ναυαγοσώστων με τις πιο σύγχρονες διδακτικές μεθόδους, εξειδικευμένου εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων είναι εναρμονισμένο με τις ανάγκες της παγκόσμιας ναυαγοσωστικής και κάνουν σήμερα την LIFEGUARD HELLAS να ξεχωρίζει στη χώρα μας.

Η LIFEGUARD HELLAS παρέχει τη δυνατότητα άμεσης απασχόλησης στους αποφοίτους ναυαγοσώστες της σχολής της.

Η LIFEGUARD HELLAS ξεχωρίζει για την ποιότητα εκπαίδευσης, την παροχή υπηρεσιών, τον εξοπλισμό που διαθέτει και την κατάρτιση των εκπαιδευτών της που φτάνει μέχρι την παγκόσμια ομοσπονδία ναυαγοσωστικής – ILSF από το 1992.

Στη σχολή LIFEGUARD HELLAS ο κάθε εκπαιδευόμενος ναυαγοσώστης μπορεί να αποκτήσει τα παρακάτω πτυχία:

Ναυαγοσώστη - Lifequard: Πτυχίο επαγγελματία ναυαγοσώστη σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 23/2000, από εκπαιδευτές, καθηγητές φυσικής αγωγής πτυχιούχους της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ναυαγοσωστικής.

Ναυαγοσώστης πισίνας – επόπτης ασφαλείας πισίνας: σύμφωνα με εγκύκλιο 21/ΓΔΥ2/69553.

Εθελοντής ναυαγοσώστης- Lifesaver: Για όλους αλλά και για κάθε έναν που επιθυμεί να γνωρίζει βασικούς κανόνες διάσωσης & επιβίωσης στο νερό τόσο για τον ίδιο όσο και την οικογένεια του.

Εκπαιδευτή ναυαγοσωστών: Για όποιον επιθυμεί ν' ασχοληθεί επαγγελματικά με την ναυαγοσωστική. Για γυμναστές και όποιον ασχολείται με το νερό.

Junior lifeguard: Μαθαίνει στο παιδί να προσεγγίζει το νερό με ασφάλεια, να αποφεύγει κινδύνους στην θάλασσα αλλά και στην πισίνα. Αυτό γίνεται διαμέσου ενός πρωτότυπου αλλά και ενδιαφέροντος προγράμματος εκπαίδευσης.

Πρώτων βοηθειών-ΚΑΡΠΑ (Καρδιοαναπνευστική ανάνηψη): Πρόκειται για έναν τομέα που πρέπει ο κάθε ένας να οικειοποιείται. Η εκπαίδευση αφορά και οικογενειακά προγράμματα αλλά και φίλους ώστε να μπορούν να προσφέρουν ασφάλεια στην ζωή του καθενός. Γίνονται επίσης ειδικά σεμινάρια για εταιρείες. Όταν ολοκληρωθεί το σεμινάριο χορηγείται πιστοποιημένη βεβαίωση παρακολούθησης.

ΚΑΡΠΑ - CPR: πρόκειται για ένα 5ωρο πρόγραμμα, αναγνωρισμένο από το κράτος, καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο είναι και μοναδικό στην Ελλάδα. Με το τέλος του σεμιναρίου χορηγείται πιστοποιημένη βεβαίωση παρακολούθησης.

Εκπαιδευτή ΚΑΡΠΑ - CPR: Σε όποιον επιθυμεί να ασχοληθεί επαγγελματικά με τις πρώτες βοήθειες και την καρδιοαναπνευστική ανάνηψη.

Αυτοδύτης: Πτυχίο αυτοδύτη PADI ή CMASS σε κάθε επίπεδο (αστέρι) και για εκπαιδευτή, σε συνεργασία με αναγνωρισμένη σχολή αυτοδυτών.

Χειριστή ταχυπλόου: Σε συνεργασία με αναγνωρισμένους επαγγελματίες στην εκπαίδευση χειριστών ταχύπλοου σκάφους.

Η LIFEGUARD HELLAS προσφέρει άμεση απασχόληση στους αποφοίτους της σχολής .

ε) **Ε.Σ.Ε.Ν.**

Μέλη της ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ το 2004 (χρονιά της Ολυμπιάδας και του Εθελοντισμού) ίδρυσαν το Εθελοντικό Σώμα Ελλήνων Ναυαγοσωστών (Ε.Σ.Ε.Ν), έναν μη κυβερνητικό, μη κερδοσκοπικό Οργανισμό που ανήκει στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Αριθμός Μητρώου 6/2004). Στόχος του Ε.Σ.Ε.Ν είναι η Εθελοντική Ναυαγοσωστική κάλυψη Εκδηλώσεων στις

οποίες δεν υπάρχουν Επαγγελματίες Ναυαγοσώστες καθώς και η οργάνωση μιας Πανελληνίας Εκστρατείας Ενημέρωσης πάνω σε θέματα Ναυαγοσωστικής και Α' Βοηθειών.

Υποχρεώσεις Ε.Σ.Ε.Ν.

Εκπαίδευση στελεχών του Λιμενικού Σώματος σε καθήκοντα Ναυαγοσωστικής μετά από σχετική αίτηση του Υπουργείου Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας.

Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής και πρώτων Βοηθειών στους φοιτητές του ΤΕΦΑΑ Αθηνών στο Μεγάλο Αμφιθέατρο της Σχολής.

Σεμινάριο ναυαγοσωστικής στα μέλη του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού Τμήμα Πειραιά στο Πνευματικό κέντρο Ευαγγελίστριας.

Ναυαγοσωστική κάλυψη των Special Olympics στη Νέα Μάκρη.

Ναυαγοσωστική Κάλυψη της Ημερίδας Κολύμβησης που οργάνωσε ο Σύλλογος Προσαρμοσμένων Αθλημάτων «Πρωτοπόροι» στο κλειστό κολυμβητήριο του Εθνικού Ιδρύματος Αποκατάστασης Αναπήρων στο Ίλιον.

Ναυαγοσωστική κάλυψη με 10 Ναυαγοσώστες του Αγώνα Κολύμβησης για άτομα με αναπηρίες που διοργάνωσε ο Συμβουλευτικός Σταθμός του κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας και Προληπτικής Ιατρικής του Δήμου Κερατσινίου στο Δημοτικό κολυμβητήριο Κερατσινίου.

Πρόσκληση του ΕΣΕΝ στην 33η Επέτειο Αποκατάσταση της Δημοκρατίας.

Παραχώρηση του Βασικού Ναυαγοσωστικού εξοπλισμού πισίνας σε κολυμβητήρια της Αττικής.

Συμμετοχή στη διδασκαλία του μαθήματος «Άσκηση Ιατρικής κάτω από αντίξοες συνθήκες – βέλπιστα χρήση των υπαρχόντων πόρων» στα πλαίσια του μεταπτυχιακού της Ιατρικής Αθηνών «Διεθνής Ιατρικής – διαχείριση κρίσεων υγείας» για την διδακτική ενότητα – Ιατρική καταστροφών Α'.

Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΕΣΕΝ και επίδειξη Ναυαγοσωστικής στους λουόμενους στην Ακτή Βουλιαγμένης.

Σεμινάρια Ναυαγοσωστικής και Α' Βοηθειών σε Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια.

Σεμινάρια Ναυαγοσωστικής και πρώτων βοηθειών σε ναυταθλητικά σωματεία. Συμμετοχή στην Εθνική Παρέλαση της Νομαρχίας Πειραιά.

Ναυαγοσωστική Κάλυψη Ημερίδας Κολύμβησης που διοργάνωσαν οι Αθλητικοί Οργανισμοί Δήμων της Αττικής.

Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής και πρώτων βοηθειών προς τους καθηγητές Πρωτοβάθμιας-Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής στις ιπτάμενες συνοδούς της Ολυμπιακής.

Επίδειξη Ναυαγοσωστικής και Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής προς τους λουόμενους της παραλίας «Βοτσαλάκια» σε συνεργασία με το Δήμο του Πειραιά.

Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής και πρώτων βοηθειών και επίδειξη Διάσωσης στους λουόμενους στις Οργανωμένες Παραλίες: Βάρκιζας, Βούλας, Βουλιαγμένης, Γλυφάδας, Πόρτο Ράφτη, Καράβι Σχοινιά.

Συμμετοχή με Stand και Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής στην Γιορτή Εθελοντισμού (ανθρωπιστικών, αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων) στο Θησείο.

Συμμετοχή στο Φεστιβάλ Ενεργειακών Διαδρομών.

Συμμετοχή στο Συνέδριο Apollo για Γυμναστές στο Intercontinental.

Ναυαγοσωστική κάλυψη και Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής στην Πανελλήνια Συγκέντρωση Μοτοσυκλετιστών στα Καμμένα Βούρλα.

Συμμετοχή και Σεμινάριο Ναυαγοσωστικής και πρώτων βοηθειών στο Dance Festival.

στ) Αθηναϊκό Ινστιτούτο Ναυαγοσωστικής-ATHINNA

Το Αθηναϊκό Ινστιτούτο Ναυαγοσωστικής είναι αναγνωρισμένη σχολή από το Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας (αρ. αδείας 2118.6/48/05) και οι συμμετέχοντες μπορούν να αποκτήσουν αναγνωρισμένο δίπλωμα ναυαγοσώστη.

Το ATHINNA (ΑΘ.ΙΝ.ΝΑ) είναι η μοναδική σχολή στην Ελλάδα με δυο ιδιόκτητα κολυμβητήρια ένα στο Χαλάνδρι (ATHINNA SWIMMING CENTER) και ένα στην Άνοιξη (AQUALIFE SPORT AND HEALTH CENTER) δίνοντας έτσι τη δυνατότητα για την πληρέστερη εκπαίδευση στο χώρο της ναυαγοσωστικής.

Οι 5 πισίνες που διαθέτουν και τα 2 κολυμβητήρια, το πλούσια και με τελευταία τεχνολογία εξοπλισμένο γυμναστήριο, οι αίθουσες σεμιναρίων, ο πλούσιος εξοπλισμός σε ναυαγοσωστικά είδη και τέλος οι άρτια εξειδικευμένοι

και έμπειροι εκπαιδευτές εγγυώνται την καλύτερη εκπαίδευση των ενδιαφερόμενων ναυαγοσωστών.

Το ATHINNA συνεργάζεται με τα μεγαλύτερα ξενοδοχεία και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης σε όλη την Ελλάδα με στόχο την ναυαγοσωστική κάλυψη με ανθρώπινο δυναμικό, την οργάνωση αλλά και την κάλυψη των παραλιών και πισινών με τον απαραίτητο ναυαγοσωστικό εξοπλισμό.

Επίσης καλύπτει ναυαγοσωστικά με προσωπικό και εξοπλισμό τις διάφορες εκδηλώσεις που γίνονται σε παραλίες και πισίνες σε όλη την Ελλάδα. Έμπειροι ναυαγοσώστες με τον απαραίτητο εξοπλισμό καλύπτουν γεγονότα όπως γιορτές, ναυτική εβδομάδα, πάρτυ, διαγωνισμούς και αγώνες που πραγματοποιούνται σε οποιοδήποτε υδάτινο περιβάλλον.

Η έμπειρη ομάδα των ναυαγοσωστών του ATHINNA (ΑΘ.ΙΝ.ΝΑ) αναλαμβάνει την ναυαγοσωστική κάλυψη οποιουδήποτε τύπου αγώνα γίνεται σε θάλασσα ή πισίνα, καλύπτοντας έτσι πανελλήνια, ευρωπαϊκά και παγκόσμια πρωταθλήματα, όπως επίσης ανέλαβε και τα περισσότερα αθλήματα στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες του 2004.

Ο απαραίτητος εξοπλισμός των ναυαγοσωστών για πισίνες αλλά και τη θάλασσα με τη συνεργασία του ATHINNA (ΑΘ.ΙΝ.ΝΑ) και της εταιρείας LALIZAS GROUP (Marina Stores) διατίθεται προς πώληση σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις του Π.Δ 23/2000.

ζ) *Ναυαγοσωστική Σχολή Κρήτης*

Η Ναυαγοσωστική Σχολή Κρήτης ιδρύθηκε το 2003 και έχει έδρα το Ηράκλειο Κρήτης. Δραστηριοποιείται σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που σαν στόχο έχουν να συμβάλλουν στην αναβάθμιση και στην ανάδειξη του τουρισμού, μέσα από τις καινοτόμες και σύμφωνες με τις τάσεις της εποχής υπηρεσίες της.

Η σχολή προέκυψε από την ανάγκη διαφοροποίησης και ποιοτικής αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος με απώτερο στόχο την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουρισμού.

Βασικά χαρακτηριστικά σε όλους τους τομείς δραστηριοποίησής μας είναι η παροχή υπηρεσιών ποιότητας, η καινοτομία, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, η ανανέωση και η εξέλιξη. Κάθε τομέας δραστηριότητας - υπηρεσιών της σχολής απαρτίζεται από άτομα τα οποία έχουν εκπαιδευτεί και

πιστοποιηθεί ανάλογα με τον τομέα δραστηριότητάς τους από επίσημους φορείς όπως η Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Ένωση) ή άλλοι αρμόδιοι κρατικοί φορείς.

Η σχολή-εταιρεία έχει αρχίσει ήδη να δραστηριοποιείται στον ευρύτερο τομέα της ναυαγοσωστικής. Στο άμεσο μέλλον η δράση της εταιρίας θα επεκταθεί και σε άλλους τομείς του ευρύτερου αντικειμένου της ναυαγοσωστικής.

Η θεωρητική εκπαίδευση γίνεται στις ειδικές εγκαταστάσεις της εταιρίας που εξασφαλίζουν ευχάριστη και άνετη παρακολούθηση (αίθουσες διδασκαλίας, σύγχρονα μέσα, καφετέρια κ.λπ.) και η πρακτική σε ιδιωτικό κλειστό θερμαινόμενο κολυμβητήριο, πισίνα και παραλία.

η) Ναυαγοσωστική σχολή Μακεδονίας

Η Ναυαγοσωστική Σχολή Μακεδονίας ιδρύθηκε το 1999 και ανέλαβε να κάλυψει το κενό που υπήρχε στην εκπαίδευση ναυαγοσωστών και την διάδοση της ναυαγοσωστικής στην Ελλάδα. Λειτουργεί με την υπ' αριθμόν άδεια 01/2119.6.2/02/03 3 Φεβ. 2003 του Υπουργείου Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και παρέχει ολοκληρωμένη εκπαίδευση, με θέμα τους βασικούς κανόνες ασφαλούς συμπεριφοράς στο νερό, τις τεχνικές βοήθειας και διάσωσης μέσα και έξω από αυτό, καθώς και την παροχή πρώτων βοηθειών όπου και όταν χρειαστεί.

Το έμπειρο εκπαιδευτικό προσωπικό της σχολής, με την πολύχρονη εργασιακή εμπειρία του σε θέματα οργάνωσης και λειτουργίας παραλίων και πισίνων, μπορεί να εγγυηθεί την εμπειριστατωμένη και σωστή κατάρτιση επαγγελματιών ναυαγοσωστών, για την καλύτερη δυνατή ασφάλεια των λουομένων στις Ελληνικές παραλίες.

Όλοι μας μπορούμε να μάθουμε κάποιες από τις ικανότητες του ναυαγοσώστη για την αποφυγή ατυχημάτων, για διάσωση και ανάνηψη. Τα μαθήματα γίνονται με τον πιο σύγχρονο διασωστικό και ιατρικό εξοπλισμό από πτυχιούχους εκπαιδευτές ναυαγοσωστικής, πρώτων βοηθειών και επείγουσας προνοσοκομειακής αντιμετώπισης με μεγάλη πείρα στη ναυαγοσωστική και στη διάσωση γενικότερα.

Η Ναυαγοσωστική Σχολή Μακεδονίας με υπευθυνότητα και σοβαρότητα κατάφερε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να καταξιωθεί στο χώρο της ναυαγοσωστικής στην Β. Ελλάδα και όχι μόνο. Αυτή τη στιγμή αποτελεί την πιο σωστή και αξιόπιστη επιλογή στο θέμα της γνώσης και

εκπαίδευσης επαγγελματιών ναυαγοσωστών αλλά και γενικότερα σε όσους ενδιαφέρονται για βασικές γνώσεις σε θέματα ασφάλειας στο υγρό στοιχείο.

Η Ναυαγοσωστική Σχολή Μακεδονίας βρίσκεται δίπλα στους Δήμους της χώρας μας, και σε κάθε άλλο φορέα που εκμεταλλεύεται λουτρική εγκατάσταση, υποστηρίζοντας με κάθε τρόπο το έργο τους, διασφαλίζοντας πλήρως τη ζωή των ανθρώπων στις ακτές και αναβαθμίζοντας εμφανώς το τουριστικό προφίλ της περιοχής τους.

Οι Ναυαγοσώστες και Εκπαιδευτές, πιστοποιημένοι από τις αρμόδιες αρχές έχοντας συνεργασία με το Ε.Κ.Α.Β. αλλά και με τους εμπλεκόμενους στο αντικείμενο της ναυαγοσωστικής κρατικούς φορείς, με πλούσια εμπειρία σε θέματα οργάνωσης ασφαλείας και λειτουργίας λουτρικών εγκαταστάσεων είναι σε θέση να σας υποστηρίξουν στους εξής τομείς :

Παροχή οποιασδήποτε πληροφορίας και ενημέρωση για το αντικείμενο της Ναυαγοσωστικής.

Κάλυψη της λουτρικής σας εγκατάστασης με τον αναγκαίο αριθμό ναυαγοσωστών.

Πλήρης ανάληψη και μελέτη της όποιας λουτρικής σας εγκατάστασης (ακτή ή πισίνα) με σχεδιασμό για την οργάνωση της ασφαλείας της, δημιουργία διασωστικού πρωτοκόλλου και προτάσεις για την καταλληλότερη και οικονομικότερη κάλυψη των αναγκών σας.

Οργάνωση και εφοδιασμό με τον απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό και λειτουργία της λουτρικής σας εγκατάστασης.

Μετάβαση τους στο Δήμο σας για την επαγγελματική εκπαίδευση και χορήγηση των νόμιμων πιστοποιήσεων Ναυαγοσωστών, σε δημότες σας (προϋπόθεση η συγκρότηση group).

Παροχή του προβλεπόμενου από τη νομοθεσία υλικοτεχνικού εξοπλισμού (σωσίβια, φορεία, φαρμακεία Ά βοηθειών κλπ.)

Δημοτικό Κολυμβητήριο Κομοτηνής

Τμήμα Ναυαγοσωστικής λειτουργεί εδώ και τέσσερα περίπου χρόνια στο Δημοτικό Κολυμβητήριο Κομοτηνής από την Σχολή «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης, η οποία ιδρύθηκε το 1999 και η οποία στέλνει κάθε καλοκαίρι ναυαγοσώστες σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας.

Το Τμήμα αποτελείται κυρίως από φοιτητές του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου αλλά και από μερικούς Κομοτηναίους. Μαθήματα διεξάγονται

σε καθημερινή βάση ενώ η συνολική εκπαίδευση διαρκεί 4-6 εβδομάδες και αποτελείται από τρία μέρη, το θεωρητικό, το πρακτικό και την εκπαίδευση σε θέματα πρώτων βοηθειών.

Σαν ιστορία η Σχολή υπάρχει από το 1995 και στέλνει ναυαγοσώστες σε όλη την Ελλάδα. Η εκπαίδευση που παρέχεται στους ναυαγοσώστες στην Κομοτηνή είναι για πισίνα. Αν θέλει κάποιος να γίνει ναυαγοσώστης χρειάζεται μια αναβάθμιση που γίνεται στο Λιμενικό. Οι γνώσεις που παίρνουν όμως από τη Σχολή είναι και για θάλασσα και για πισίνα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο εκπαιδευόμενος να είναι ηλικίας κάτω των 35 ετών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το κάθε Τμήμα αποτελείται από 10-15 άτομα ενώ ο μέγιστος αριθμός μπορεί να φτάνει τα 20 άτομα.

Μετά το τέλος της εκπαίδευσης ο εκπαιδευόμενος παίρνει μία βεβαίωση που του δίνει το δικαίωμα να εργαστεί σαν ναυαγοσώστης. Δίνονται όλες τις απαραίτητες γνώσεις και αυτό που λείπει είναι η εμπειρία. Γίνονται κάποιες προσομοιώσεις οπότε οι εκπαιδευόμενοι έχουν μια εμπειρία «πάλης» με το θύμα. Σε περίπτωση πάλι που κάποιος πάρει μέρος στις εξετάσεις και κοπεί παίρνει μία βεβαίωση αλλά αυτή ισχύει μόνο για την πισίνα και δεν μπορεί να την αναβαθμίσει για να εργαστεί στη θάλασσα.

Η εκπαίδευση αποτελείται από τρία μέρη: α) Η πρώτη φάση είναι η ναυαγοσωστική μέσα στο νερό, όπου αφορά τη θάλασσα και την πισίνα στην πράξη, β) η δεύτερη αφορά τη θεωρία της ναυαγοσωστικής, όπου έχει νομοθεσία, ζωή στη θάλασσα, επιβίωση, που είναι θεωρητικά μαθήματα και γ) στη τρίτη φάση υπάρχουν οι πρώτες βοήθειες.

Να σημειωθεί ότι πρόσφατα ξεκίνησε μια συνεργασία μεταξύ του Δήμου Κομοτηνής και της Σχολής Ναυαγοσωστικής προκειμένου να υπάρξουν καλύτερα αποτελέσματα τόσο όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες όσο και την προσέλκυση νέων εκπαιδευομένων.

Η Ελλάδα βρίσκεται πολύ πίσω στον τομέα της ναυαγοσωστικής. Υπάρχουν 3-4.000 θέσεις ναυαγοσωστών και μόνο 400 ναυαγοσώστες να τις πλαισιώσουν. Τα τελευταία χρόνια βέβαια παρατηρείται μία αύξηση αλλά υπάρχουν ακόμα βήματα που πρέπει να γίνουν.

Η νομοθεσία, η οποία προβλέπει ως υποχρεωτική την φύλαξη 600 μέτρων παραλίας από έναν μόνο ναυαγοσώστη, δεν είναι επαρκής. Το θέμα είναι ότι 600 μέτρα είναι πάρα πολλά και υπάρχει μόνο ένας ναυαγοσώστης.

Ας πούμε ότι σε εκείνη την παραλία υπάρχει ο καλύτερος ναυαγοσώστης του κόσμου. Του τυχαίνει μια διάσωση, σώζει έναν άνθρωπο, του τυχαίνει δεύτερη, τρίτη, τέταρτη διάσωση, τι θα κάνει μετά; Θα πνιγεί και ο ναυαγοσώστης μαζί με αυτόν που κινδυνεύει καθώς δεν θα έχει άλλες δυνάμεις.

Τέλος, να σημειώσουμε ότι ο μισθός του ναυαγοσώστη είναι αρκετά ικανοποιητικός. Όταν πρόκειται για θάλασσα ο πρώτος βασικός μισθός ξεκινάει από τα 1.000 ευρώ με πλήρη ασφάλιση. Με το που πάρεις το πτυχίο βρίσκεις κατευθείαν δουλειά και κάνεις αμέσως και απόσβεση των χρημάτων που δίνεις για την εκπαίδευση. Το μόνο μείον είναι ότι πρόκειται για εποχιακή δουλειά, 5 μήνες το πολύ το χρόνο ([διαδ]: <http://fonirodopis.gr>).

θ) Bayline Services Ltd

Η εταιρεία ιδρύθηκε με αφορμή το Π/Δ υπ. αριθ. 23 του 2000 που αφορά την υποχρεωτική ναυαγοσωστική κάλυψη των πολυσύχναστων ακτών. Ο επιχειρηματίας Μαλλίνης Γρηγόριος ήταν ο πρώτος που αντιλήφθηκε την ανάγκη για την παρουσία μιας εταιρείας που θα παρέχει ναυαγοσωστικές υπηρεσίες. Έτσι γεννήθηκε η BAYLINE services L.T.D. Με πολύ όρεξη και δουλειά η εταιρεία αυτή αναπτύχθηκε και πολύ γρήγορα κέρδισε την εμπιστοσύνη της αγοράς και του κοινού.

Σήμερα η οικογένεια μεγάλωσε, νέοι άνθρωποι με ικανότητες και όρεξη ήρθαν κοντά στην εταιρεία αυτή για να προσφέρουν της υπηρεσίες τους αλλά και έμπειροι και καταξιωμένοι άνθρωποι την συμβουλεύουν και την καθοδηγούν.

Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στον Ν. Μαρμαρά Χαλκιδικής σε ένα άριστο και ζεστό κτιριακό περιβάλλον. Τα νέα της γραφεία και η σχολή ναυαγοσωστικής στην Θεσσαλονίκη υποδέχονται καθημερινά τους αυριανούς ναυαγοσώστες.

Έχοντας δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές σε ανθρώπινο δυναμικό (επαγγελματικά άριστα καταρτισμένο) καθώς και σε σύγχρονους υλικοτεχνικούς εξοπλισμούς η εταιρεία αυτή συνεργάζεται με πολλούς Δήμους, Δημοτικές Επιχειρήσεις, Camping και ξενοδοχειακές μονάδες.

Φιλοσοφία της εταιρείας είναι να δώσει τη δυνατότητα σε δήμους αλλά και σε τουριστικές επιχειρήσεις να έχουν ασφάλεια στους χώρους κολύμβησης των περιοχών τους, αλλά και να μετέχουν δραστικά στη μείωση φαινομένων

ανεργίας στον τόπο τους προσφέροντας μέσω της εταιρείας, εργασία σε νέους και νέες από τις τοπικές κοινωνίες.

Η Bayline services L.T.D. είναι εξοπλισμένη με:

Ένα 7μετρο ταχύπλοο ναυαγοσωστικό σκάφος (350hp)

Ένα 5μετρο φουσκωτό σκάφος (50hp).

45 ναυαγοσωστικά σκάφη τύπου καταμαράν.

45 πλήρεις ατομικοί ναυαγοσωστικοί εξοπλισμοί.

2 πλήρως εξοπλισμένα γραφεία Θεσσαλονίκη και Ν. Μαρμαρά

2 Ναυαγοσωστικά οχήματα 4 X 4.

5 οχήματα μεταφοράς προσωπικού.

1 φορτηγό όχημα.

i) Halkeas Diving

Η εταιρία Halkeas Diving ιδρύθηκε το 1995 από τον Α. Χαλκέα με βασικό όραμα μια εταιρία αντάξια του ωραιότερου φυσικού περιβάλλοντος στον κόσμο: της ελληνικής θάλασσας.

Έχοντας ως βασικούς τομείς δραστηριότητας το λιανικό εμπόριο, τη σχολή ελεύθερης / αυτόνομης κατάδυσης και ναυαγοσωστικής καθώς επίσης και την διεκπεραίωση υποβρύχιων εργασιών.

Μέσα στα πλαίσια της συνεχούς αναβάθμισης με στόχο την καλύτερη επικοινωνία και εξυπηρέτηση των πελατών της η Halkeas Diving δημιούργησε έναν εκθεσιακό χώρο, όπου με άνεση μπορεί κανείς να ενημερωθεί με σοβαρότητα και επαγγελματισμό για την αγορά του καταδυτικού εξοπλισμού του. Η εταιρία συνεργάζεται με κορυφαίες ευρωπαϊκές εταιρίες στο χώρο της κατάδυσης όπως effesub, atomic, idi, mares, sporasub, cressi, beuchat, demka. Νέες συνεργασίες με τις καλύτερες εταιρίες σε κάθε τομέα αναδεικνύουν τη Halkeas Diving σε ένα από τα μεγαλύτερα και πιο ολοκληρωμένα καταστήματα κατάδυσης. Τα αποτελέσματα της σταθερής πολιτικής πωλήσεων και η ποιότητα των προϊόντων δικαιώνουν τις στρατηγικές επιλογές της εταιρίας.

Παρότι η εταιρεία αυτή δραστηριοποιήθηκε σε θέματα κατάδυσης (εκπαίδευση και εμπόριο καταδυτικών υλών) ο εκπαιδευτής της ασχολείται και με θέματα ναυαγοσωστικής.

Η εκπαίδευση στις περισσότερες ιδιωτικές σχολές που λειτουργούν στην χώρα μας καταμερίζεται στις παρακάτω ειδικότητες (εμπειρίες) για την

ολοκληρωτική επαγγελματική κατάρτιση ενός ναυαγοσώστη. Αυτοί οι καταμερισμοί αφορούν:

i) Δόκιμος ναυαγοσώστης

Η εκπαίδευση στο στάδιο αυτό απευθύνεται σε όλους. Ο υποψήφιος δόκιμος ναυαγοσώστης εκπαιδεύεται στην εκμάθηση των βασικών τεχνικών κολύμβησης, στην διάσωση χωρίς εξοπλισμό, στις πρώτες βοήθειες καθώς και στην επιβίωση σε πολύ δύσκολες συνθήκες. Σκοπός της εκπαίδευσης αυτής είναι να μπορέσει να αντιδράσει σωστά ο πολίτης και με ασφάλεια σε περίπτωση ανάγκης είτε για τον ίδιο, είτε για κάποιον άλλον. Έτσι έχει την δυνατότητα ο πολίτης να εκπαιδευτεί για τη σωστή αντιμετώπιση μιας επικίνδυνης κατάστασης στο νερό και όχι μόνο, προσπαθώντας έτσι να μειωθεί ο μέσος όρος πνιγμών στη χώρα μας.

ii) Επαγγελματίας ναυαγοσώστης

Ο επαγγελματίας ναυαγοσώστης εκπαιδεύεται με στόχο την διάσωση στην πισίνα αλλά και την θάλασσα. Εξειδικεύεται στην χρήση του ναυαγοσωστικού εξοπλισμού για διάσωση σε κάθε περίπτωση. Το δίπλωμα του επαγγελματία ναυαγοσώστη δίνει την δυνατότητα στους υποψήφιους ναυαγοσώστες να καλύψουν μία από τις 5.000 θέσεις εργασίας στις πισίνες αλλά και τις θάλασσες όλης της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού. Αυτά στα οποία εκπαιδεύεται αφορούν όσα ορίζει το προεδρικό διάταγμα.

iii) Εκπαιδευτής

Στο επίπεδο αυτό συμμετέχουν οι καλύτεροι, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 23 (άρθρο 2 και 3).

Οι περισσότερες ιδιωτικές σχολές δίνουν δυνατότητες στους υποψήφιους εκπαιδευτές ναυαγοσωστικής να συνεργαστούν σε όλα τα επίπεδα. Όλοι οι συνεργάτες και εκπαιδευτές είναι απόφοιτοι ιδιωτικών σχολών ναυαγοσωστών.

Η προετοιμασία των υποψήφιων εκπαιδευτών είναι δύσκολη και σκληρή με ένα μόνο στόχο: την δημιουργία της καλύτερης ομάδας ναυαγοσωστών – συνεργατών.

Η εκπαίδευση του εκπαιδευτή απευθύνεται σε άτομα τα οποία ενδιαφέρονται πραγματικά για την ναυαγοσωστική και τα οποία είναι ικανά στελεχώνοντας έτσι κάθε ιδιωτική σχολή με περισσότερα άρτια εκπαιδευμένα

μέλη, δίνοντάς τους έτσι την δυνατότητα απασχόλησης τους στις δραστηριότητές της κάθε σχολής.

iv) Αρχηγός ναυαγοσώστης

Οι περισσότερες ιδιωτικές σχολές αναλαμβάνουν την οργάνωση και την ναυαγοσωστική κάλυψη φορέων που χρειάζονται πολλούς ναυαγοσώστες. Στις περιπτώσεις αυτές ένας ναυαγοσώστης μιας σχολής αναλαμβάνει τα καθήκοντα του αρχηγού. Η εκπαίδευση στο στάδιο αυτό έχει στόχο την δημιουργία ενός αρχηγού έτοιμου να αναλάβει την οργάνωση και τον προγραμματισμό μιας ομάδας ναυαγοσωστών σε οποιοσδήποτε συνθήκες. Ο αρχηγός μιας ομάδας πρέπει να γνωρίζει τέλεια τους κανόνες ασφαλείας, οργάνωσης της ομάδας, της ελληνικής νομοθεσίας και γενικά οτιδήποτε χρειάζεται για να εκτελέσει τα καθήκοντα του με επιτυχία. Η διαχείριση μιας ομάδας δεν είναι εύκολη υπόθεση. Γι' αυτό υπάρχει η εκπαίδευση του αρχηγού ώστε να του δοθούν τα κατάλληλα εφόδια για να ηγηθεί μιας ομάδας του με σκοπό την καλύτερη οργάνωση και διαχείριση του υλικού του.

v) Διασώστης ποταμού

Η εκπαίδευση του διασώστη ποταμού αφορά όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία και γνώσεις που πρέπει να έχει ένα άτομο το οποίο θα αναλάβει αυτά τα καθήκοντα.

vi) Εκμάθηση κολύμβησης

Σε κάθε σχολή ναυαγοσώστη εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα εκμάθησης κολύμβησης για όλους, σε ομαδικά, ατομικά, ταχύρρυθμα τμήματα και γενικότερα προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις και στις ανάγκες του κάθε ατόμου. Ο λόγος που γίνεται αυτό είναι για ένα άτομο που δεν κολυμπάει καλά να έχει δυνατότητες να μάθει όλα τα στυλ κολύμβησης, ώστε μετά από κάποιο χρόνο να μπορεί να παρακολουθήσει την εκπαίδευση του δόκιμου ναυαγοσώστη. Επίσης υπάρχουν και προγράμματα κολύμβησης για παιδιά από 8 μηνών έως και 16 ετών. Τα μεγαλύτερα παιδιά (άνω των 12 ετών) μπορούν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα του Junior lifeguard.

vii) Junior lifeguard

Το JUNIOR LIFEGUARD είναι ένα ψυχαγωγικό–εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά και εφήβους 9-16 ετών που σχεδιάστηκε από το Αθηναϊκό Ινστιτούτο Ναυαγοσωστικής (αρχικά) και εφαρμόζεται σε πληθώρα

ιδιωτικών σχολών, και σκοπό έχει την γνώση για τη σωστή συμπεριφορά στη θάλασσα αλλά και τι πρέπει να γίνει σε περίπτωση ανάγκης. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει εκμάθηση κολύμβησης, ναυαγοσωστικά στυλ κολύμβησης, εκτίμηση θαλάσσιου περιβάλλοντος, είσοδος-έξοδος από το νερό με ασφάλεια, αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών-τεχνικές διάσωσης, πρώτες βοήθειες, βελτίωση φυσικής κατάστασης, αγώνες μεταξύ των ναυαγοσωστών και άλλα παιχνίδια.

viii) *Αυτόνομη κατάδυση*

Στα πλαίσια της εκπαίδευσης επαγγελματία ναυαγοσώστη οι σχολές συνεργάζονται με πολλές σχολές καταδύσεων, δίνοντας έτσι την δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να παρακολουθήσουν ένα εισαγωγικό μάθημα εκπαίδευσης στην αυτόνομη κατάδυση. Μετά αν θελήσουν μπορούν να συνεχίσουν τα μαθήματα στις σχολές αυτές.

ix) *Δίπλωμα ταχύπλοου ναυαγοσώστη*

Η απόκτηση διπλώματος χειριστή ταχυπλόου είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το Π.Δ. 23/2000 για τους ναυαγοσώστες που επιθυμούν να συμμετάσχουν στις εξετάσεις του Υπουργείου Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας για την απόκτηση της άδειας ναυαγοσώστη. Οι περισσότερες ιδιωτικές σχολές (π.χ. ATHINNA) συνεργάζονται με αναγνωρισμένη σχολή για την εκπαίδευση των υποψηφίων ναυαγοσωστών στο χειρισμό του ταχυπλόου.

x) *Πρώτες βοήθειες*

Οι πρώτες βοήθειες και η γνώση παροχής τους είναι θέμα ζωής και αφορά τους πάντες. Οι πρώτες βοήθειες είναι η εξειδικευμένη εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων και χειρισμών σε κάποιον που χρειάζεται βοήθεια χρησιμοποιώντας υλικά και μέσα που είναι διαθέσιμα εκείνη την στιγμή.

Οι ιδιωτικές σχολές διοργανώνουν ημερήσια σεμινάρια καρδιοπνευμονικής αναζωογόνησης - απόφραξης αεροφόρων οδών για όλους. Τα σεμινάρια αυτά περιλαμβάνουν προβολή slides και video, πρακτική σε κούκλες, βεβαίωση παρακολούθησης του σεμιναρίου, αναπνευστική-καρδιακή λειτουργία, θέση ασφαλείας, απόφραξη αεροφόρων οδών, αιμορραγία, λιποθυμία, σπονδυλική στήλη, αυχέννας, υποθερμία, θερμοπληξία, μεταφορά τραυματία, επιδέσεις, ακινητοποίηση καταγμάτων.

2.4 Προσόντα Ναυαγοσώστη

Ο ναυαγοσώστης δεν είναι υπεράνθρωπος ή σούπερμαν. Είναι ένας καλά εκπαιδευμένος εργαζόμενος που πρέπει να βρίσκεται πάντα σε καλή φυσική κατάσταση (διανοητική και ψυχολογική) αλλά και να βρίσκεται διαρκώς σε επαγρύπνηση κατά την διάρκεια της βάρδιάς του, προσόν που αποτελεί και το σημαντικότερο κατά την άσκηση του επαγγέλματός του.

Στην επιστημονική βιβλιογραφία, το αίσθημα της επαγρύπνησης καλύπτει δύο διαφορετικά ζητήματα: την γνωστική διάσταση και την φυσιολογική κατάσταση του ναυαγοσώστη, όπου η μία διάσταση δεν μπορεί να υπερκαλύψει την άλλη. Είναι συχνά συνώνυμες αυτές οι διαστάσεις με την προσοχή και το επίπεδο της επαγρύπνησης.

Στο γνωστικό επίπεδο η επαγρύπνηση ορίζεται ως «η ικανότητα να ανιχνεύονται απρόβλεπτα και ελαφρά σημειούμενα σήματα» (Pieron, 1979). Αυτός ο ορισμός περιορίζει την επαγρύπνηση σε συγκεκριμένες συνθήκες όπου ένα υποκείμενο θα πρέπει να παρακολουθεί την εμφάνιση σημαντικών σημάτων. Αυτό μπορεί παρά ταύτα να επεκταθεί σε συγκεκριμένες δραστηριότητες όπως είναι η προσπάθεια επαγρύπνησης που απαιτείται από τους ναυαγοσώστες. Η ανίχνευση ενός ανθρώπου που πνίγεται παίζει ρόλο στις ικανότητες του ναυαγοσώστη σε σχέση με την επαγρύπνησή του και απαιτεί την εκτέλεση μιας ανάλογης ενέργειας. Το υποκείμενο θα πρέπει να χρησιμοποιεί μια συγκεκριμένη ποσότητα προσοχής με σκοπό να απασχολεί αυτή την ικανότητα για επαγρύπνηση. Αυτό το γνωστικό ψυχολογικό συναίσθημα περιγράφει «έναν επιλεκτικό συναισθηματικό προσανατολισμό που περιλαμβάνει την αύξηση στην αποτελεσματικότητα μέσα σε έναν συγκεκριμένο τύπο δραστηριότητας με αποτέλεσμα αυτή η αύξηση να είναι απαγορευτική για άλλες συντρέχουσες δραστηριότητες». Αυτό σημαίνει για τους ναυαγοσώστες ότι θα πρέπει να περιορίζουν την προσοχή τους από όλες τις άλλες μη-σχετικές διεγέρσεις που προέρχονται από το περιβάλλον εργασίας τους (για παράδειγμα: οι κολυμβητές στην επιφάνεια του νερού ή κάτω από αυτή, τα παιχνίδια των παιδιών και τα κλάματα στις πισίνες) με σκοπό να επικεντρώνουν όλες τις δυνατότητές τους και τις συναισθηματικές τους ικανότητες σε σχετικές ενδείξεις οι οποίες θα ξεχωρίσουν μια κατάσταση κατάθλιψης ή πνιγμού. Η κινητοποίηση της προσοχής εξαρτάται από το πόσο

πολλές απαιτήσεις έχει η αποστολή τους όπως επίσης και από την εμπειρία του υποκειμένου με αυτήν την αποστολή. Τα επίπεδα εμπειρίας πάνω στις συνθήκες εργασίας των ναυαγοσωστών υπονοούν και τον τύπο της προσοχής τους (Fisk and Schneider, 1981).

Όταν αυτά τα επίπεδα είναι χαμηλά το υποκείμενο κάνει χρήση αυτού που είναι γνωστό ως ελεγχόμενη διεργασία, η οποία βέβαια απαιτεί και μεγαλύτερη προσπάθεια. Αυτές οι διεργασίες περιορίζονται συχνά από την ασθενή μνήμη του υποκειμένου και δεν επιτρέπουν σ' αυτό να μοιράζεται την προσοχή του μεταξύ διαφόρων πηγών ερεθισμάτων.

Συνεπώς, ένας νέος ναυαγοσώστης χρησιμοποιεί την ελεγχόμενη διεργασία, η οποία θα πρέπει να προσμετράτε για κάθε μία από τις δραστηριότητες που εμπλέκει το επάγγελμα του ναυαγοσώστη: δηλαδή το να παρακολουθεί τα παιδιά εκτός παραλίας, τους δύτες αλλά και τους λουόμενους που κολυμπούν αλλά παράλληλα να είναι και σε επαγρύπνηση για τυχόν πιθανόν καταθλιπτικούς ή ανθρώπους που δείχνουν τάσεις προς πνιγμό. Κάθε μία από αυτές τις υπο-δραστηριότητες απαιτεί για να εκτελούνται την μέγιστη της προσοχής από τον νέο ναυαγοσώστη, μια και αυτός θα έχει προβλήματα στο να εκτελεί δύο συγχρόνως ενέργειες. Σαν αποτέλεσμα της οικειότητας, η προσοχή σταδιακά μεταβάλλεται από την ελεγχόμενη διεργασία στην αυτόματη διεργασία. Αυτή είναι πιο γρήγορη, απαιτεί λιγότερη προσπάθεια, και δεν περιορίζεται από την μνήμη. Επιτρέπει στο υποκείμενο (και στη συγκεκριμένη περίπτωση στο ναυαγοσώστη) να κάνει όλες τις απαιτούμενες ενέργειες «αυτόματα» ενώ είναι αφοσιωμένη η προσοχή του και στην επαγρύπνηση.

Αν ο ναυαγοσώστης δεν είναι σε υψηλό επίπεδο επαγρύπνησης (λόγω της ώρας της ημέρας, κατανάλωσης υπερβολικής ποσότητας κοφεινης, των περιβαλλοντικών παραγόντων, όπως για παράδειγμα ο θόρυβος κ.ά.) είναι απίθανο να αυξήσουν την ικανότητά του προς επαγρύπνηση πέραν του φυσιολογικού, πράγμα που μπορεί να καταλήξει στην χαμηλότερη απόδοση. Αυτή η χαμηλή απόδοση θα επισυμβεί γρήγορα σε μια σύνθετη κατάσταση (για παράδειγμα πολλοί κολυμβητές στην πισίνα σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο θορύβου κ.ο.κ.).

Οι παράγοντες που επιδρούν στην επαγρύπνηση του ναυαγοσώστη μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

- στα χαρακτηριστικά της αποστολής,
- στις φυσικές περιβαλλοντικές συνθήκες,
- στη διαχρονική εξέλιξη της δραστηριότητας.

Τα χαρακτηριστικά της αποστολής: Οι αρχικές εργασίες που αφορούν τα χαρακτηριστικά της αποστολής έχουν να κάνουν με την επιρροή από την συχνότητα των σημαντικών σημάτων που λαμβάνονται από το υποκείμενο (και που πρέπει να ανιχνευθούν) και των μη σημαντικών σημάτων (που θα πρέπει να απορριφθούν) κατά την εκτέλεση της εργασίας. Εκείνο που παρατηρούμε από τις έρευνες είναι ότι η πραγματική απόδοση κατά την διάρκεια μιας αποστολής επαγρύπνησης βελτιώνεται όταν ο αριθμός των σημαντικών σημάτων αυξάνεται. Με άλλα λόγια η παρουσία υψηλού επιπέδου άσχετων οπτικών ή ακουστικών ερεθισμών (μη σημαντικά σήματα) στο περιβάλλον της πειράδας αποτελεί έναν παράγοντα ο οποίος συμβάλλει στο να μειωθεί η επαγρύπνηση των ναυαγοσωστών. Αντιθέτως, τα περιστατικά πνιγμών με τα σημαντικά τους σήματα είναι σπάνια, και επισυμβαίνουν μόνο τυχαία. Η αναλογία σημάτων και θορύβου είναι συνεπώς μη προτιμώμενη ώστε να μπορεί η επαγρύπνηση του ναυαγοσώστη να είναι σε υψηλά επίπεδα. Επίσης η εκπαίδευση του ναυαγοσώστη, η οποία συμβάλλει αποφασιστικά στον «αυτοματισμό» της προσοχής του, μπορεί να είναι προτιμώμενο στοιχείο για την διατήρηση των υψηλών επιπέδων επαγρύπνησης. Ακόμη είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι συχνές μεταβολές στις δραστηριότητες του ναυαγοσώστη μπορεί να τον βοηθήσουν να διατηρήσει σε υψηλά επίπεδα την επαγρύπνησή του κατά την διάρκεια των φάσεων επαγρύπνησης.

Οι φυσικές περιβαλλοντικές συνθήκες: Μεταξύ των περιβαλλοντικών συνθηκών ο θόρυβος έχει μελετηθεί περισσότερο από όλα μια και παρουσιάζουν πολύπλοκες επιδράσεις στην επαγρύπνηση. Πράγματι, ο αριθμός των μελετών που έχουν επιτευχθεί έχουν καταλήξει σε αμφιλεγόμενα αποτελέσματα, με συγκεκριμένες μελέτες να δείχνουν ότι ο θόρυβος έχει θετική επίδραση στην απόδοση του ναυαγοσώστη, ενώ άλλες αναφέρουν μια αρνητική επίδραση. Η κύρια εξήγηση αυτών των αντιφατικών αποτελεσμάτων μπορεί να στηριχθεί στο γεγονός ότι οι επιδράσεις των θορύβων εξαρτώνται κατά πολύ από την κατάσταση του υποκειμένου όταν αυτός ή αυτή εκτίθενται στον θόρυβο. Ο Wilkinson (1963) σύγκρινε την

απόδοση των υποκειμένων κατά την διάρκεια ενός ελέγχου επαγρύπνησης με τέσσερις συνθήκες που συνδυάζαν παράγοντες θορύβου και έναν παράγοντα απόκλισης ύπνου. Τα αποτελέσματα δείχνουν εμφαντική απόδοση στις συνθήκες που συνδυάζονται ο φυσιολογικός ύπνος και η πλήρη ησυχία. Ο θόρυβος παράγει θετική επίδραση όταν το υποκείμενο έχει μεγάλες αποκλίσεις ύπνου και μια αρνητική επίδραση όταν κοιμάται φυσιολογικά. Τα προηγουμένως περιγραφόμενο πείραμα μπορεί να εξηγήσει αυτά τα αντιφατικά αποτελέσματα όσο αφορά τον θόρυβο. Όταν τα υποκείμενα δεν έχουν αποκλίσεις από τον ύπνο, ο θόρυβος υποβαθμίζει την απόδοσή του αφού τα επίπεδα ενεργοποίησής τους ξεπερνούν τα φυσιολογικά επίπεδα. Αντιθέτως, όταν αποκλίνουν από τον ύπνο, ο θόρυβος βελτιώνει την απόδοσή τους μια και αυξάνει τα επίπεδα επαγρύπνησης πάνω από την φυσιολογική ενεργοποίησή τους. Αυτά τα αποτελέσματα δηλώνουν ότι ένας εξωγενής παράγοντας όπως είναι ο θόρυβος δεν παράγει τις ίδιες επιδράσεις με βάση την κατάσταση του υποκειμένου. Άλλες μελέτες δε, δείχνουν ότι ο θόρυβος υποβαθμίζει την ικανότητα του υποκειμένου αφού διαμοιράζεται η προσοχή του μεταξύ διαφόρων πηγών και ερεθισμάτων. Συνεπώς ο θόρυβος, ο οποίος είναι ένας ουσιώδης περιβαλλοντικός παράγοντας γύρω από μία πσίνα, μπορεί να συμβάλλει στο να μειώσει τις πιθανότητες του ναυαγοσώστη να μοιραστεί την προσοχή του σε κάποιον και μπορεί να αυξήσει την εστίαση του, οδηγώντας τον στο να παραμελήσει τελικά στοιχεία που εντοπίζονται στην περιφερειακή του όραση επί του πεδίου δράσης του.

Η θερμοκρασία: Οι επιδράσεις της θερμοκρασίας στην απόδοση των αποστολών επαγρύπνησης του ναυαγοσώστη δηλώνουν ότι η απόδοση υποβαθμίζεται σημαντικά σε θερμοκρασίες της τάξης των 30°C (περίπου 45% μείωση σε σύγκριση με χαμηλότερες θερμοκρασίες). Η απόδοση είναι δε λιγότερο υποβαθμισμένη σε θερμοκρασία της τάξης των 26°C. Επιπροσθέτως στην υποβάθμιση της επαγρύπνησης, είναι γνωστό ότι οι υψηλότερες θερμοκρασίες επίσης καταλήγουν σε σημαντικές φυσιολογικές μεταβολές στον οργανισμό του ναυαγοσώστη (θερμορύθμιση), που χαρακτηρίζονται κυρίως από την ταχεία κίνηση του αίματος στην περιφέρεια του σώματος. Αυτές οι μεταβολές καταλήγουν σε μια αύξηση στον καρδιακό ρυθμό και στην πίεση του αίματος, που είναι σχεδόν πιθανό να προσμετρήσουν σε σημαντική φυσιολογική επίδραση πάνω στον ναυαγοσώστη. Συνεπώς η θερμότητα είναι

ένας από τους παράγοντες που έχουν σημαντική επίδραση στην επαγρύπνηση του ναυαγοσώστη. Με δοσμένη την εποχιακή λειτουργία των δραστηριοτήτων του ναυαγοσώστη, αυτοί συχνά εκτίθενται στην επίδραση της θερμότητας και σε συνθήκες που δεν είναι ευεργετικές για την απόδοσή τους.

Η διαχρονική εξέλιξη της δραστηριότητας: από την αρχή των μελετών σχετικά με την επαγρύπνηση όλοι οι συγγραφείς έθεσαν σαν υπόθεση το γεγονός ότι η διάρκεια μιας αποστολής έχει άμεση επίδραση στην απόδοση αυτής της αποστολής. Φαίνεται ότι έστω και η εισαγωγή μικρών διαλειμμάτων, ακόμη και διάρκειας πέντε έως 10 λεπτών, ήταν σημαντικά για την επαναφορά της ίδιας απόδοσης σε επίπεδα που εμφανίζονταν στην αρχή της αποστολής. Αυτά τα διαλείματα έχουν θετική επίδραση, ασχέτως αν τα υποκείμενα τα αναλώνανε σε ξεκούραση ή σε άλλες δραστηριότητες. Ο ουσιώδης παράγοντας επίδρασης αυτών των διαλειμάτων στηρίζονται στο γεγονός των μεταβολών των δραστηριοτήτων.

Υπάρχουν όμως και απόψεις συγγραφέων από την βιβλιογραφία που υποστηρίζουν ότι τα διαλείματα αυτά εμπλέκονται και από την ώρα της ημέρας που γίνονται. Για να υποστηρίξουν τις απόψεις τους οι συγγραφείς αυτοί κάνανε πειραματισμούς σχετικά με αυτές τις δύο συνθήκες (ώρα της μέρας και διαλείματα) και καταλήξανε ότι κατά την απογευματινή και νυχτερινή βάρδια με διαλείματα δεν παρουσιάζεται διαφορά στην απόδοση, ενώ υπάρχει υποβάθμισή της μόνο κατά την διάρκεια της νύχτας χωρίς όμως διαλείματα. Αυτές οι μελέτες δηλώνουν ότι η διατήρηση της επαγρύπνησης είναι αποτελεσματική μόνο όταν βρισκόμαστε σε απογευματινές βάρδιες και με μικρά διαλείματα κατά την εργασία τους. Με άλλα λόγια το πόσο διαρκεί ένα διάλειμμα έχει διαφορετική επίδραση σε σχέση με την ώρα της ημέρα και την κατάσταση διεγερτικότητας του υποκειμένου. Είναι λοιπόν καλύτερα να υιοθετηθούν ώρες εργασίες για τους ναυαγοσώστες με μικρά διαλείματα (είτε ξεκούρασης, είτε άλλης δραστηριότητας), ιδιαίτερα σε ώρες που έχουν σχέση με τα χαμηλά επίπεδα διεγερτικότητας (δηλαδή νωρίς το πρωί ή στην αρχή του απογεύματος).

Η κύρια δραστηριότητα του ναυαγοσώστη κατά την διάρκεια της φάσης επαγρύπνησής του συνίσταται στην οπτική εξέταση των περιοχών που εντοπίζονται κολυμβητές και λουόμενοι. Παράπλευρες δραστηριότητές του είναι το να μαθαίνει κολύμβηση στους λουόμενους αλλά και να δίνει οδηγίες

για την συντήρηση των πισινών. Συνεπώς είναι απαραίτητο για έναν ναυαγοσώστη να έχει καλή απόδοση στην δραστηριότητα ανίχνευσης της περιοχής του. Αυτή η δραστηριότητα δεν είναι ολοκληρωτικά τυχαία, αλλά στην πραγματικότητα καθοδηγείται από την προσοχή του ναυαγοσώστη με βάση την οικειότητά του στις εγκαταστάσεις και στις κινήσεις των λουομένων. Αυτή η ανίχνευση θα πρέπει να επιτρέπει την ταχεία κίνηση από την μία ζώνη εξέτασης στην άλλη, καθώς ο πνιγμός μπορεί να επισυμβεί μεταξύ 20 και 60 δευτερολέπτων. Η προσοχή λοιπόν του ναυαγοσώστη θα πρέπει επίσης να είναι τέτοια ώστε να ανιχνεύει κάθε σημαντικό σήμα (αρχή ενός πνιγμού) μεταξύ μιας σειράς μη-σημαντικών σημάτων (κολυμβητών στην επιφάνεια ή κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας).

Η κύρια απόδοση στην ανίχνευση του ναυαγοσώστη εντοπίζεται κυρίως στην κεντρική του θέαση. Σε αυτή την περιοχή, το πρόσωπο του κολυμβητή θα το δει με μεγαλύτερη λεπτομέρεια. Στην περιφερική του θέαση, η οπτική απόδοση παραμένει ασθενής για τα στατικά αντικείμενα και μεγαλώνει για τα κινούμενα αντικείμενα. Αυτή η διαφορά μεταξύ κεντρικής θέασης και περιφερικής θέασης υπονοεί ότι ο ναυαγοσώστης θα πρέπει να κινεί συνεχώς το κεφάλι του με σκοπό να ανιχνεύει οπτικά όλες τις περιοχές της πισίνας ή της θάλασσας χρησιμοποιώντας πάντα μια κεντρική θέαση.

Επίσης η οπτική εικόνα χειροτερεύει όταν ο αριθμός των λουομένων αυξάνει ενώ αντίθετα βελτιώνεται η ποιότητά του όταν ο ναυαγοσώστης βρίσκεται πάνω από το επίπεδο (σε υπερυψωμένο επίπεδο) της θάλασσας ή της πισίνας. Τέλος η οπτική ανίχνευση μειώνεται σε αριθμό κατά την διάρκεια της ημέρας, πιθανόν εξαιτίας της κούρασης.

Ένας άλλος παράγοντας που είναι πιθανόν να επιδρά σημαντικά στην οπτική απόδοση των ναυαγοσωστών είναι η μονοτονία μιας κατάστασης. Η μονοτονία, σε σχέση με την δραστηριότητα του ναυαγοσώστη, μπορεί να καταλήξει σε αρκετά υψηλό επίπεδο σύγχυσης (Perkins and Hill, 1985). Όταν δε αυτή η μονοτονία συνδυάζεται με την ανάγκη να παραμένει κανείς σε επαγρύπνηση έχουμε σαν αποτέλεσμα ακόμη υψηλότερα επίπεδα άγχους, που έχουν αρνητικές επιδράσεις στην απόδοση του ναυαγοσώστη. Αυτή η μειωμένη απόδοση καταλήγει αρχικά σε μια αύξηση του χρόνου αντίδρασης μέσα στο κεντρικό πεδίο θέασης. Μια από τις πιθανότητες για να υπερνικηθεί

η μονοτονία είναι να μεταβάλλει τις αποστολές του ο ναυαγοσώστης κάνοντας διαφορετικές διεργασίες προσέγγισης (Cabon, 1992).

2.5 Καθήκοντα και εξοπλισμός Ναυαγοσώστη

Τα καθήκοντα του ναυαγοσώστη συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- α) Η επίβλεψη ανθρώπων που κολυμπάνε και ολόκληρης της λειτουργίας των κολυμβητικών λουτρών, της πισίνας ή της παραλίας.
- β) Η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των κολυμβητών όπως και των ανθρώπων που χρησιμοποιούν βάρκες και άλλα σκάφη που μπορεί να έχουν νοικιάσει.
- γ) Η διάσωση ανθρώπων που πνίγονται.
- δ) Η παροχή πρώτων βοηθειών.
- ε) Το γέμισμα της πισίνας.
- στ) Ο έλεγχος των συνθηκών υγιεινής και της διαύγειας του νερού και της πισίνας.
- ζ) Η απολύμανση.
- η) Ο έλεγχος της τεχνικής κατάστασης του εξοπλισμού καθαρισμού και φροντίδας του νερού, το σύστημα διανομής νερού, τις αντλίες, και τον υπόλοιπο τεχνολογικό εξοπλισμό, η λειτουργία και τακτική συντήρησή τους.
- θ) Ο έλεγχος της θερμοκρασίας νερού.
- ι) Η παράδοση μαθημάτων κολύμβησης.
- ια) Η παροχή οδηγιών για τον τρόπο διάσωσης ανθρώπων που πνίγονται.
([διαδ] <http://www.kykladesnews.gr>)

Ακόμη είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το Π.Δ. 23/2000 ορίζει τον απαραίτητο Ναυαγοσωστικό εξοπλισμό Λουτρικής Εγκατάστασης (παραλίας). Αυτός είναι:

- I) Σωσίβιο Rescue Can (Baywatch).
- II) Σετ Σημαίες Πύργου (Πορτοκαλί – Κόκκινη).
- III) Σετ Σημαίες Καιρού (Πράσινη – Κόκκινη – Κίτρινη).
- IV) Σημαία Α' Βοηθειών.
- V) Κυάλια.
- VI) Τηλεβόας.
- VII) Βατραχοπέδιλα.

- VIII) Μάσκα Θαλάσσης.
- IX) Αναπνευστήρας.
- X) Καταδυτικό Μαχαίρι.
- XI) Αδιάβροχος Φακός.
- XII) Σφυρίχτρα.
- XIII) Κυκλικό Σωσίβιο (μικρό).
- XIV) 2 Σημαντήρες Πορτοκαλί με σχοινί 50 m.
- XV) Φορητό Φαρμακείο σύμφωνα με το ΠΔ 23/2000 το οποίο θα περιέχει: καρδιοκυκλοφορικά, Αναλγητικά, Ενέσιμο Κορτικοειδές, Σύριγγες, Σκευάσμα Κατά Εγκαυμάτων, Κοινοί Επίδεσμοι, Πακέτο Γάζες Αποστειρωμένες, Ελαστικός Επίδεσμος, Αποστειρωμένο Τούλι Εμποτισμένο σε Νερό και Φυτικά Έλαια για Έγκαυμα, Mercurochrome, Οξυζενέ, Οινόπνευμα, Λευκοπλάστης, Ψαλίδι, Στιγμαία Παγοκομπρέσα, Γάντια latex.
- XVI) Ισοθερμική Κουβέρτα.
- XVII) Μεταλλική Φιάλη Οξυγόνου 1 lt με Μανόμετρο Πίεσεως, Ρινοδιανομέα & Τσάντα.
- XVIII) Συσκευή Ανάνηψης δια χειρός Τύπου Ambu.
- XIX) Στοματοφαρυγγικός Αεραγωγός GUEDEL (Σετ Ενήλικα & Παιδιού).
- XX) Rocket Mask (BROOK) για Τεχνητή Αναπνοή.
- XXI) Πιεσόμετρο.
- XXII) Μαντηλάκι για Τεχνητή Αναπνοή.
- XXIII) Ρυθμιζόμενο Κολάρο Αυχένος.
- XXIV) Φορείο Μεταλλικό Αναδιπλώμενο κατά πλάτος με πλαστικό πορτοκαλί υλικό κατάκλισης (Εγκεκριμένο από την Αρμόδια Δ/ση του Υ.Ε.Ν.).
- XXV) Καπέλο lifeguard.
- XXVI) Μπλούζα lifeguard.
- XXVII) Μαγιό lifeguard Γυναικείο.
- XXVIII) Μαγιό lifeguard Αντρικό.

Τέλος απαραίτητη είναι και η ύπαρξη ναυαγοσωστικής βάρκας ή καλύτερα σκάφους, οχήματος κ.α. ([διαδ]: <http://www.newsblog.gr>)

Στο σημείο αυτό στην μελέτη μας ολοκληρώνουμε το πρώτο μέρος. Αναφέραμε τα όρια δράσης των ΟΤΑ α' βαθμού, τον τρόπο διοίκησής τους και τις αρμοδιότητές τους όπως επίσης και την οικονομική τους διαχείρισης. Στη

συνέχεια είδαμε που βρίσκεται στην Ελλάδα η ναυαγοσωστική, πως δρα, πως βγαίνουν οι ναυαγοσώστες, πως δουλεύουν, τι δυνατότητες έχουν επαγγελματικά αλλά και τι μέσα χρειάζονται για να μπορούν να ανταπεξέλθουν στο επάγγελμά τους με επιτυχία.

Στη συνέχεια θα μελετήσουμε την σχέση των Δήμων σήμερα με τους ναυαγοσώστες, πως αντιδρούν οι δήμοι στο μεγάλο πρόβλημα των πνιγμών στην χώρα μας, αλλά και τι γίνεται σε ορισμένα δημοτικά διαμερίσματα της χώρας μας.

Μέρος Β

Κεφάλαιο 3. Δήμοι

3.1 Προσλήψεις ναυαγοσωστών

Με ερμηνευτική εγκύκλιο το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ξεκαθαρίζει ότι επιτρέπεται στους ΟΤΑ α' βαθμού να κάνουν διαγωνισμούς και προσλήψεις ναυαγοσωστών. Στη συνέχεια οι Δήμοι προχωρούν σε άμεση δημοπράτηση όπου μέσω αυτής θα προβούν σε ανάλογες κινήσεις. Η δημοπράτηση γίνεται με την διαδικασία του κατεπείγοντος. Αυτό σημαίνει ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα θα υπάρχουν ναυαγοσώστες στις θέσεις τους, συνεπώς ό,τι πρόβλημα δημιουργηθεί περαιτέρω όχι μόνο ο εκάστοτε δήμος θα είναι υπεύθυνος αλλά θα είναι και σε θέση να το αντιμετωπίσει. Έτσι σε κάθε παραλία, ο ανάλογος δήμος θα έχει την δυνατότητα να ενεργοποιήσει τον ανάλογο αριθμό ναυαγοσωστών που θα προσφέρουν υπηρεσίες ασφαλείας εντός του χρόνου του Καλοκαιριού. Όλα αυτά όμως γίνονται κατά την διάρκεια των θερινών μηνών (ή πιο καλά κατά την τουριστική καλοκαιρινή σαιζόν) οπότε και ο κάθε Δήμος αντιμετωπίζει προβλήματα με τους λουόμενους και έτσι θεωρεί ότι εξασφαλίζει κατά το χρόνο αυτό τις παραλίες του. Επίσης ο κάθε Δήμος θεωρεί ότι διαπράττει με αυτόν τον τρόπο μια ουσιαστική ναυαγοσωστική προστασία ώστε και οι τουρίστες αλλά και οι ντόπιοι να έχουν ασφάλεια στο υγρό στοιχείο (θάλασσες, πισίνες) κατά την διάρκεια των διακοπών τους ([διαδ]: <http://www.zougla.gr>).

Κατά συνέπεια οι Δήμοι προκηρύσσουν θέσεις ή διαγωνισμούς και προσλαμβάνουν αντίστοιχα εποχιακούς ναυαγοσώστες. Την έγκριση των προσλήψεων ο εκάστοτε Δήμος την λαμβάνει από το υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης υποδεικνύοντάς του να κάνει χρήση σχετικού άρθρου Προεδρικού Διατάγματος, σύμφωνα με το οποίο ορίζεται ότι: «οι δήμοι της χώρας οι οποίοι εκμεταλλεύονται τις λουτρικές εγκαταστάσεις που λειτουργούν σε ΟΤΑ, ξενοδοχειακές μονάδες, οργανωμένες κατασκηνώσεις κ.α., υποχρεούνται μεταξύ άλλων να προσλαμβάνουν ικανό αριθμό ναυαγοσωστών κατά τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο και κατά τις ώρες 10.30 έως 17.30» (Π.Δ. 23/2000).

Οι ναυαγοσώστες όμως που προσλαμβάνονται κατά αυτόν τον τρόπο από τους Δήμους συνάπτουν και υπογράφουν οκτάμηνη σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου κατά ένα μεγάλο αριθμό προσλήψεων. Αυτό συμβαίνει σε μεγάλο ποσοστό (80% και πάνω) επί του συνολικού αριθμού των προσλήψεων. Υπάρχει όμως και αριθμός ναυαγοσωστών που προσλαμβάνονται υπογράφοντας συμβάσεις μίσθωσης έργου χρονικής διάρκειας έως και ενός έτους. Αυτή η σύμβαση όμως συνυπογράφεται και από το Δήμο με την προϋπόθεση να τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2527/97, που ορίζουν μεταξύ άλλων ότι "το προς ανάθεση έργο δεν πρέπει να ανάγεται στα συνήθη καθήκοντα των υπαλλήλων του οικείου φορέα και πως απαγορεύεται η ανανέωση ή παράταση της σύμβασης αυτής" ([διαδ]: <http://www.tanea.gr>).

Επίσης δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι με αυτόν τον τρόπο ο Δήμος, λόγω του γεγονότος ότι δεν θεωρεί την απασχόληση του ναυαγοσώστη ως μόνιμη βιοποριστική παροχή γι' αυτόν (όπως και ο ίδιος ο ναυαγοσώστης) θα πρέπει να οδηγεί τις διαδικασίες ώστε να παρατείνει όσο το δυνατόν την επαγγελματική κατοχύρωση αυτού του είδους επαγγελματία, ώστε κατά αυτόν τον τρόπο να ικανοποιεί και τον ναυαγοσώστη, πράγμα σημαντικό, για να μην εκλείψει το είδος στην χώρα μας.

Οι περισσότεροι δήμοι, από την άλλη πλευρά, για να λύσουν το πρόβλημα της προστασίας των λουομένων στο Δήμο τους, δεν συνάπτουν συμβάσεις με άτομα (φυσικά πρόσωπα) αλλά καταφεύγουν στη λύση της ανάθεσης έργου σε ιδιώτες που παρέχουν ναυγοσωστικές υπηρεσίες, τον απαραίτητο εξοπλισμό και αναλαμβάνουν την ευθύνη της ασφάλειας των λουόμενων από τις 10:30 το πρωί μέχρι τις 17:30 το απόγευμα. Οι δήμοι οδηγήθηκαν σε αυτή τη λύση και από το γεγονός ότι παρουσιάστηκε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, σύμφωνα με την οποία η πρόσληψη και η αμοιβή ναυαγοσωστών έπρεπε να γίνεται από επιχειρηματίες-εκμεταλλευτές των παραλιών. Αυτή όμως η σύγχυση επανέρχεται και πάλι διευθετώντας πλέον την υποχρέωση πρόσληψης ναυαγοσωστών από τους ΟΤΑ και όχι από ιδιώτες.

3.2 Απορρόφηση εργασίας από τους ΟΤΑ

Μια παραλία χαρακτηρίζεται -σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα- πολυσύχναστη στις αρχές κάθε χρόνου από τριμελή επιτροπή, που αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, έναν της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή του ΕΟΤ και έναν εκπρόσωπο του Λιμεναρχείου. Παρατηρείται όμως μείωση του αριθμού των παραλιών που χαρακτηρίζονται πολυσύχναστες με προσχηματικά, όπως καταγγέλλεται, επιχειρήματα, προκειμένου να αποφευχθούν οι προσλήψεις. Μόνο αυτό το στοιχείο να λάβουμε υπόψη μας θα συμπεράνουμε πως οι προσλήψεις ναυαγοσωστών στους ΟΤΑ με τα χρόνια συρρικνώνονται. Ακόμη όμως και όσες προχωρούν δεν τελεσφορούν πάντα.

Αυτό συμβαίνει γιατί κατά πρώτο λόγο το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δεν αναγνωρίζει το επάγγελμα του ναυαγοσώστη -σε αντίθεση με το υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας που χορηγεί άδεια ασκήσεως επαγγέλματος- με αποτέλεσμα να προσλαμβάνονται ως ανειδίκευτοι εργάτες και κατά δεύτερο λόγο, γιατί όταν καθυστερούν οι δήμοι να τους προσλάβουν οι ναυαγοσώστες δεν μπορούν να συγκεντρώσουν ούτε τα 108 μεροκάματα που απαιτούνται για να πάρουν το επίδομα ανεργίας το χειμώνα.

Την ίδια στιγμή οι αρμόδιοι φορείς που δεν προσλαμβάνουν-τουλάχιστον εγκαίρως- ναυαγοσώστες, μένουν στο απυρόβλητο κι αυτό γιατί οι λιμενικές αρχές έχουν «δεμένα τα χέρια τους». Από τη μία θέλουν να επιβάλλουν πρόστιμα και από την άλλη όταν βεβαιώνουν την παράβαση (μη ύπαρξη ναυαγοσώστη) και καλούν σε απολογία τους υπόχρεους διαπιστώνουν ότι είναι... δικαιολογημένοι. Για παράδειγμα μόνο κατά την περίοδο 2009-2010 στη χώρα μας, από ελέγχους που έγιναν τέλη Ιουνίου 2010 από τις λιμενικές αρχές, είχαν βεβαιωθεί 388 παραβάσεις και είχαν επιβληθεί πάντως πρόστιμα χρηματικής αξίας 10.550 ευρώ.

Μπορεί το υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας να συνέταξε το σχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος, αλλά τα υπόλοιπα φαίνεται πως δεν βρήκαν ακόμη και σήμερα -δέκα χρόνια μετά την εφαρμογή του νόμου- τον τρόπο να αναγνωρίσουν το επάγγελμα του ναυαγοσώστη, να καθορίσουν τη μισθολογική του κλίμακα και να επιταχύνουν τις διαδικασίες

έτσι ώστε η χώρα μας να πάψει να κατέχει θλιβερά ρεκόρ, να απορροφήσει τους νέους/νέες που αποφοιτούν από τις Σχολές Ναυαγοσωστικής (τριάντα αναγνωρισμένες) και οι πολίτες όλης της χώρας να απολαμβάνουν με ασφάλεια το κολύμπι ([διαδ]: <http://www.enet.gr>).

Όσες παραλίες της χώρας συγκεντρώνουν τουλάχιστον πεντακόσια (500) άτομα σε μήκος ακτογραμμής ενός χιλιομέτρου, έστω και για μία ημέρα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, χαρακτηρίζονται ως **Πολυσύχναστες** (ΠΔ23 / ΦΕΚ18Α/07-02-2000). Από τον έλεγχο που διενήργησε η αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας, σχετικά με το εάν έχουν συμμορφωθεί οι αρμόδιοι φορείς και έχουν προσλάβει ναυαγοσώστες που ανάλογα την περίπτωση είναι ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, τα Λιμενικά Ταμεία, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η Κτηματική Υπηρεσία Δημοσίου ή ιδιώτες, προέκυψε ότι:

Οι παραλίες που έχουν χαρακτηριστεί ως πολυσύχναστες και ως εκ τούτου έχουν υποχρέωση να προσλάβουν ναυαγοσώστη ανέρχονται στις 496.

Από τις παραλίες αυτές, μέχρι σήμερα, δεν έχουν συμμορφωθεί οι 186 παραλίες, έχουν βεβαιωθεί 181 παραβάσεις στους φορείς εκμετάλλευσης, προκειμένου να επιβληθούν αυστηρές κυρώσεις, ενώ για πέντε (5) παραλίες διεκδικείται δικαστικά η ιδιότητα του φορέα εκμετάλλευσης.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης που διαθέτουν πολυσύχναστες παραλίες έχουν την ευθύνη της ναυαγοσωστικής κάλυψης σ' αυτές. Αυτοί είναι και οι υπεύθυνοι για την κάλυψη του μισθού των ναυαγοσωστών αλλά και της συντήρησης μιας μονάδας πρόληψης και διάσωσης. Υπάρχουν πολυσύχναστες παραλίες στην Αττική, αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα, όπου οι ναυαγοσώστες αποτελούν είδος προς εξαφάνιση.

Στον πίνακα 3.2α αναφέρονται συγκεντρωτικά ο αριθμός των παραλιών που δεν έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση πρόσληψης ναυαγοσώστη.

Σε τοπικό επίπεδο η διαδικασία πρόσληψης των ναυαγοσωστών καθυστερεί κάθε χρόνο οπότε δεν θα υπάρχουν ναυαγοσώστες σε όλες τις πολυσύχναστες παραλίες των Δήμων, αλλά και των Νομών. Οι ναυαγοσώστες είναι ένα από τα θέματα που συζητιούνται στα περισσότερα δημοτικά συμβούλια περιοχών δήμων παραλιακών που τους έχουν ανάγκη.

Πίνακας 3.2α: Αριθμός παραλιών που δεν έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση πρόσληψης ναυαγοσώστη.

Φορέας Εκμετάλλευσης	Παραλίες που συμμορφώθηκαν	δεν	Κυρώσεις, βεβαιωθείσες παραβάσεις
Διάφοροι (ξενοδοχεία, κατασκηνώσεις, πλαζ κ.λπ.)		05	05
Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης		162	162
Λιμενικά Ταμεία*		10	10
Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) **		04	04
Κτηματική Υπηρεσία			
Διεκδικείται δικαστικά η εκμετάλλευση		05	—
Σύνολο		186	181
* Στην κατηγορία περιλαμβάνονται και οι παραλίες που έχουν παραχωρηθεί από ΟΤΑ σε νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες.			
** Στην κατηγορία περιλαμβάνονται και οι παραλίες που έχουν παραχωρηθεί από τον ΕΟΤ σε νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες.			
ΠΗΓΗ: Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας ΥΘΥΝΑ/ΔΛΑ			

Το Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας παράλληλα, στα πλαίσια εκστρατείας για την αποφυγή θλιβερών περιστατικών στις θάλασσες, ειδικά κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου, εξέδωσε βασικές οδηγίες οι οποίες πρέπει να τηρούνται από τους λουόμενους.

Βασικός στόχος του ΥΘΥΝΑ είναι η μείωση των ατυχημάτων και ειδικά του αριθμού των ατόμων που χάνουν τη ζωή τους κολυμπώντας στις ελληνικές θάλασσες.

Το ΥΘΥΝΑ αδυνατεί να εφαρμόσει τον νόμο επειδή δεν καλύπτει τις χαρακτηρισμένες επίσημα πολυσύχναστες παραλίες με τον ακριβή αριθμών ναυαγοσωστών όπως ορίζει ο νόμος. Οι αρμόδιοι του υπουργείου έχουν δώσει αυστηρές οδηγίες στους λιμενάρχες που προβλέπουν την επιβολή άμεσων και υψηλών προστίμων σε όσους δήμους δεν τηρούν την υποχρέωσή τους να βάλουν ναυαγοσώστες. Παρά ταύτα όμως αυτό το μέσο πίεσης, στην πραγματικότητα οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης δεν πιέζονται όπως θα έπρεπε από τα κατά τόπους λιμεναρχεία, δεν τους επιβάλλονται πρόστιμα (όπως έχει ορίσει το υπουργείο), με αποτέλεσμα να μη δίνουν ιδιαίτερη σημασία στο θέμα.

Η ευθύνη του Υπουργείου είναι να κάνει προκηρύξεις για τις θέσεις ναυαγοσωστών νωρίς το χειμώνα και όχι κάθε Ιούνιο που της κάνει στην πραγματικότητα. Από την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου, τη Λιμενική Αστυνομία, υποστηρίζουν ότι το Προεδρικό Διάταγμα σε γενικές γραμμές εφαρμόζεται ([διαδ]: <http://egov.yen.gr>).

Ο κοινός στόχος όλων των αρμοδίων φορέων είναι η προστασία του λουόμενου. Ένας στόχος που δεν έχει τόσο σημασία αν θα τον επιτύχει ο ένας φορέας (ΟΤΑ, ΥΘΥΝΑ, Λ.Σ.) ή η συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων, έχει όμως τεράστια σημασία να δοθεί λύση, να μπορέσει πια η χώρα μας να ανταπεξέλθει σ' αυτό το ζωτικό θέμα της ασφάλειας των λουομένων μας.

Στους πίνακες 3.2β και 3.2γ βλέπουμε τις αναλυτικές στατιστικές καταστάσεις πνιγμών που τις έχουμε αποκομίσει από το Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας - και περιλαμβάνουν μόνο τα ατυχήματα στη θάλασσα. Οι πνιγμοί σε κολυμβητικές δεξαμενές ανέρχονται σε δεκάδες κάθε χρόνο, αλλά δεν υπάρχει επίσημος κρατικός φορέας που να ανακοινώνει στατιστικά πνιγμών.

Όποιους τρόπους και αν επιλέγουν οι Δήμοι (είτε προσλαμβάνουν ναυαγοσώστες με μόνιμες ή εποχιακές συμβάσεις, είτε δίνουν σε εταιρείες να λύνουν το πρόβλημα των λουομένων) για την προστασία των δημοτών τους όσο αφορά την ναυαγοσωστική η ουσία είναι και παραμένει ότι πρέπει να μειωθούν οι πνιγμοί, να εξαλειφθεί ή τουλάχιστον να ελαχιστοποιηθεί το πρόβλημα.

Πίνακας 3.2β Στατιστική πνιγμών από 2001 έως 2007

Έτος	Άνδρες	Γυναίκες	Παιδιά	Σύνολο	Έλληνες	Αλλοδαποί	Άγνωστοι
2001	217	68	7	292	208	75	9
2002	217	77	5	299	212	64	23
2003	232	83	9	324	250	62	12
2004	174	65	2	241	159	59	23
2005	170	40	5	215	154	38	23
2006	216	72	2	290	218	54	18
2007	215	86	1	302	210	75	14
2008				282			
Σύνολο	1441	491	31	2245	1411	427	122
ΠΗΓΗ: Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας ΥΘΥΝΑ/ΔΛΑ							

Πίνακας 3.2γ Στατιστική πνιγμών από 1987 έως 2000

Έτος	Άνδρες	Γυναίκες	Παιδιά	Σύνολο	Έλληνες	Αλλοδαποί	Άγνωστοι
1987	187	63		250	197	53	
1988	198	53		251	199	52	
1989	185	67		252	195	57	
1990	213	65		278	219	59	
1991	221	60		281	211	70	
1992	184	50		234	184	50	
1993	203	52		255	193	62	
1994	198	61		259	208	51	
1995	148	53		201	180	21	
1996	196	70		266	212	54	
1997	193	54		247	221	26	
1998	275	77		352	274	78	
1999	233	87		321	236	80	
2000	217	79		390	303	64	
Σύνολο	2861	902		3764	2973	773	

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας ΥΘΥΝΑ/ΔΛΑ

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρουμε τις προσλήψεις ναυαγοσωστών που εγκρίθηκαν για την κάλυψη των αναγκών δήμων της χώρας μας κατά τους θερινούς μήνες για το έτος 2009.

Πίνακας 3.2δ Προσλήψεις ναυαγοσωστών που εγκρίθηκαν

Δήμος	Αριθμός προσληφθέντων ναυαγοσωστών
Φιλιατρών	2 (ΠΕ, ΤΕ ή ΔΕ)
Μεσσήνης	2 ΔΕ
Καλαμάτας	10
Γύθειο	7 ΔΕ
Ασωπού Λακωνίας	1
Ξυλόκαστρο	2 ΔΕ
Βόχα Κορινθίας	3
Ναυπλίου	4
Καρπάθου	4 ΔΕ
Ρεντίνας	3
Αφетών Μαγνησίας	3
Κοινότητα Πέρδικα Θεσπρωτίας	
- πλαζ Καραβοστάσι	1
- πλαζ Αγίας Παρασκευής	1
Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Κάστρου Κυλλήνης	1ΔΕ
Βαρβολομιού	2
Αμαλιάδας	2

Μαστιχοχωρίων Χίου	2
Αγίου Μηνά Χίου	2
Νέας Μάκρης	7
Αθλητικό Οργανισμό Δήμου Παλλήνης	1
Πηγή; http://www.tanea.gr/default.asp?pid=46&ct=37&artid=68611&enthDate=12052008	

Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία μελέτης συγκεκριμένων Δήμων

Όπως έχουμε δει μέχρι τώρα το επάγγελμα του ναυαγοσώστη δεν λειτουργεί σωστά στην χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα δεν έχουμε πολύ θετικά αποτελέσματα όσο αφορά την μείωση των πνιγμών, ή όσο αφορά την επαγγελματική κατάρτιση αλλά και επαγγελματική αποκατάσταση των ναυαγοσωστών. Οι ΟΤΑ α' βαθμού, όπως διεξοδικά αναφέραμε στο πρώτο κεφάλαιο, είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημοτών τους. Η χώρα μας είναι μια τουριστική, ως επί το πλείστον χώρα. Είναι λοιπόν θεμιτό μέσα στα πλαίσια αυτής της επένδυσης στον τουριστικό τομέα να εξασφαλίζει πέραν της ασφάλειας των κατοίκων μέσα στα στενά πλαίσια του Δήμου ή της Κοινότητας, να εξασφαλίζει ακόμη και την ασφάλεια των τουριστών της. Για να γίνει όμως αυτό χρειάζεται οργάνωση. Οργάνωση που θα έχει υποδομή, θα έχει υπεύθυνη αντιμετώπιση.

Στην παρούσα μελέτη μας, θεωρούμε ότι δεν θα έχουμε εξετάσει σωστά το ζήτημα της σχέσης μεταξύ δήμων και ναυαγοσωστών αν δεν εξετάσουμε ενδεικτικά κάποιους συγκεκριμένους Δήμους. Αν δεν δούμε δηλαδή, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες λειτουργούν κάποιοι Δήμοι. Και όχι συγκεκριμένα κάποιοι τυχαίοι Δήμοι. Διαλέξαμε κάποιους αντιπροσωπευτικούς δήμους από την ευρύτερη περιοχή της χώρας μας. Πιο συγκεκριμένα μελετάμε τους Δήμους Ζακύνθου σαν αντιπροσωπευτικοί του Ιονίου Πελάγους. Τους Δήμους Ηρακλείου Κρήτης, διότι θεωρούμε ότι η Κρήτη παρότι νησί, η τουριστική αλλά και πολιτιστική συμπεριφορά της μοιάζει πολύ με εκείνη της ηπειρωτικής, χωρίς όμως να αλλοιώνει τα νησιώτικα χαρακτηριστικά της. Επίσης ασχοληθήκαμε με την Κρήτη γιατί είναι και μια παραμεθόριος περιοχή, μια περιοχή που σαφώς ενώνει δύο θάλασσες (το Αιγαίο με το Λιβυκό πέλαγος). Επίσης εξετάζουμε τους Δήμους Καβάλας γιατί θεωρούμε πως πρέπει να απευθυνθούμε και στα βόρεια παράλια της χώρας μας. Ακόμη είδαμε τους Δήμους των Κυκλάδων σαν

αντιπροσωπευτικούς του Αιγαίου Πελάγους αλλά και τους δήμους της Νήσου Ρόδου επειδή θεωρούμε την Ρόδο σαν το πλέον κοσμοπολίτικο νησί, οπότε η μέριμνα σε ναυαγοσώστες είναι πέραν του δέοντος επιτακτική. Τέλος εξετάσαμε κάποια ξεχωριστά γεγονότα έλλειψης ναυαγοσωστικής μέριμνας σε περιοχές όπως εκείνες του Δήμου Πρεβέζης και Μεσσηνίας.

Η μελέτη σε κάθε κεφάλαιο που ακολουθεί αφορά μια συγκεκριμένη δομή. Στην αρχή εξετάζουμε τον εκάστοτε Δήμο με τη μορφή που έχει σήμερα. Δηλαδή μετά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης (1/1/2011) πως έχει γίνει η νέα κατανομή των Δήμων. Τα δημοτικά σήμερα συμβούλια είναι κατανομημένα κατά τέτοιο τρόπο, βάσει αυτού του σχεδιασμού και οι Δήμαρχοι, τα δημοτικά συμβούλια, οι πρόεδροι των κοινοτήτων και τα Κοινοτικά συμβούλια είναι εκλεγμένα μέσα από τον σχεδιασμό αυτό στις πρόσφατες δημοτικές εκλογές που έγιναν στην χώρα μας (Οκτώβρης 2010). Αφού λοιπόν εξετάσουμε τα μορφολογικά χαρακτηριστικά κάθε δήμου, το πληθυσμιακό του φορτίο αλλά και κάποια γενικά χαρακτηριστικά που αφορούν τους συγκεκριμένους Δήμους (είτε ιστορικά, είτε γεωμορφολογικά, είτε ακόμη και σε θέματα παραδόσεων και παραγωγής) σε μια τελική ενότητα κάθε Δήμου εξετάζουμε την σχέση αυτού του Δήμου με την ναυαγοσωστική μέριμνα που έχει ληφθεί από τους μέχρι τώρα υπάρχοντες Δήμους. Είναι φυσικό ότι δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε το τι μέριμνα έχει ληφθεί από τους τωρινούς Δημάρχους (αφού τα καθήκοντά τους τα ανέλαβαν μόλις στην αρχή του έτους). Γνωρίζουμε όμως το τι έχει γίνει μέχρι σήμερα από τους δημάρχους που απεχώρησαν. Εκείνο που παρατηρεί κανείς στο τελικό υποκεφάλαιο κάθε κεφαλαίου, είναι ότι δεν υπάρχει αποτελεσματική κάλυψη των θέσεων των ναυαγοσωστών.

Οι πραγματικοί λόγοι για τις ελλείψεις των ναυαγοσωστών θα μπορούσαν να αποδοθούν είτε στην εποχικότητα του επαγγέλματος του ναυαγοσώστη, είτε ακόμη και στην ελλιπή μέριμνα των Δήμων ή των Δημοτικών λειτουργιών. Αυτό βέβαια θα είχε βάση αν δεν υπήρχαν εξαιρέσεις (λαμπρά παραδείγματα) όπως εκείνο του Δήμου Καβάλας, όπου οι παραλίες τους έχουν και ναυαγοσώστες και οι πνιγμοί παρουσιάζουν μείωση και οι γαλάζιες παραλίες όλο και αυξάνουν, όλο και πληθαίνουν. Συνεπώς υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης (θεαματικής θα λέγαμε) που να αποδίδει και πιο αποτελεσματική λειτουργία του επαγγέλματος αυτού (παρόλο την

εποχικότητα) και καλύτερη δυνατή μέριμνα των ΟΤΑ α' βαθμού σε αυτό το τόσο νευραλγικό θέμα της προστασίας των λουομένων τους στις υδάτινες εγκαταστάσεις της περιφέρειάς τους.

Κεφάλαιο 5. Δήμος Ζακύνθου

5.1 Εισαγωγή

Ο Νομός Ζακύνθου μέχρι το 1998, είχε 46 Κοινότητες και ένα Δήμο.

Το 1986 είχε διαιρεθεί σε 8 Γεωγραφικές Ενότητες του Ν.1416/84 και το 1995 σε πέντε Εδαφικές Περιφέρειες στις οποίες συστάθηκαν αντιστοίχως πέντε Συμβούλια Περιοχής.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Ιωάννης Καποδίστριας" ο Νομός Ζακύνθου

αποτελείται από 6 Δήμους, με πληθυσμό όλοι κάτω των 10.000 κατοίκων, πλην του νέου Δήμου Ζακυνθίων που έχει απογραφέντα, κατά το 2001, πληθυσμό 16.475 κατοίκους.

Οι Δήμοι Ζακύνθου είναι: α) Δήμος Ζακυνθίων, Πρωτεύουσα του Νομού, β) Δήμος Αλυκών. γ) Δήμος Αρκαδίων, δ) Δήμος Αρτεμισίων, ε) Δήμος Ελατίων και στ) Δήμος Λαγανά.

Στο Νομό Ζακύνθου έχουν συσταθεί και λειτουργούν δύο ενιαίοι Σύνδεσμοι (Καθαριότητας και Ύδρευσης) που περιλαμβάνουν όλους τους ΟΤΑ .

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό Καλλικράτης ο Δήμος Ζακύνθου έχει έδρα την Ζάκυνθο και αποτελείται από τους Δήμους α. Ζακυνθίων, β. Αλυκών, γ. Αρκαδίων, δ. Αρτεμισίων, ε. Ελατίων και στ. Λαγανά, οι οποίοι δήμοι καταργούνται. Παρακάτω αναφέρουμε τους πρώην δήμους με την σειρά τους αλλά ορίζουμε ως ένα δήμο εκείνο της Ζακύνθου.

5.2 Δήμος Ζακυνθίων

Ο Δήμος Ζακυνθίων, είναι ένας ιστορικός Δήμος, στον οποίο βρίσκεται η Πρωτεύουσα του Νομού. Βρίσκεται στην Ν. Α. πλευρά του Νησιού και συνορεύει με τους Δήμους Αρκαδίων, Αρτεμισίων και Λαγανά.

Περιλαμβάνει εκτός από τη Πόλη και τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αργασίου, Βασιλικού, Γαϊτανίου και Μπόχαλης.

Η Πόλη είναι ο σημαντικότερος οικισμός του νησιού. Ο αντίστοιχος αρχαίος οικισμός φαίνεται πως βρισκόταν πολύ ψηλότερα από τον σημερινό, στο λόφο του Κάστρου. Περισσότερο βέβαιο είναι πως πάντα κάποια τείχη περιέβαλλαν την κορυφή του λόφου. Όσο γι' αυτά που σήμερα σώζονται και αποτελούν το Κάστρο, είναι βενετσιάνικα.»

Η παλιά πόλη στο Κάστρο, «η τέρρα», στέγαζε κυβερνήτες και κυβερνητικά κτίρια μέχρι και την εποχή της Αγγλοκρατίας.

Από την εποχή της Ενετοκρατίας, η πόλη άρχισε να μεταφέρεται και να επεκτείνεται ανάμεσα στους πρόποδες του λόφου του Κάστρου και τη θάλασσα. Οι έμποροι, οι ναυτικοί και οι επαγγελματικές συντεχνίες, είναι αυτοί που πρώτοι κατέβηκαν από την «τέρρα» στον «αιγιαλό», εδώ που βρίσκεται και η σύγχρονη πόλη της Ζακύνθου.

Ο Δήμος έχει σήμερα πληθυσμό 16.475 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, και έκταση 46.406 στρέμματα.

Κύρια τουριστικά θέρετρα είναι το Αργάσι και ο Βασιλικός, ενώ η Μπόχαλη στην οποία βρίσκεται και το Ενετικό Φρούριο της Ζακύνθου αποτελεί τον πλέον πολυσύχναστο τουριστικό πόλο του Νησιού.

Εκτός της υψηλής τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής, υπάρχει και αγροτική δραστηριότητα στους τομείς της ελαιοκαλλιέργειας, της αμπελοκαλλιέργειας, των κηπευτικών, και δημητριακών.

Βασικός αναπτυξιακός πόρος για τον Δήμο Ζακυνθίων είναι το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου που περιλαμβάνει το Δ.Δ. Βασιλικού στον οποίον βρίσκονται οι πλέον σημαντικές παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta* στη Μεσόγειο και τμήμα του Δ.Δ Αργασίου ([διαδ.]: <http://www.zakynthos.org.gr>).

5.3 Δήμος Αλυκών

Ο Δήμος Αλυκών βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του νησιού και συνορεύει με τους Δήμους Ελατίων, Αρτεμισίων και Αρκαδίων.

Πήρε το όνομά του από τις Φημισμένες ιστορικές Αλυκές της Ζακύνθου, που βρίσκονται παραθαλάσσια στο Δημοτικό Διαμέρισμα Κατασταρίου.

Ο Δήμος απαρτίζεται από τα Δημοτικά Διαμερίσματα : Κατασταρίου, Αγ. Δημητρίου, Αλικανά, Ανω Γερακαρίου, Κάτω Γερακαρίου, Μέσου Γερακαρίου, Καλλιθέας, Πηγαδακίων, Σκουληκάδου.

Έδρα είναι το Καταστάρι που αποτελεί Κωμόπολη της Ζακύνθου.

Ο πληθυσμός του Δήμου Αλυκών ανέρχεται στους 4.796 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001.

Κύριο Τουριστικό θέρετρο της Περιοχής είναι η παραλιακή ζώνη των Αλυκών.

Η περιοχή παρουσιάζει σημαντική τουριστική ανάπτυξη αλλά διατηρεί ταυτόχρονα και σημαντική αγροτική δραστηριότητα με κύριες καλλιέργειες της ελιάς, τις σταφίδας, των αμπελοειδών, των κηπευτικών καθώς και κτηνοτροφία ([διαδ.]: <http://www.zakynthos.org.gr/alikon.htm>.)

5.4 Δήμος Αρκαδίων

Ο Δήμος Αρκαδίων βρίσκεται στην Ανατολική πλευρά του Νησιού και συνορεύει με τους Δήμους Αρτεμισίων, Αλυκών και Ζακυνθίων.

Η ονομασία του ανατρέχει στον ομώνυμο Δήμο που σχηματίστηκε με Β.Δ. τις 16.10.1866. Ο Δήμος αποτελείται από τα Δημοτικά Διαμερίσματα Βανάτου, Αγίου Κήρυκα, Καλιπάδου, Κυψέλης, Πλάνου, Σαρακηνάδου και Τραγακίου.

Έδρα του Δήμου είναι το Βανάτο.

Ο Δήμος Αρκαδίων έχει πληθυσμό 4.830 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή 2001, και έκταση 25.857 στρέμματα.

Έχει το προνόμιο, κατά το ήμισυ περίπου της περιμετρικής έκτασής του, να είναι παραθαλάσσια περιοχή. Η περιοχή Πλάνου -Τσιλιβί αποτελεί σημαντικό τουριστικό θέρετρο της Ζακύνθου.

Εκτός από την υψηλή τουριστική ανάπτυξη της ανατολικής περιοχής του Δήμου, υπάρχει και σημαντική αγροτική δραστηριότητα, με κυριότερες

καλλιέργειες αυτές, της ελιάς, των κηπευτικών, της σταφίδας και εσπεριδοειδών ([διαδ.]: <http://www.zakynthos.org.gr/arkadion.htm>).

5.5 Δήμος Αρτεμισίων

Ο Δήμος Αρτεμισίων βρίσκεται στη Δυτική και Κεντρική Ζάκυνθο, στην περιοχή της Ρίζας του όρους Βραχίονα. Συνορεύει με όλους τους άλλους Δήμους της Ζακύνθου. Είναι ημιορεινός αγροτικός Δήμος.

Ο Δήμος Αρτεμισίων αποτελείται από τα Δημοτικά Διαμερίσματα: Μαχαιράδου, Αγίας Μαρίνας, Αγίου Λέοντα, Αγίων Πάντων, Βουγιάτου, Γαλάρου, Γυρίου, Κοιλιωμένου, Λαγκαδακίων, Λούχας, Ρομιρίου και Φιολίτη. Έδρα είναι το Μαχαιράδο, που αποτελεί κωμόπολη της Ζακύνθου και στο οποίο βρίσκεται ο ιστορικός Ι. Ναός της Αγίας Μαύρας.

Ο Δήμος έχει πληθυσμό 4.517 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, και έκταση 104.891 στρέμματα.

Στο Δήμο Αρτεμισίων σώζονται σημαντικές μαρτυρίες της αγροτικής πολιτισμικής κληρονομιάς της Ζακύνθου, καθώς και της παραδοσιακής λαϊκής αρχιτεκτονικής της.

Τα ορεινά χωριά του Γυρίου και της Λούχας αποτελούν οικισμούς ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, ενώ σημαντικά μνημεία της ιστορίας του Νησιού αποτελούν, οι έστω και ερειπωμένοι, παλιοί οικισμοί στα Λαγκαδάκια, στο Γαλάρο, και στους Αγ. Πάντες.

Η κύρια οικονομική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στον Δήμο εντοπίζεται στον πρωτογενή τομέα με κυριότερες καλλιέργειες αυτές της ελιάς, της σταφίδας, του αμπελιού και των κηπευτικών.

Στο ορεινό τμήμα του Δ. Αρτεμισίων (Αγ. Λέοντας, Γύρι, Λούχα, Κοιλιωμένος) υπάρχουν σπουδαίοι «μαστόροι τση πέτρας» και παραδοσιακά έχει εκεί αναπτυχθεί η λιθοξοία και αγγειοπλαστική ([διαδ.]: <http://www.zakynthos.org.gr/artemision.htm>).

5.6 Δήμος Ελατίων

Ο Δήμος Ελατίων, όπως είναι σήμερα συστάθηκε μετά από την εφαρμογή του προγράμματος των συνενώσεων Ι. Καποδίστριας το 1998, είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση από τους άλλους πέντε Δήμους του Νησιού της Ζακύνθου(111.000 τ.χμ.) και ο μόνος αμιγώς ορεινός.

Αποτελείται από την συνένωση των πρώην Κοινοτήτων Ανω Βολιμών, Αναφωνητριάς, Βολιμών, Εξωχώρας (με τον οικισμό Καρπί), Μαριών και Ορθονιών που αποτελούν σήμερα τα Δημοτικά του Διαμερίσματα.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή ο πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται γύρω στις 2.500 κατοίκους.

Οι κάτοικοι στην πλειοψηφία τους είναι αγρότες και παράγουν λάδι, κρασί, μέλι, στάρι, τυρί και άλλα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα.

Ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων ασχολείται με τον τουρισμό που τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει άνοδο εξ αιτίας της μοναδικής φυσικής ομορφιάς και της διασωζόμενης ακόμη παραδοσιακής λαϊκής αρχιτεκτονικής.

Κύριος πόλος έλξης των επισκεπτών το Ναυάγιο, οι Γαλάζιες Σπηλιές, το Πόρτο Βρώμη, η Σχίζα, τα Ξύγκια, ο Μακρύς Γιαλός, τα μοναστήρια, οι εκκλησίες, οι ανεμόμυλοι και άλλα δημιουργήματα της πέτρας.

Ο επισκέπτης του Νησιού ερχόμενος στον Δήμο Ελατίων μπορεί να κολυμπήσει στις παραλίες με το άσπρο βοτσαλάκι, τα διάφανα νερά και να κάνει θαλάσσιες περιηγήσεις στις ιδιόμορφες ακτές μπαίνοντας στις πανέμορφες θαλάσσιες σπηλιές με τους ιριδισμούς της διάθλασης του ήλιου με βάρκες που ξεκινούν από πολλά σημεία του Δήμου.

Ο Δήμος διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις με σημαντικότερη την Βαρκαρόλα που γίνεται στο λιμάνι του Αγίου Νικολάου Βολιμών. Ο επισκέπτης μπορεί να διαμείνει σε τουριστικά καταλύματα και ξενοδοχεία της περιοχής, να απολαύσει καλό φαγητό στις πολύ καλές ταβέρνες που υπάρχουν σε όλο το Δήμο και περιδιαβαίνοντας τα χωριά να αγοράσει δείγματα παραδοσιακής υφαντικής τέχνης, ενθυμήματα και ντόπια προϊόντα.

Χαρακτηριστικές είναι οι εικόνες της όμορφης ορεινής γης, της γεμάτης από το άγριο πράσινο που διακόπτεται από κομμάτια καλλιεργήσιμων αγρών, αμπελιών και οικισμών, οι οποίες σε καλούν να περπατήσεις ανάμεσά τους, να τις νιώσεις και να σου αφήσουν ανεξίτηλα σημάδια νοσταλγίας ([διαδ.]: <http://www.elation.gr/>)

5.7 Δήμος Λαγανά

Ο Δήμος Λαγανά βρίσκεται στην Νότια Ζάκυνθο και στον ομώνυμο, διεθνώς γνωστό Κόλπο, εξ αιτίας της ύπαρξης ενός από τους

σημαντικότερους βιότοπους αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*.

Αποτελείται από τα Δημοτικά Διαμερίσματα: Αγαλά και Κερίου, Παντοκράτορα, Λιθακιάς, Μουζακίου και Καλαμακίου.

Στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Λαγανά συναντάται όλη η γεωμορφολογία της Ζακύνθου. Τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Αγαλά και του Κερίου είναι Ορεινά. Τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Παντοκράτορα και της Λιθακιάς είναι Παραλιακά της Ρίζας. Το Δημοτικό Διαμέρισμα Μουζακίου είναι χωριό της Ρίζας. Το Δημοτικό Διαμέρισμα Καλαμακίου είναι Πεδινό Παραλιακό. Έδρα του Δήμου είναι το ΔΔ Παντοκράτορα.

Είναι ο κατεξοχήν τουριστικός Δήμος της Ζακύνθου.

Ο Πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται στους 5.894 κατοίκους, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής 2001, ενώ κατά την εξάμηνη τουριστική περίοδο υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός του εξαπλασιάζεται.

Ο οικισμός Λαγανά είναι ένα από τα μεγαλύτερα τουριστικά θέρετρα των Ιονίων Νήσων.

Εκτός από την υψηλή τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, υπάρχει και σημαντική αγροτική δραστηριότητα με κύριες καλλιέργειες, αυτές της ελιάς και της σταφίδας. Στον Δήμο Λαγανά υπάρχει επίσης σημαντική αλιευτική δραστηριότητα.

Βασικός αναπτυξιακός πόρος του Δήμου Λαγανά αναμένεται να είναι το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου, που περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος των πέντε από τα έξι Δημοτικά του Διαμερίσματα ([διαδ.]: <http://www.zakynthos.org.gr/laganas.htm>).

5.8 Δήμος Ζακύνθου και ναυαγοσώστες

Σύμφωνα με το άρθρο της «Ημέρας της Ζακύνθου» της 19 Αυγούστου 2010 οι τουριστικοί Δήμοι Ζακύνθου πληρώνουν πρόστιμο λόγω του ότι δεν έχουν τοποθετήσει ναυαγοσώστες σε όλες τις παραλίες τους. Τα πρόστιμα αυτά επιβάλλονται από το Λιμεναρχείο στους Δήμους Ζακυνθίων.

Ουσιαστικά, το Λιμεναρχείο καλείται να εφαρμόσει σχετική Οδηγία του αρμόδιου Υπουργείου (ΥΘΥΝΑ). Σε διαφορετική περίπτωση, θα υπάρξει παράβαση καθήκοντος για τους επικεφαλείς του Λιμεναρχείου.

Ο Νόμος προβλέπει ότι οι ακτές πρέπει να διαθέτουν και ναυαγοσώστες, επομένως οι ΟΤΑ θα έπρεπε να είχαν φροντίσει για την κάλυψη της συγκεκριμένης υποχρέωσής τους.

Το πρόστιμο αυτό όμως δεν δείχνει ότι οι Δήμοι δεν προκηρύσσουν τις αντίστοιχες θέσεις πρόσληψης, αλλά αυτή η διαδικασία γίνεται αργά (συνήθως μήνα Ιούνιο) και έτσι δεν υπάρχει αντίστοιχο ενδιαφέρον. Τα πρόστιμα επιβάλλονται σε δήμους που έχουν καλύψει την θέση προς το τέλος της καλοκαιρινής περιόδου, αλλά όχι από την αρχή, οπότε πληρώνουν πρόστιμα για τους προηγούμενους μήνες και όχι για τον μήνα που έχουν καλύψει θέσεις.

Αρκεί να σημειωθεί ότι για να παραδοθεί «γαλάζια σημαία» σε μια ακτή, είναι να υπάρχει και ναυαγοσώστης, ενώ οι έλεγχοι γίνονται σε εβδομαδιαία πλέον βάση και όχι σε μηνιαία όπως συνέβαινε στο πρόσφατο παρελθόν ([διαδ]: <http://www.imerazante.gr/koinonia/prostima-1908/>).

Σύμφωνα με άρθρο του Best News (20/8/2010) έως και 16.000 ευρώ καλούνται να πληρώσουν (www.thebest.gr/news/index/viewStory/26298) οι Δήμοι Ζακύνθου, λόγω του ότι δεν έχουν φροντίσει για την τοποθέτηση ναυαγοσωστών σε όλες τις παραλίες τους. Τα πρόστιμα αυτά έχουν επιβληθεί από το Λιμεναρχείο στους Δήμους Αλυκών, Αρκαδίων και Λαγανά, καθώς και στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο.

Ουσιαστικά το Λιμεναρχείο καλείται να εφαρμόσει σχετική Οδηγία του αρμόδιου Υπουργείου (ΥΘΥΝΑ). Σε διαφορετική περίπτωση θα υπάρξει παραβίαση καθήκοντος για τους επικεφαλείς του Λιμεναρχείου.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι κάθε χρόνο οι Δήμοι κάνουν προκήρυξη των εν λόγω θέσεων, όμως αυτή η διαδικασία γίνεται αργά (συνήθως τον Ιούνιο) και έτσι δεν υπάρχει ενδιαφέρον. Στην παρούσα φάση ο Δήμος Ζακυνθίων είναι αυτός που θα πληρώσει το μεγαλύτερο πρόστιμο, αφού δεν έχει βάλει ναυαγοσώστες σε καμία από τις παραλίες του.

Ακολουθεί ο Δήμος Λαγανά, που έχει καλύψει μόνο τη μία από τις τρεις θέσεις των ναυαγοσωστών, ο Δήμος Αλυκών που έχει μόνο έναν ναυαγοσώστη αντί για δύο, ενώ το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο, καθώς και ο Δήμος Αρκαδίων θα πληρώσουν πρόστιμο για τους προηγούμενους μήνες, μιας και τώρα έχουν καλύψει όλες τις θέσεις.

Να προστεθεί τέλος πως βασικό κριτήριο για να δοθεί "γαλάζια σημαία" είναι να υπάρχει και ναυαγοσώστης, ενώ οι έλεγχοι σε εβδομαδιαία βάση πλέον, και όχι σε μηνιαία, όπως συνέβαινε στο πρόσφατο παρελθόν.

Κεφάλαιο 6. Δήμοι Ηρακλείου

Οι δήμοι Ηρακλείου όπως έχουνε διαμορφωθεί με το σχέδιο Καλλικράτης περιλαμβάνουν τους ακόλουθους δήμους:

6.1 Δήμος Ηρακλείου

Ο δήμος αυτός έχει έδρα το Ηράκλειο και ιστορική έδρα την Νέα Αλικαρνασσό. Αποτελείται από τους δήμους α. Ηρακλείου, β. Γοργολαϊνης, γ. Τεμένους, δ. Παλιανής και ε. Νέας Αλικαρνασσού οι οποίοι καταργούνται.

6.1.1 Δήμος Ηρακλείου

Ο Δήμος Ηρακλείου άρχισε να λειτουργεί στις αρχές του 1900 με την απελευθέρωση του νησιού από τους Τούρκους. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών του δέχτηκε ένα νέο πλήγμα με την κατοχή, παρ' όλα αυτά παρουσιάζει μια ραγδαία ανάπτυξη ιδιαίτερα τα τελευταία 50 χρόνια υπηρετώντας υπεύθυνα και με συνέπεια τις ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών αυτής της πόλης.

Ο δήμος Ηρακλείου βρίσκεται στο κέντρο της βόρειας ακτής του νησιού. Αποτελεί κεντρικό κόμβο με διεθνές αεροδρόμιο και θαλάσσιο λιμάνι, που έχει σαν επακόλουθο το μεγαλύτερο μέρος της τουριστικής κίνησης που καταφθάνει στην Κρήτη να περνά από το Ηράκλειο τουλάχιστον 2 φορές.

Το Ηράκλειο αποτελεί το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Κρήτης, την πρωτεύουσα της περιφέρειας και το οικονομικό κέντρο του νησιού, ενώ παράλληλα αποτελεί την 4η μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας. Έχει πληθυσμό 150.000 κατοίκους (137.711 κάτοικοι στην απογραφή του 2001). Πρόκειται για σύγχρονη πόλη που στα τελευταία χρόνια άλλαξε ριζικά όψη και έχει όλα τα χαρακτηριστικά αλλά και προβλήματα των σύγχρονων ελληνικών μεγαλουπόλεων (πολυώροφα κτήρια, ελάχιστο πράσινο και προβλήματα κυκλοφορίας, αφού αναπτύχθηκε ταχύτατα και χωρίς ιδιαίτερο πρόγραμμα). Η πόλη αποτελεί, επίσης, το εμπορικό και επιστημονικό κέντρο του νησιού. Κατέχει στρατηγική γεωπολιτική θέση στη νοτιοανατολική λεκάνη της

Μεσογείου, συνδέοντας τρεις ηπείρους και πολλούς διαφορετικούς πολιτισμούς.

6.1.2 Δήμος Γοργολαΐνης

Ο Δήμος Γοργολαΐνης βρίσκεται νοτιοδυτικά της πόλης του Ηρακλείου και συνορεύει με τους Δήμους: Ηρακλείου, Γαζίου, Κρουσώνα, Τετραχωρίου, Αγίας Βαρβάρας, Τεμένους και Ρούβα. Πήρε την ονομασία του από την Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου Γοργολαΐνη που βρίσκεται στους πρόποδες του Ψηλορείτη κοντά στο χωριό Κάτω Ασίτες. Ο δήμος είναι ημιορεινός με έκταση 41.711 στρέμματα και πληθυσμό περί τους 3.100 κατοίκους.

Σποραδικά ευρήματα σε διάφορες θέσεις δίνουν πληροφορίες για την πυκνή κατοίκηση της περιοχής από τα πρώιμα χρόνια της εποχής του χαλκού. Η νεκρόπολη στη θέση Σιντερόσπηλια βεβαιώνει αδιάκοπη ανθρώπινη παρουσία, για τουλάχιστον μια χιλιετία. Στις Ασίτες έχουν βρεθεί ρωμαϊκά λουτρά και καθώς και κτίριο με εντοιχισμένα πιθάρια καθώς και τμήματα υδραγωγείου.

6.1.3 Δήμος Τεμένους

Ο Δήμος Τεμένους εκτείνεται σε έκταση 56.608 στρεμμάτων, 19 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης του Ηρακλείου. Καταλαμβάνει μία από τις πιο εύφορες και ιστορικές περιοχές της Κρήτης. Κατοικείται από περίπου 3.400 ανθρώπους, που ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τη βιοτεχνία. Τα δημοτικά διαμερίσματα που αποτελούν το Δήμο είναι: Προφήτη Ηλία (πρώην κοινότης Κανλί Καστελίου), που αποτελείται από τον οικισμό του Προφήτη Ηλία, που είναι και η έδρα του δήμου Αγίου Σύλλα, με τους οικισμούς Άγιο Σύλλα, Τσαγκαράκι, Χάνι Αγίου Σύλλα, Κάμπο, Μαλάδες, Ζερβού Μετόχι, Κυπαρίσσου, με τους οικισμούς Κυπαρίσσι, Γαλένι, Καλού, Ρουκάνι, Καρκαδιώτισσα. Νοτιοανατολικά του Προφήτη Ηλία υψώνεται το δίκορφο ύψωμα της Ρόκας, όπου ο Νικηφόρος Φωκάς το 961μ.Χ. οικοδόμησε το φρούριο Τέμενος. Πρόσφατες αρχαιολογικές έρευνες στην περιοχή πιστοποίησαν ότι το ύψωμα της Ρόκας χρησιμοποιείται από την προϊστορική εποχή. Στους πρόποδες του βρισκόταν η Λύκαστος, μια από τις εκατό πόλεις της Κρήτης που αναφέρει ο Όμηρος.

6.1.4 Δήμος Παλιανής

Ο Δήμος Παλιανής έχει συνολικό πληθυσμό 2.404 κατοίκους και περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Βενεράτου, Αυγενικής, Κερασιών και Σίβα. Στο Βενεράτο υπάγονται οι οικισμοί Πύργος, Σινάπιον και η Μονή Παλιανής. Στην Αυγενική υπάγονται τα Βλαχιάνα και στα Κεράσια το Νέο Βενεράτο.

6.1.5 Δήμος Νέας Αλικαρνασσού

Ο Δήμος Νέας Αλικαρνασσού έχει πληθυσμό 12.542 κατοίκους και περιλαμβάνει τους οικισμούς Άγιο Ιωάννη, Καρτερό, Πρασά και το Δημοτικό Διαμέρισμα Καλλιθέα. Ο δήμος ιδρύθηκε το 1925 από τους πρόσφυγες της μικρασιατικής πόλης Αλικαρνασσός.

6.2 Δήμος Μαλεβιζίου

Ο Δήμος Μαλεβιζίου έχει έδρα το Γάζι και αποτελείται από τους παλαιούς Δήμους α. Γαζίου, β. Κρουσώνα και γ. Τυλίσσου οι οποίοι καταργούνται.

6.2.1 Δήμος Γαζίου

Η περιοχή Δήμου Γαζίου αποτελεί μια σαφή ανθρωπογεωγραφική και φυσική ενότητα με πλούσιο φυσικό, παραδοσιακό, αγροτικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Γνήσιοι παραδοσιακοί οικισμοί που σε μεταφέρουν σε άλλο τόπο και χρόνο και κοσμοπολίτικες τουριστικές περιοχές που ικανοποιούν και τα πιο απαιτητικά γούστα.

Τα αρχαιολογικά δεδομένα των ανασκαφών του Γαζίου και των γειτονικών οικισμών, αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της περιοχής ήδη από τη Μινωική εποχή. Βόρεια του οικισμού, στις εκβολές του ποταμού, εκτιμάται πως βρισκόταν το επίγειο της Τυλίσσου στη μεσομινωική III και στην υστερομινωική περίοδο. Κοντά στον οικισμό βρέθηκαν μινωικά ειδώλια που σύμφωνα με αρχαιολόγους παριστάνουν μια και μοναδική Θεά, σε διάφορες ιδιότητες. Επίσης βρέθηκαν, τάφοι Υστερομινωικής III περιόδου με κιβωτιόσχημες σαρκοφάγους.

6.2.2 Δήμος Κρουσώνα

Ο Δήμος Κρουσώνα αποτελείται από τα Δημοτικά Διαμερίσματα Αγία Ειρήνη, Κιθαρίς, Κορφές, Λουτράκι, Κάτω Λουτράκι και Σάρχος.

Η περιοχή είναι γεμάτη από σπήλαια με πιο σημαντικό το σπήλαιο Χώνος στο Σάρχος με μήκος 2χλμ. και βάθος 225μ.

6.2.3 Δήμος Τυλίσου

Ο δήμος Τυλίσου έχει συνολικό πληθυσμό 3.491 κατοίκους και περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Τύλισος, Αηδονοχώρι, Αστυράκι, Γωνιές, Δαμάστα, Καμαρίου, Καμαριώτη, Κεραμούτσι, Μάραθο και Μονή. Η Τύλισος είναι ένα χωριό που διατηρεί το ίδιο όνομα εδώ και 3.500 χρόνια. Ο δρόμος για την Τύλισο είναι ο ίδιος που οδηγεί στα Ανώγεια. Ο εύφορος κάμπος και οι πλαγιές του Ψηλορείτη μας συνοδεύουν στη διαδρομή μας μέχρι να αντικρύσουμε την Τύλισο. Το χωριό είναι κτισμένο στη θέση του μινωικού οικισμού που έχει ανασκαφεί σε μεγάλο βαθμό.

6.3 Δήμος Αχαρνών – Αστερουσίων

Ο Δήμος Αχαρνών-Αστερουσίων με έδρα την Πεζά και ιστορικές έδρες τις Αρχάνες και τον Πύργο αποτελείται από τους Δήμους α. Αρχανών, β. Νίκου Καζαντζάκη και γ. Αστερουσίων, οι οποίοι καταργούνται.

6.3.1 Δήμος Αρχανών

Ο Δήμος Αρχανών είναι ένας ημιορεινός δήμος, ο οποίος βρίσκεται νότια του Δήμου Ηρακλείου, και έχει έκταση 31.855 στρ και πληθυσμό 4.548 κατοίκους. Αποτελείται από δύο δημοτικά διαμερίσματα: Δημοτικό Διαμέρισμα Αρχανών, που περιλαμβάνει την κωμόπολη των Αρχανών, η οποία αποτελεί και την έδρα του Δήμου, καθώς και δύο μικρούς οικισμούς το Βαθύπετρο και το Καρνάρι.

Τοπικό Διαμέρισμα Κάτω Αρχανών, που περιλαμβάνει τους οικισμούς Κάτω Αρχάνες, Πατσιδες καθώς και δύο μη οριοθετημένους οικισμούς, ο οποίοι εμφανίζονται μετά το 1981, τον Αμπελά και την Κερά Ελεούσα.

Η συνολική έκταση του Δήμου Αρχανών κατηγοριοποιείται ως εξής: τα 2.298 στρ. είναι δομημένος χώρος, τα 21.533 στρ. αγροτικός χώρος, τα 8.024 στρ. φυσικός - ημιφυσικός χώρο.

6.3.2 Δήμος Νίκου Καζαντζάκη

Ο Δήμος Ν. Καζαντζάκης είναι ένας από τους μεγαλύτερους σε πληθυσμό δήμους του νομού Ηρακλείου. Στο δήμο περιλαμβάνονται 15 οικισμοί που ενσωματώθηκαν το 1994 όταν συγκροτήθηκε για πρώτη φορά με

τη σημερινή του μορφή. Ο Άγιος Βασίλειος, οι Αγίες Παρασκευές, το Αλάγνι, το Αστρίτσι, οι Ασπρακοί, η Καλλονή, το Καταλαγάρι, οι Κουνάβοι, οι Μελέσες, η Μυρτιά (Βαρβάροι), τα Πεζά, τα Φιλίσια, το Χουδέτσι, και πρόσφατα τα Αρμανώγεια, το Αρκάδι, τα Δαμάνια, το Μεταξοχώρι, το Μελιδοχώρι, και το Παρθένι, αριθμούν ένα σύνολο από 8.000 κατοίκους που ζουν και μοιράζονται αυτή την εύφορη και πολυάνθρωπη περιοχή της επαρχίας Πεδιάδας.

6.3.3 Δήμος Αστερουσίων

Ο Δήμος Αστερουσίων, βρίσκεται στο ΝΑ τμήμα του νομού Ηρακλείου και εκτείνεται από Βορρά προς Νότο από το Δήμο Ν. Καζαντζάκη, (38 χλμ από το Ηράκλειο απέχει το Χαράκι το Βορειότερο χωριό του Δήμου) μέχρι το Λιβυκό Πέλαγος.

Οι πανέμορφες παραλίες Πέρα Τσούτσουρας, Μαριδάκι, Αη Νικήτας, Τρεις Εκκλησιές, ανήκουν στον Δήμο Αστερουσίων. Ο Δήμος Κόφινα από Δυτικά, και ο Δήμος Αρκαλοχωρίου από Ανατολικά, οριοθετούν τον Δήμο Αστερουσίων. Εκτείνεται σε μια έκταση 204.000 στρεμμάτων και έχει πληθυσμό, 7000 περίπου κατοίκους. Πρωτεύουσα του δήμου είναι ο Πύργος, χωριό με περίπου 1100 κατοίκους. Απέχει 50 χλμ. από το Ηράκλειο και βρίσκεται σε υψόμετρο 300 μέτρων. Το χωριό αποτελεί σημαντικό κόμβο και εξελίσσεται με ταχείς ρυθμούς. Στην περιοχή αναπτύσσεται κυρίως η βιοτεχνία και η μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

Ο Αχεντριάς που πήρε το όνομά του από τις πολλές όχεντρες βρίσκεται 12 χλμ. νοτιοανατολικά του Πύργου. Έχει περίπου 350 κατοίκους και φημίζεται για τα κτηνοτροφικά του προϊόντα και τη βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Δημητρίου. Εδώ, στην περιοχή του Αγίου Νικήτα βρίσκεται φοινικόδασος, το δεύτερο σε σημασία και έκταση μετά το Βάι.

6.4 Δήμος Φαιστού

Ο Δήμος Φαιστού έχει έδρα τις Μοίρες και ιστορική έδρα το Τυμπάκι, αποτελούμενος από τους Δήμους α. Μοίρων, β. Τυμπακίου και γ. Ζαρού, οι οποίοι καταργούνται.

6.4.1 Δήμος Μοίρων

Αγροτική και εμπορική κωμόπολη, με 5.883 κατοίκους, πρωτεύουσα της επαρχίας Καινουργίου, στην πεδιάδα της Μεσαράς. Έχει όψη σύγχρονης

πόλης, με πολυκατοικίες, πολλά εμπορικά καταστήματα και μεγάλη κίνηση που κορυφώνεται το Σάββατο με το παζάρι. Τους καλοκαιρινούς μήνες η υψηλή θερμοκρασία δημιουργεί αποπνικτική ατμόσφαιρα. Μοναδική πηγή δροσιάς, το μεγάλο πάρκο λίγο έξω από την κωμόπολη με ψηλά δέντρα, πλακόστρωτα δρομάκια, πετρόχτιστες βρύσες, κιόσκια με αναψυκτικά, και η θάλασσα περίπου 14 χλμ ΝΔ. Σχεδόν ενωμένος με τις Μοίρες είναι ο οικισμός Καποριανά. Οι Μοίρες απέχουν 52 χλμ ΝΔ από το Ηράκλειο.

6.4.2 Δήμος Τυμπακίου

Το Τυμπάκι είναι μια κωμόπολη 5.000 περίπου κατοίκων, 65 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Ηρακλείου. Περιβάλλεται από όμορφα παραδοσιακά χωριά, όπως τους Βόρρους, το Καμηλάρι, το Σίβα και τα Πιτσίδα, ενώ σε απόσταση αναπνοής απλώνονται οι αμώδεις παραλίες του Κόκκινου Πύργου, του Κομμού, του Καλαμακίου και τα φημισμένα Μάταλα. Μαζί με τον παραλιακό οικισμό Κόκκινο Πύργο, αποτελεί το μεγαλύτερο κέντρο παραγωγής πρώιμων κηπευτικών του νομού Ηρακλείου. Οι εγκαταστάσεις των θερμοκηπίων (εκατοντάδες στρέμματα) και του αεροδρομίου, που φτάνουν ως τη θάλασσα, περικλείουν ασφυκτικά το Τυμπάκι, αλλοιώνοντας κάθε φυσική ομορφιά. Στο Δήμο Τυμπακίου ανήκουν και οι αρχαιολογικοί χώροι της Φαιστού και της Αγίας Τριάδας.

6.4.3 Δήμος Ζαρού

Ο Ζαρός, από τα πιο όμορφα κεφαλοχώρια του νομού, με 2.219 κατοίκους, απέχει 45 χλμ ΝΔ από το Ηράκλειο και είναι χτισμένος σε καταπράσινη περιοχή. Είναι φημισμένος για τα άριστης ποιότητας άφθονα νερά που (από τις πηγές Βότομος και Μάτι), κυλάνε σε κανάλια μέσα στο χωριό και στη συνέχεια αρδεύουν μεγάλες εκτάσεις με ελιές και κηπευτικά. Το όνομα της περιοχής προέρχεται από το αρχαίο "Ζα-ρους", που σημαίνει πολύ ροή.

Η ιστορία της περιοχής είναι αρκετά μεγάλη και ξεκινά από την μινωική εποχή. Έχουν εντοπιστεί σημαντικές Μινωικές αρχαιότητες στις θέσεις Καλαθιανά (θολωτοί Μινωικοί τάφοι), Κούρτες (Υστερομινωικός οικισμός και τάφοι Υστερομινωικής Πρωτογεωμετρικής και Γεωμετρικής εποχής), Βότομος (Μινωικός οικισμός). Στις Κούρτες, στη θέση "Αρχαία" Αγίου Σάββα έχουν πραγματοποιηθεί ανασκαφές, και πολλά από τα ευρήματα βρίσκονται στο

Μουσείο Ηρακλείου. Ακόμα, δείγματα της Ρωμαϊκής περιόδου φαίνονται στη θέση Τρυπητή, όπου έχει εντοπιστεί νεκροταφείο Ελληνιστικής και Ρωμαϊκής εποχής. Επίσης στη θέση Βότομος σώζεται το σύστημα αγωγών μεταφοράς του νερού, τμήμα του Ρωμαϊκού υδραγωγείου της Αρχαίας Γόρτυνας.

6.5 Δήμος Γόρτυνας

Ο Δήμος Γόρτυνας έχει έδρα τους Άγιους Δέκα. Αποτελείται από τους δήμους α. Κόφινα, β. Αγίας Βαρβάρας, γ. Γόρτυνας και δ. Ρούβα οι οποίοι καταργούνται.

6.5.1 Δήμος Κόφινα

Ο Δήμος Κόφινα βρίσκεται νότια του Νομού Ηρακλείου, έχει έκταση 144768 στρέμματα και πληθυσμό 5.313 άτομα. Έχει έδρα το Ασήμι και αποτελείται από 8 Δημοτικά Διαμερίσματα. Κύριες δραστηριότητες των κατοίκων είναι η γεωργία σε ποσοστό 47%, η κτηνοτροφία 20%, ενώ στον τριτογενή τομέα ασχολούνται σε ποσοστό 33%. Η περιοχή διασχίζεται από τον ορεινό όγκο των Αστερουσίων με την κορυφή Κοφίνας (1231μ.) με αποτέλεσμα να παρουσιάζει έντονο ανάγλυφο χαρακτήρα.

6.5.2 Δήμος Αγίας Βαρβάρας

Βρίσκεται στο κέντρο της Κρήτης και είναι το «φάλι της Κρήτης». Η παράδοση λέει ότι, ξεκινήσανε δυο παπάδες ο ένας από τη Σητεία και ο άλλος από τα Χανιά για να μοιράσουνε την Κρήτη. Αφού περπατήσανε αρκετά συναντηθήκανε στην Αγ. Βαρβάρα. Κουρασμένοι και ιδρωμένοι από την πεζοπορία κάθισαν να ξεκουραστούν. Τότε έβγαλε ο ένας παπάς το καλυμμαύχι του το πέταξε κατά γης και είπε «επαέ είναι το κέντρο της Κρήτης, επαέ είναι το φάλι της Κρήτης, επαέ βάνω κι εγώ το σύνορο». Και το καλυμμαύχι του παπά έγινε βράχος μεγάλος, σύνορο σταθερό στην είσοδο του χωριού και ορίζει το κέντρο της Κρήτης. Πάνω του κτίστηκε το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία, από τον Αλέξανδρο Σακλαμπάνη το 1933, για να μην μπορέσει κανείς να χαλάσει αυτό το σύνορο. Αυτό λέει η παράδοση.

Το χωριό κατοικείται από τα παλιά τα χρόνια, ίσως από την περίοδο της Μινωικής εποχής. Από τις παλιές εκκλησίες της περιοχής (Αη Γεώργης ο Χωστός, Αγ. Πελαγία, παλιά Αγ. Βαρβάρα κ.ά.) προκύπτει ότι κατοικείται σίγουρα τα τελευταία 1000 χρόνια.

Γραπτά στοιχεία έχουμε από το 1577 από τον Fr. BAROZZI. Το 1583 αναφέρεται από τον Καστροφύλακα SANTA BARBARA. Το 1671 παραχωρείται σαν δώρο στον Κιουπρουλή Αχμέτ Πασά, που την παραχωρεί με τη σειρά του στο Βεζίρ Τζαμί, σημερινό Άγιο Τίτο. Το 1823 στρατοπέδευσε στην Αγία Βαρβάρα ο Χουσεΐν Μπέης με 12.000 στρατιώτες, για να καταπνίξει την επανάσταση στην περιοχή. Οι Αγιοβαρβαρίτες εγκατέλειψαν το χωριό. Στις 20 Αυγούστου ξεκίνησαν αψιμαχίες από την Αγία Βαρβάρα και εξελίχτηκαν σε σφοδρή μάχη στις Αμμουργέλες στους πρόποδες του «Κουδουνιού» με ήττα των χριστιανών. Το 1866 οι Τούρκοι κατέστρεψαν το χωριό. Το 1881 η Αγ. Βαρβάρα αναφέρεται στο Δήμο Μεγάλης Βρύσης, ενώ από το 1920 αναφέρεται με δική της Κοινότητα.

Η Αγία Βαρβάρα συμμετείχε σε όλους τους απελευθερωτικούς αγώνες της πατρίδας μας, δίνοντας άξια παλικάρια που θυσιάστηκαν στο βωμό της ελευθερίας γράφοντας ο καθένας, τη δική του ξεχωριστή ιστορία. Όπως: Τον «Καμπιτομαθιό», χαΐνη (αντάρτη), με πλούσια δράση κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Σκοτώθηκε στη μάχη του Φαλήρου με τον Καραϊσκάκη το 1827. Άξιος απόγονός του ο γιος του «Καμπιτονικολής» που πιάστηκε αιχμάλωτος στη μάχη της Σφακτηρίας, το 1825 και πέθανε στις φυλακές της Αιγύπτου. Τον οπλαρχηγό Καμπιτογιάννη, συνεργάτη του καπετάν Μιχάλη Κόρακα.

Αρκετοί αυτοί που άφησαν την τελευταία τους πνοή στα πεδία των μαχών τόσο στη Μικρά Ασία όσο και κατά τον Αλβανικό πόλεμο. Κατά τη Γερμανική κατοχή, παρέμεινε στην Αγ. Βαρβάρα, για ενάμιση χρόνο μονάδα πεζικού του Γερμανικού στρατού. Επίσης λειτούργησε η μεγαλύτερη Νοσοκομειακή μονάδα των Βαλκανίων για την περίθαλψη των Γερμανών τραυματιών, μάλιστα για την μεταφορά των τραυματιών κατασκευάστηκε στη θέση «Ρουσά» αεροδρόμιο για μικρά σκάφη.

Την περίοδο αυτή, πλήρωσαν με τη ζωή τους, τη συγκρότηση ομάδας αντίστασης, πολλοί Αγιοβαρβαρίτες. Επίσης αρκετοί αγιοβαρβαρίτες εκτελέστηκαν στο «Γέρο Λάκκο» Γαζίου.

Σήμερα η Αγία Βαρβάρα είναι μια σύγχρονη κωμόπολη, με οργανωμένες υπηρεσίες, για την εξυπηρέτηση των κατοίκων, αλλά και των επισκεπτών της. Διαθέτει Δημαρχείο, Κέντρο Υγείας για την Πρωτοβάθμια περίθαλψη των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής, Αστυνομικό Σταθμό,

Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Υποκαταστήματα της Αγροτικής και της Συνεταιριστικής Τράπεζας, Λύκειο, Γυμνάσιο, 12/θεσιο Δημοτικό Σχολείο, δύο 2/θεσια Νηπιαγωγεία και Παιδικό σταθμό. Πολλά τα εμπορικά καταστήματα και οι βιοτεχνίες. Από τα μέλη του Γυναικείου Συνεταιρισμού «Εργάνη», κατασκευάζονται παραδοσιακές κρητικές στολές. Πλούσια η δράση του Περιβαλλοντικού Συλλόγου με αρκετές παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Από τον Πολιτιστικό Σύλλογο οργανώνονται σε όλη τη διάρκεια του έτους ποικίλες εκδηλώσεις όπως η γιορτή τσικουδιάς το καλοκαίρι, καρναβάλι και γάμος παρωδία τις Απόκριες, ο δρόμος θυσίας πεσόντων στη Μάχη της Κρήτης, βράβευση των μαθητών που πετυχαίνουν στις Πανελλαδικές εξετάσεις κ.ά.

Πολιούχος του χωριού η Αγία Βαρβάρα, που γιορτάζεται στις 4 του Δεκέμβρη. Αξίζει να επισκεφτεί κανείς τόσο τη νέα όσο και την παλιά εκκλησία.

Στα αξιοθέατα του οικισμού και οι βυζαντινές εκκλησίες του Προφήτη Ηλία, του Αγίου Γεωργίου του Χωστού, του Αγ. Ιωάννη, της Αγ. Πελαγίας, του Αγίου Πνεύματος στο Αξέντι η οποία ανήκει στις ενορίες Αγ. Βαρβάρας, Μεγ. Βρύσης και Αγ. Θωμά καθώς και τα δασάκια από βελανιδιές στα «Καμπιθιανά» και τα «Πειρουνιανά».

Η Αγία Βαρβάρα παράγει εξαιρετικής ποιότητας λαχανικά και φρούτα που ο περαστικός μπορεί να βρει στα μαγαζιά αλλά και στους υπαίθριους πάγκου. Έχει πολλά αξιοθέατα. Ο αρχαιολογικός χώρος στον Πρινιά βρίσκεται σε ένα θαυμάσιο φυσικό τοπίο και παρουσιάζει πολλαπλό αισθητικό και επιστημονικό ενδιαφέρον. Τα απολιθώματα του Πύργου προκαλούν θαυμασμό στους γεωλόγους. Πρόκειται για θαλάσσιους οργανισμούς που απολιθώθηκαν ανάμεσα σε μάρμες. Οι ντόπιοι έχουν ονομάσει τα διαβρωμένα πετρώματα της περιοχής "τυριά"! Επίσης μπορεί κάποιος να επισκεφτεί το δαφνοδάσος της Κρήτης που εκτείνεται σε 30 στρέμματα αλλά και το αιολικό πάρκο Μεγάλης Βρύσης με τις εντυπωσιακές ανεμογεννήτριες.

6.5.3 Δήμος Γόρτυνας

Ο Δήμος Γόρτυνας είναι νεοσύστατος Δήμος ο οποίος προέκυψε από την συνένωση 13 κοινοτήτων στα πλαίσια του προγράμματος "Καποδίστριας".

Έδρα του δήμου είναι η κοινότητα των Αγίων Δέκα. Βρίσκεται στα νότια του νομού Ηρακλείου και καταλαμβάνει έκταση 158.500 στρεμμάτων. Ο πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται σε 5.837 κατοίκους οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε 26 οικισμούς.

Το βόρειο τμήμα του Δήμου είναι κυρίως πεδινό ενώ στα νότια δεσπόζουν τα Αστερούσια όρη τα οποία καταλήγουν στο Λυβικό πέλαγος. Η παραπάνω διαφοροποίηση στο ανάγλυφο του εδάφους συνεπάγεται την ποικιλομορφία του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και των παραγωγικών δυνατοτήτων.

6.5.4 Δήμος Ρούβα

Ο Δήμος Ρούβα αποτελείται από τα Δημοτικά Διαμερίσματα Γέργερης, Νυβρίτου και Πανάσου τα οποία περιλαμβάνουν τους οικισμούς Απομαρμά, Καρδαμιανά, Μαστραχιανά, Ράπτης, Τζανιανά, Ψαλίδα που ανήκουν στο Δ.Δ. Γέργερης. Από τους πιο σπάνιους εκπροσώπους της πανίδας του Ρούβα είναι ο αγριόγατος (*Felis Sylvestris*) που αποτελεί ενδημικό είδος της Κρήτης.

Αλλα σημαντικά ζώα της περιοχής είναι οι λαγοί, οι ασβοί (άρκαλοι στη ντοπιολαλιά) και οι νυφίτσες. Ιδιαίτερα σημαντική όμως είναι και η πτηνοπανίδα του δάσους Ρούβα. Εδώ έχουν παρατηρηθεί ο γύπας και ο γυπαετός, είδη που απειλούνται με εξαφάνιση. Υπάρχουν επίσης ο χρυσαετός, ο πετρίτης, η κοκκινοκαλιακούδα, η νησοπέρδικα και ο μαυροπετρίτης.

6.6 Δήμος Χερσονήσου

Ο Δήμος Χερσονήσου έχει έδρα τις Γούρνες και αποτελείται από τους δήμους α. Χερσονήσου, β. Γουβών, γ. Μαλλίων και δ. Επισκοπής, οι οποίοι καταργούνται.

6.6.1 Δήμος Χερσονήσου

Η Χερσόνησος βρίσκεται 25 χιλιόμετρα ανατολικά του Ηρακλείου, στη βόρεια ακτή της Κρήτης και είναι ένα δημοφιλές θέρετρο, με πολλά ενδιαφέροντα μέρη για τον επισκέπτη, από αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους μέχρι χώρους για έντονη νυχτερινή διασκέδαση. Έχει λιμάνι και πίσω της απλώνεται μια σειρά βουνών, με τα γραφικά χωριά Κουτουλουφάρι και Πισκοπιανό σε πολύ μικρή απόσταση

6.6.2 Δήμος Γουβών

Η περιφέρεια τού Δήμου Γουβών βρίσκεται στη Βόρεια πλευρά τού νησιού ανατολικά τού Ηρακλείου και εκτείνεται από την ακτή με τις πανέμορφες παραλίες μέχρι μερικά χιλιόμετρα νότια στην ενδοχώρα με την εύφορη γη και τα γραφικά χωριουδάκια, τα περισσότερα χτισμένα αμφιθεατρικά πάνω στα γύρω υψώματα.

Η έκταση πού καταλαμβάνει ο δήμος φτάνει τα 94.963 στρέμματα και ο πληθυσμός του τους 4.918 κατοίκους. Τα τελευταία χρόνια η περιοχή παρουσιάζει έντονη τουριστική ανάπτυξη κυρίως λόγω της παραλίας της αλλά και της γειννιάσης με τη Χερσόνησο και το Ηράκλειο.

Οι παραλιακές περιοχές των Κάτω Γουβών, Γουρνών, Κοκκίни Χάνι, Αμνισού και Καρτερού διαθέτουν σήμερα τέλεια τουριστική υποδομή. Οργανωμένες παραλίες, μεγάλα πολυτελή ξενοδοχεία, οικογενειακά διαμερίσματα, εστιατόρια, ταβερνούλες, κέντρα διασκέδασης, αθλητικά κέντρα, καταστήματα, ενοικιάσεις αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών, λιμανάκια για εξυπηρέτηση μικρών σκαφών και γενικά παρέχει όλες τις σύγχρονες ανέσεις στον επισκέπτη.

Τα γραφικά χωριουδάκια, τα σπουδαία μνημεία όπως τα μοναστήρια της "Κυράς Ελαιούσας" και του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, τα σπήλαια της Ειλειθίας και της Αγίας Παρασκευής, τα πανέμορφα ξωκλήσια και το μεγαλείο της Κρητικής υπαίθρου θα αποζημιώσουν τον επισκέπτη με αλησμόνητες εικόνες και συναισθήματα. Αξίζει ακόμη και ένα απλό πέρασμα μια και η διαδρομή προσφέρεται για όσους θέλουν να συνεχίσουν την περιήγησή τους προς το οροπέδιο τού Λασιθίου.

6.6.3 Δήμος Μαλλίων

Πολυσύχναστο παραθαλάσσιο τουριστικό χωριό, με αρχαιολογικό ενδιαφέρον -36 χλμ Α από το Ηράκλειο- συναγωνίζεται το γειτονικό Λιμάνι Χερσονήσου σε κίνηση. Η περιοχή έχει πολλά νερά και αναπτυγμένη καλλιέργεια πρώιμων κηπευτικών. Παρά τα σύγχρονα αρδευτικά μέσα, πολλοί παλιοί νερόμυλοι βρίσκονται σε λειτουργία. Τα Μάλια μαζί με το Κράσι -θερινό θέρετρο της παράας Αλεξίου-Καζαντζάκη- αποτελούν δήμο με 3.722 κατοίκους.

6.6.4 Δήμος Επισκοπής

Ο Δήμος Επισκοπής απέχει 17 χλμ. από το Ηράκλειο και περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Σκόπελα, Σταμνοί, Χοχλακίες, Αϊτάνια, Γαλίφα, Καινούργιο Χωριό, Γάλιπε και Σγουροκεφάλι.

6.7 Δήμος Μινώα Πεδιάδας

Ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας έχει έδρα τον Ευαγγελισμό Καστελλίου και ιστορικές έδρες το Καστέλλι και το Αρκαλοχώρι. Αποτελείται από τους δήμους: α. Αρκαλοχωρίου, β. Καστελλίου και γ. Θραψανού, οι οποίοι καταργούνται.

6.7.1 Δήμος Αρκαλοχωρίου

Δεν γνωρίζουμε πότε αναπτύχθηκε ο οικισμός του μεταχριστιανικού Αρκαλοχωρίου. Είναι γνωστό ότι κατοικούνταν στην περίοδο της Ενετοκρατίας και ανήκε διοικητικά στην περιφέρεια του "Belvedere". Το Αρκαλοχώρι κατοικήθηκε σε όλη τη διάρκεια της Οθωμανοκρατίας.

Η πρώτη επίσημη καταγραφή του τοπωνυμίου "Arcoleorio" απαντάται το 1394. Είναι βέβαιο ότι το τοπωνύμιο συνδέεται με το όνομα του αρχοντορωμαίου «Αρκολέοντος», -ένα από τα δώδεκα (σύμφωνα με την παράδοση) αρχοντόπουλα της Κρήτης-.

Γνωρίζουμε επίσης ότι τη Βυζαντινή περίοδο η περιοχή ανήκε στην επισκοπή Αρκαδίας. Στην κωμόπολη βρίσκεται ο κατάγραφος ναός του Μιχαήλ Αρχαγγέλου με αξιόλογες τοιχογραφίες της Κρητικής Σχολής (14ος και 15ος αι.).

Δυστυχώς οι ελάχιστες ιστορικές πληροφορίες από την προχριστιανική και μεταχριστιανική περίοδο έως το 14ο αιώνα, δεν είναι σε θέση να φωτίσουν την ιστορική πορεία του Αρκαλοχωρίου.

Από την 1η Ιανουαρίου 2011 ο πρώην Δήμος Αρκαλοχωρίου μαζί με τους πρώην Δήμους Καστελλίου και Θραψανού του Νομού Ηρακλείου ενοποιήθηκαν και αποτελούν το νέο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, όπως προβλέπει ο Ν. 3852/2010.

Υπάρχουν οργανωμένες δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις, κολυμβητήριο Ολυμπιακών διαστάσεων και προδιαγραφών, ανοιχτά γήπεδα ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης (μπάσκετ), πετοσφαίρισης (βόλεϊ), κλειστό γήπεδο καλαθοσφαίρισης.

Κάθε χρόνο οργανώνονται αθλητικές εκδηλώσεις που ξεπερνούν ήδη τα όρια του Δήμου, καθώς και ο περίφημος «Ημιμαραθώνιος Παπατζιρίτειος δρόμος», προς τιμήν του Κασανιώτη ιερέα - δρομέα (που δραστηριοποιήθηκε στις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα) με τις «μυθικές επιδόσεις» του στο αγώνισμα δρόμου. Έτσι ο σημερινός Δήμος αναβιώνει τις παλιές αθλητικές δραστηριότητες της φημισμένης αρχαίας Αρκαδίας.

Στα παραπάνω να προσθέσουμε, τη δημιουργία μιας πίστας για αγώνες μοτοσικλέτας (που αποτελεί έργο του Δήμου). Η πίστα αυτή έχει ήδη προκαλέσει το ενδιαφέρον, τόσο των αθλητών όσο και των θαυμαστών του αθλήματος. Οι πρώτοι αγώνες, είχαν μεγάλη επιτυχία και αυτό φαίνεται από την ικανοποίηση των συμμετεχόντων αθλητών. Σχολίασαν τις μικρές ελλείψεις της πίστας που σήμερα, με ταχείς ρυθμούς ολοκληρώνει η Δημοτική αρχή.

Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Αρκαλοχωρίου (Δ.Α.Κ.Α.) είναι ένα από τα μεγαλύτερα Περιφερειακά Δημοτικά Αθλητικά Κέντρα στην Ελλάδα. Είναι ένας χώρος που διαμορφώνεται διαρκώς προσφέροντας μια σειρά εναλλακτικών προτάσεων μέσα σε ένα άνετο και πολιτισμένο περιβάλλον.

Διαθέτει εγκαταστάσεις Κολυμβητηρίου, Μπάσκετ, Βόλεϊ και δύο γήπεδα ποδοσφαίρου 5Χ5. Το Δ.Α.Κ.Α. προσφέρει πληθώρα αθλητικών προγραμμάτων και επιλογών, που απευθύνονται σε όλους.

6.7.2 Δήμος Καστελλίου

Ο Δήμος Καστελλίου βρίσκεται στην ενδοχώρα του Ν. Ηρακλείου, στο ΒΑ τμήμα του. Πήρε το όνομά του από ένα φρούριο (καστέλλι), το οποίο δεν ήταν σε οχυρή θέση αλλά πάνω σε μικρό λόφο. Συνορεύει με τους Δήμους Επισκοπής, Γουβών, και Χερσονήσου από Βορρά, Θραψανού από Δυτικά, και Αρκαλοχωρίου από Νότο. Αποτελείται από 25 οικισμούς διασκορπισμένους σε μια έκταση 124,000 περίπου στρεμμάτων, με διαμόρφωση εδάφους από πεδινή μια που βρίσκεται 14 μόλις χλμ. από τις βόρειες ακτές του Ηρακλείου, μέχρι ορεινή, μια που μια σειρά χωριά βρίσκονται στους πρόποδες του όρους Αφέντη, παραφυάδα της Δίκτης. Ο πληθυσμός του είναι περίπου 6.000 κατ.

Ο Δήμος Καστελλίου αποτελείται από τα εξής δημοτικά διαμερίσματα: Κ. Αμαριανού, Κ. Σμαρίου, Κ. Ασκών, Κ. Μαθιάς, Δ. Καστελλίου (Έδρα του

δήμου), Κ. Κασταμονίσης, Κ. Αρχαγγέλου, Κ. Αποστόλων, Κ. Ευαγγελισμού, Κ. Λυττού (τέως Ξιδά).

6.7.3 Δήμος Θραψανού

Ο Δήμος Θραψανού βρίσκεται 30 χλμ. νοτιοανατολικά του Ηρακλείου και περιλαμβάνει τα Δημοτικά Διαμερίσματα Βόνη, Γαλατά, Ζωφόροι, Σαμπά και τη Μονή Αγκαράθου. Το Θραψανό φημίζεται για την παράδοση που έχει στη αγγειοπλαστική εδώ και χρόνια.

6.8 Δήμος Βιάννου

Στον Δήμο Βιάννου δεν επέρχεται καμμία μεταβολή και χαρακτηρίζεται ως ορεινός Δήμος.

Η Βιάννος είναι κτισμένη αμφιθεατρικά πάνω στις πλαγιές των Λασιθιώτικων βουνών και διατηρεί ακόμη το παραδοσιακό της χρώμα. Διαθέτει πλατείες με τρεχούμενα νερά και πλούσια βλάστηση. Το σημερινό χωριό είναι κτισμένο στα ερείπια της ομώνυμης αρχαίας πόλης που άκμασε στην αρχαιότητα μέχρι και τη περίοδο της Ενετοκρατίας.

Πρόκειται για κεφαλοχώρι, χτισμένο αμφιθεατρικά σε τρεις λόφους, που σχηματίζουν οι πρόποδες της Δίκτης, βλέπει τη θάλασσα μέσα από μια βαθιά σχισμάδα του βουνού. Έχει θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον με ελιές, λεύκες, πλατάνια, μυρτιές και πολλά νερά και είναι χτισμένο πάνω στα ερείπια της αρχαίας πόλης. Είναι πολύ γραφικό, με στενά ανηφορικά δρομάκια, παλιά σπίτια, πετρόχτιστες βρύσες και μικρές σκιερές πλατείες με καφεενεδάκια. Απέχει 66 χλμ ΝΑ από το Ηράκλειο και έχει 1.218 κατοίκους. Σε απόσταση 6,5 χλμ Α, στη διασταύρωση Αμιρά- Άρβης, υψώνεται επιβλητικό το μνημείο για τους 1.181 κατοίκους της περιοχής που εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς στις 14 Σεπτεμβρίου 1943. Ο δρόμος -ασφαλτοστρωμένος- συνεχίζει για την Ιεράπετρα.

Η Βιάννος θεωρείται πολιτεία των δασκάλων. Είναι πατρίδα του πεζογράφου Ιωάννη Κονδυλάκη, συγγραφέα του «Πατούχα». Τόπος θυσίας στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής. Τα περισσότερα χωριά της περιοχής κάηκαν. ([διαδ.]: <http://www.nah.gr/prefecture-of-heraklion/municipalities/municipalities.html>).

6.9 Δήμοι Ηρακλείου και ναυαγοσώστες

Όπως είδαμε πιο πάνω από την αναλυτική παρουσίαση των Δήμων του Ηρακλείου οι 12 παραθαλάσσιοι Δήμοι με τουριστικό ενδιαφέρον (θαλάσσιος τουρισμός) και με τις όμορφες παραλίες είναι οι: Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Βιάννου, Γάζιου, Γόρτυνας, Γουβών, Ηρακλείου, Κόφινα, Μαλλίων, Μοιρών, Νέας Αλικαρνασσού, Χερσονήσου.

Υποχρεωτική είναι η παρουσία ναυαγοσωστών από την 1η Ιουνίου μέχρι και τον Αύγουστο σε όλες τις πολυσύχναστες παραλίες του Νομού Ηρακλείου. Την ευθύνη για την πρόσληψη τους έχουν όσοι εκμεταλλεύονται λουτρικές εγκαταστάσεις όπως Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ξενοδοχειακές μονάδες, κατασκηνώσεις κλπ.

Σύμφωνα με τον προϊστάμενο της Λιμενικής Αστυνομίας (Εφημερίδα Πατρής, ρεπορτάζ Κατερίνα Καφετζοπούλου), η παρουσία των ναυαγοσωστών είναι επιβεβλημένη με προεδρικό διάταγμα του 2000 και έχει αποδειχθεί πολλές φορές σωτήρια αφού παρουσιάζεται μείωση των περιστατικών των πνιγμών. Ωστόσο ιδιαίτερα στις νεαρές ηλικίες οι πνιγμοί είναι η δεύτερη αιτία θανάτου μετά τα τροχαία σύμφωνα και με τα στοιχεία του Κέντρου Έρευνας και Πρόληψης Παιδικών Ατυχημάτων (ΚΕΠΠΑ). Η Ελλάδα αν και χώρα με ναυτική παράδοση άργησε πολύ να προστατέψει τους λουόμενους με θλιβερό αποτέλεσμα πολλοί άνθρωποι να έχουν χάσει τη ζωή τους κολυμπώντας. Το προεδρικό διάταγμα του 2000 που καθιστά υποχρεωτική την παρουσία ναυαγοσωστών δεν λύνει όλα τα προβλήματα ενώ διαπιστώνονται και πολλά κενά. Σύμφωνα με το νόμο η παρουσία ναυαγοσωστών είναι υποχρεωτική σε πολυσύχναστες παραλίες και πισίνες. Ως πολυσύχναστη παραλία ορίζεται αυτή που φιλοξενεί σε ακτίνα 1000 μέτρων 500 λουόμενους. Ναυαγοσώστες θα πρέπει να υπάρχουν ανά 300 μέτρα παραλιακής ζώνης σε κάθε παραλία που εκμισθώνεται ή παραχωρείται από το Δημόσιο σε Δήμους και Κοινότητες, κατασκηνώσεις, ξενοδοχεία κ.λπ., προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για αναψυχή ή να υπάρξει εκμετάλλευσή τους με τη δημιουργία αναψυκτηρίων, την εγκατάσταση καθισμάτων, ομπρελών κ.ά.

Σε αυτές τις παραλίες θα πρέπει υποχρεωτικά να υπάρχουν ναυαγοσώστες, ανεξάρτητα εάν οι λουόμενοι πληρώνουν εισιτήριο για την

είσοδό τους στην πλαζ ή όχι από τις 10.30 το πρωί μέχρι τις 5.30 το απόγευμα. Η παρουσία ναυαγοσώστη μπορεί να ζητηθεί και σε παραλίες με επικίνδυνα ρεύματα όπου έχουν σημειωθεί πολλά ατυχήματα.

Οι περισσότεροι δήμοι οι οποίοι είναι τουριστικοί έχουν πλέον συμμορφωθεί με αυτό το διάταγμα και τοποθετούν ναυαγοσώστες στις παραλίες που εκμισθώνουν. Τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα εκεί που υπάρχουν ξενοδοχεία καθώς πέρα από το ναυαγοσώστη του δήμου προσλαμβάνουν και αυτοί το αναγκαίο προσωπικό.

Όμως η πράξη έχει αποδείξει ότι το προεδρικό διάταγμα δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις. Π.χ. πολλοί θέτουν θέμα παράτασης του ωραρίου των ναυαγοσωστών αφού κολυμβητές υπάρχουν μέχρι αργά το απόγευμα. Ο νόμος υποχρεώνει να υπάρχει ένας ναυαγοσώστης στις παραλίες σε ακτίνα 600 μέτρων, αυτό όμως δεν σημαίνει όμως ότι επαρκεί κιάλας.

Εκτός από τις παραλίες των Μαλίων, της Χερσονήσου, των Γουβών, του Ηρακλείου του Γαζίου κλπ υπάρχουν όμως και οι παραλίες στους δήμους του Νότου και εκεί υπάρχει για πολλούς λόγους αδυναμία εφαρμογής του νόμου. Σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση του Κεντρικού Λιμεναρχείου επιβεβλημένη είναι η παρουσία ναυαγοσώστη καθώς αρκετές παραλίες θεωρούνται πολυσύχναστες στους Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Κόφινα, Μοιρών, Γόρτυνας και Βιάννου όμως τα οικονομικά των δήμων δεν επιτρέπουν την πρόσληψη τους. Το πρόβλημα είναι και πρακτικό αφού αυτές οι παραλίες συγκεντρώνουν λουόμενους κυρίως το Σαββατοκύριακο.

Παρά τα προβλήματα που υπάρχουν από το 2000 και μετά παρουσιάζεται μείωση των πνιγμών στην Κρήτη και αυτό οφείλεται στους ναυαγοσώστες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Κεντρικού Λιμεναρχείου, το 2000 σημειώθηκαν 7 πνιγμοί, το 2001 6, 2002 1, το 2003 6 και το 2004 3 και οι περισσότεροι οφείλονται σε παθολογικά αίτια.

Πριν μερικά χρόνια οι πνιγμοί ήταν περισσότεροι. Υπήρχε χρονιά που στο Ηράκλειο ένα καλοκαίρι πνίγηκαν 30 άνθρωποι! Στην Ελλάδα κατά μέσο όρο πνίγονται 300 άνθρωποι ετησίως (βλέπε πίνακες 3.2α, 3.2β) για την εικοσαετία 1987-2007.

Οι λουόμενοι πρέπει να συμμορφώνονται στις υποδείξεις των ναυαγοσωστών και να μην κάνουν υπερεκτίμηση των ικανοτήτων τους.

Όπως είναι αναμενόμενο η ζήτηση των ναυαγοσωστών είναι ιδιαίτερα αυξημένη κατά τους θερινούς μήνες. Από το 2000 και μετά το Λιμεναρχείο έχει εκδώσει 120 άδειες ναυαγοσωστών ενώ ετησίως μόνο στους δήμους εργάζονται 65 άνθρωποι ([διαδ]: <http://www.patris.gr/articles/60944/23527>).

Κεφάλαιο 7. Δήμοι Καβάλας

7.1 Γαλάζιες σημαίες σε παραλίες στους Δήμους Καβάλας

Έχουμε ήδη αναφέρει ότι για να μπορέσει μια παραλία να βραβευθεί με γαλάζια σημαία πρέπει εκτός των άλλων να διαθέτει ναυαγοσώστη, σύμφωνα πάντα με την νομοθεσία (23/2000). Το έτος 2009 βραβεύτηκαν 425 Ελληνικές ακτές και 8 μαρίνες με Γαλάζια Σημαία. Οι 15 βρίσκονται στο Νομό Καβάλας.

Οι δήμοι του νομού Καβάλας είναι 11: Καβάλας, Ελευθερούπολης, Ελευθερών, Θάσου, Κεραμωτής, Ορεινού, Ορφανού, Παγγαίου, Πιερών, Φιλίππων, Χρυσούπολης. Από αυτούς οι Δήμοι Καβάλας, Ελευθερών, Χρυσούπολης, Κεραμωτής και Θάσου είναι παραθαλάσσιοι. Οι παραλίες που βραβεύθηκαν με γαλάζια σημαία αναφέρονται πιο κάτω ανά Δήμο:

7.1.1 Δήμος Καβάλας

α) Τόσκα

Απέχει από το κέντρο της Καβάλας μόλις 4χλμ. Κι όμως, μόλις φτάνει κανείς στην ήσυχη αυτή παραλία, τα καταπράσινα βαθιά νερά του κόλπου και η ζαχαρένια αμμουδιά σβήνουν κατευθείαν από το μυαλό το τοπίο και το άγχος της πόλης.

β) Μπάτης

Στην δυτική άκρη της πόλης της Καβάλας γνωστή ακτή με συγκρότημα κάμπινγκ και οργανωμένη ακτή. Αίθουσες εκδηλώσεων, καφέ και εστιατόριο - ταβέρνα εξυπηρετούν πολλαπλώς τους επισκέπτες.

γ) Καλαμίτσας

Συνεχίζοντας πάντα από τα δυτικά προς την πόλη της Καβάλας, συναντούμε την Ακτή Καλαμίτσα, οργανωμένη πλαζ που φιλοξενεί καθημερινά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (και όχι μόνο) μεγάλο αριθμό λουομένων. Ο επισκέπτης βρίσκει εκεί ταβέρνες και αναψυκτήρια για δροσερά διαλείμματα.

δ) Ραψάνης

Η πόλη της Καβάλας, είναι από τις λίγες που έχουν σχεδόν στο κέντρο της ακτή, οργανωμένη και με τη Γαλάζια Σημαία να κυματίζει από το 2009. Στην ακτή λειτουργούν ταβέρνα και αναψυκτήριο.

ε) Περιγιάλι

Στην ανατολική είσοδο της πόλης 2 χλμ. από το κέντρο βρίσκεται το Περιγιάλι, οργανωμένη ακτή με Γαλάζια Σημαία από το 2009, και πεντακάθαρη θάλασσα. Ψαροταβέρνες και εστιατόρια συμπληρώνουν την εικόνα της φιλοξενίας.

7.1.2 Δήμος Ελευθερών

α) Αμμόλοφοι

Χρόνια τώρα οι Αμμόλοφοι φιγουράρουν στην λίστα των δέκα ωραιότερων παραλίων της Ελλάδας. Πρόκειται για ένα μοναδικό φαινόμενο που η φύση φρόντισε να δημιουργήσει και να χαρίσει στην περιοχή. Τοπίο ανεπανάληπτης ομορφιάς λίγα μόλις χιλιόμετρα από την πόλη της Καβάλας.

β) Νέα Ηρακλείτσα

Στα 12 χιλιόμετρα δυτικά της πόλης της Καβάλας βρίσκεται η Ν. Ηρακλείτσα, ένα από τα πιο γραφικά παραθαλάσσια χωριά του νομού, που ιδρύθηκε το 1924 από πρόσφυγες που κατέφθασαν εδώ από την ομώνυμη πόλη της Ανατολικής Θράκης. Στην οργανωμένη παραλία της οι λάτρεις των θαλάσσιων σπορ βρίσκουν τον παράδεισό τους, ενώ για όσους διαθέτουν σκάφος η εξερεύνηση των θαλάσσιων σπηλιών στο Φιδονήσι και την Παναγία είναι μια αξέχαστη εμπειρία.

γ) Νέα Πέραμος

Κτισμένη στη θέση της Αρχαίας Οισύμης, η Νέα Πέραμος σήμερα αποτελεί την έδρα του Δήμου Ελευθερών και είναι ένα από τα πλέον ανεπτυγμένα τουριστικά θέρετρα του νομού, με καταλύματα κάθε κατηγορίας, εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης. Στα δυτικά της υπέροχης παραλίας της, υπάρχει σκαρφαλωμένη σε ένα καταπράσινο λόφο η βυζαντινή Ανακτορούπολη, η οποία σήμερα αποτελεί ένα από τα ομορφότερα αξιοθέατα της περιοχής.

Πίσω από το λόφο της βυζαντινής Ανακτορούπολης στη Νέα Πέραμο, βρίσκεται ο κόλπος του Βρασίδα, που θεωρείται πραγματικός παράδεισος για ψαροτούφεκα.

δ) Σαρακήνα

Στα υπέροχα νερά της Καβάλας, βρίσκεται λίγο παρακάτω από την Καβάλα η παραλία της Σαρακήνας. Και εδώ το τοπίο είναι μαγευτικό. Άλλη μια παραλία που διαθέτει γαλάζια σημαία.

7.1.3 Δήμος Κεραμωτής

Αμμόγλωσσα/Κεραμωτή

Βρίσκεται 39 χλμ ανατολικά της Καβάλας και αποτελεί την έδρα του ομώνυμου Δήμου. Εκτός από την πολύ μεγάλη παραλία και την μοναδικής ομορφιάς περιοχή της Αμμόγλωσσας, στην Κεραμωτή μπορεί κανείς να απολαύσει το ειδυλλιακό τοπίο του Φάρου, να επισκεφθεί το περίφημο Δέλτα του Νέστου με την πλούσια χλωρίδα και πανίδα του και να ενημερωθεί σχετικά από το Κέντρο Πληροφόρησης Νέστου που σκοπό έχει να βοηθήσει τον επισκέπτη της περιοχής να κατανοήσει, μέσα από ποικίλες προσεγγίσεις, τη δομή, τη λειτουργία και τις αξίες των βιοτόπων του Δέλτα Νέστου.

7.2 Παραθαλάσσιοι Δήμοι Καβάλας

7.2.1 Δήμος Παγγαίου

Συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Περιλαμβάνει σύμφωνα με αυτό τους παλιούς Δήμους Ελευθερούπολης, Πιερέων, Παγγαίου, **Ελευθερών** (παραθαλάσσιος) και Ορφανού, με έδρα την Ελευθερούπολη.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του πραγματικού πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001, και την αριθμ. 45892/11.08.2010 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΦΕΚ 1292/Β'/11.08.2010), ο πληθυσμός του Δήμου Παγγαίου ανέρχεται στους 33.683 κατοίκους (έδρα: Ελευθερούπολη).

Ο δήμος Ελευθερών έχει (πραγματικό) πληθυσμό 7.376 κατοίκους. Βρίσκεται 19 χλμ. νοτιοδυτικά της Καβάλας και περιλαμβάνει τη Νέα Πέραμο, τη Νέα Ηρακλείτσα, τον Άγιο Ανδρέα, τις Ελευθερές, το Ελαιοχώρι, τη Φωλιά και το Μυρτόφυτο. Τα λουτρά των Ελευθερών, η Ανακτορούπολη στη Νέα Πέραμο και ο Πύργος της Απολλωνίας είναι από τα πλέον χαρακτηριστικά

αξιοθέατα της περιοχής, που αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή τουριστικά θέρετρα με υπέροχες παραλίες και έντονη νυχτερινή διασκέδαση.

Διαθέτει μια από τις ομορφότερες παραλίες της Ελλάδας, τους Αρμόλοφους, όπως και το σπήλαιο και την βυζαντινή εκκλησία του Αγ. Αθανασίου στο Μυρτόφυτο.

7.2.2 Δήμος Θάσου

Είναι ο μόνος δήμος που δεν "άγγιξε" το πρόγραμμα Καλλικράτης. Η νήσος Θάσος βρίσκεται στη βόρεια Ελλάδα, αντίκρυ από τις ακτές της Ανατολικής Μακεδονίας. Το μήκος των ακτών της φτάνει τα 115 χλμ. και η επιφάνεια του εδάφους της απλώνεται σε 378,84 τετρ. χλμ. Μια απόσταση 18 ναυτικών μιλίων τη χωρίζει από την Καβάλα και μόλις 6 μίλια από την Κεραμωτή και το Αεροδρόμιο της Καβάλας. Διοικητικά, η Θάσος υπάγεται στο Νομό Καβάλας και είναι μια από τις επαρχίες του. Πρωτεύουσα του νησιού είναι ο Λιμένας. Το νησί είναι κατάφυτο και η ξυλεία αποτελεί ένα από τα κύρια εισοδήματα των Θασίων, όπως και η εξόρυξη μαρμάρου, ο τουρισμός, το λάδι, οι ελιές, το μέλι κ.ά. Ελιές, πεύκα, πλατάνια, έλατα, φλαμουριές, κέδρα, κρانيές και άλλα ήμερα και άγρια δένδρα καλύπτουν τους μικρούς κάμπους μέχρι τις κορφές των βουνών. Έχει περίπου 14.000 κατοίκους.

Όσο αφορά το θέμα των ναυαγοσωστών, σύμφωνα με άρθρο που δημοσιεύθηκε στην τοπική εφημερίδα "Η Θασιακή" στις 14 Οκτωβρίου 2010 αναφέρονται τα εξής: "Παρά τις όμορφες παραλίες σωρεία παραβάσεων βεβαιώθηκαν μέσα στο καλοκαίρι του 2010 στις παραλίες αυτές που έχει στη δικαιοδοσία του ο δήμος. Οι παραλίες ήταν τελείως αφύλακτες, δεν διέθεταν ναυαγοσώστη κι έτσι μπήκε σε κίνδυνο η ασφάλεια των λουόμενων. Εξάλλου, σε μία από τις παραλίες για τις οποίες βεβαιώθηκαν και παραβάσεις, σημειώθηκε και πνιγμός ενός νεαρού άνδρα..."

"...Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έγιναν γνωστές, ο δήμος Θάσου έχει εισπράξει πρόστιμα πολλών χιλιάδων ευρώ για δεκάδες παραβάσεις που έχουν βεβαιωθεί μέσα στο καλοκαίρι του 2010, μετά από ελέγχους του Λιμενικού Σώματος. Συνολικά, έχουν βεβαιωθεί 45 παραβάσεις, εκ των οποίων οι 20 πήραν το δρόμο της διοικητικής διαδικασίας για την επιβολή προστίμου..."

"Οι παραλίες στις οποίες διαπιστώθηκε έλλειψη ναυαγοσώστη, ενώ ο δήμος έπρεπε να είχε προσλάβει, είναι: Σκάλα Ποταμιάς, Χρυσή Αμμουδιά, Μακρύαμμος Κοινύρων (Παράδεισος), παραλία Ποτού και Ψιλή Άμμος. Η κάθε παράβαση έχει διαπιστωθεί κατά συρροή και ο δήμος Θάσου βρίσκεται για πολλοστή φορά υπόλογος..."

7.2.3 Δήμος Νέστου

Συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Περιλαμβάνει σύμφωνα με αυτό τους παλιούς Δήμους **Χρυσούπολης** (παραθαλάσσιος), **Κεραμωτής** (παραθαλάσσιος) και Ορεινού, με έδρα την Χρυσούπολη.

Ο δήμος Χρυσούπολης έχει (πραγματικό) πληθυσμό 15.678 κατοίκους. Βρίσκεται 30 χλμ. ανατολικά της Καβάλας και περιλαμβάνει τη Χρυσούπολη, την Αβραμηλιά, το Γέροντα, τη Γραβούνα, το Διαλεκτό, το Ερατεινό, τη Ζαρκαδιά, την Ξεριά, τη Νέα Κώμη, τον Παράδεισο, την Πέρνη, την Πετροπηγή, το Ποντολίβαδο και το Χρυσοχώρι.

Από την περιοχή του Παραδείσου υπάρχει δυνατότητα επαφής με τα Μικρά Τέμπη του Νέστου, τη μαγευτική Γαλάζια Λίμνη και τα μοναδικής ομορφιάς Στενά του ποταμού, ενώ παράλληλα θαυμάζει κανείς από κοντά την πλούσια χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής.

7.2.4 Δήμος Καβάλας

Ο Δήμος Καβάλας είναι δήμος της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Καβάλας και Φιλίππων. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 350.61 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 74.120 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του νέου δήμου είναι η Καβάλα. Ο Δήμος Καβάλας διαιρείται σε 2 «δημοτικές ενότητες», οι οποίες αντιστοιχούν στους 2 καταργηθέντες δήμους πριν την εφαρμογή του Καλλικράτη. Κάθε δημοτική ενότητα διαιρείται σε «κοινότητες», οι οποίες αντιστοιχούν στα διαμερίσματα των καταργηθέντων ΟΤΑ. Οι σημερινές κοινότητες του Δήμου, ήταν αυτόνομες κοινότητες και δήμοι πριν την εφαρμογή του προγράμματος Καποδίστρια. Καταλαμβάνει έκταση 108 τετραγωνικά χιλιόμετρα και έχει συνολικό πραγματικό πληθυσμό 63.293 κατοίκους (απογραφή 2001).

Η περιοχή έγινε παγκοσμίως γνωστή για την άφιξη των δημοκρατικών στρατευμάτων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ενόψει της ιστορικής μάχης των

Φιλίππων και από την άλλη για την άφιξη του Αποστόλου Παύλου, κάνοντας την Νεάπολη (σημερινή Καβάλα) πρώτη ευρωπαϊκή πόλη που δέχτηκε το χριστιανισμό.

Η πόλη της Καβάλας είναι χτισμένη στους πρόποδες του όρους «Σύμβολο» και είναι η δεύτερη μεγάλη πόλη και λιμένας της Μακεδονίας καθώς επίσης και ένα από τα στρατηγικότερα λιμάνια της Βορείου Ελλάδας. Η ιστορία της Καβάλας ξεκινά από του Προϊστορικούς χρόνους και εκτείνεται μέχρι σήμερα. Οι αναφορές για αυτήν από την μία χάνονται στις ομηρικές αφηγήσεις και από την άλλη καταγράφονται στα αρχεία της Αθηναϊκής Συμμαχίας. Είναι διάσημη για τα μεγαλοπρεπή έργα Βυζαντινών και Τούρκων (όπως το Κάστρο και οι Καμάρες) όσο και για το ότι αποτέλεσε γενέτειρα του Μεχμέτ Αλί, αντιβασιλέα της Αιγύπτου. Παράλληλα η νεότερη ιστορία της πόλης παρουσιάζει εξίσου ενδιαφέρον, τόσο για την καπνεργασία και τις πρώτες απεργίες στα Βαλκάνια (1896) όσο και για την πλούσια βιομηχανική δραστηριότητα με κυρίαρχη αυτή της εξόρυξης πετρελαίου. Η ανάπτυξη του εμπορίου κατέστησε αναγκαία την κατασκευή νέου λιμανιού στην Βιομηχανική Περιοχή της πόλης. Οι εργασίες κατασκευής του νέου λιμένα της Καβάλας "Φίλιππος Β" ξεκίνησαν το 1990 και έχει ήδη ολοκληρωθεί το Δυτικό κρηπίδωμα. Από τον Οκτώβριο του 2002 έχει μεταφερθεί όλος ο μηχανολογικός εξοπλισμός και η εμπορική κίνηση εξυπηρετείται πλέον από αυτό (ΦΕΚ Α87 της 07/06/2010).

7.3 Δήμοι Καβάλας και ναυαγοσώστες

Σύμφωνα με το άρθρο της Εφημερίδας Εβδόμη της Αναστασίας Παπαγιαννάκη (www.enodom.gr) «διαθέτουν από ένα ναυαγοσώστη όλες οι οργανωμένες παραλίες και του Δήμου Καβάλας, αλλά και οι λοιποί Δήμοι του Νομού». Παρά ταύτα το ζήτημα που ανακύπτει είναι αν είναι αρκετός ο αριθμός των ναυαγοσωστών σε κάθε παραλία, αφού πιστεύεται ότι η έκταση της παραλίας είναι μεγάλη, όπως στις παραλίες της Καλαμίτσας, του Περιγιάλεως, των Αμμολόφων. Ακόμα θέμα προκύπτει και στο ωράριο εργασίας των ναυαγοσωστών οι οποίοι προσλαμβάνονται μόνο κατά τους θερινούς μήνες από τους αντίστοιχους Δήμους. Οι περισσότεροι ναυαγοσώστες βρίσκονται στα πόστα τους τις ώρες αιχμής και όχι από το πρωί νωρίς μέχρι αργά το απόγευμα, όπως ορίζει η νομοθεσία, αλλά και ποτέ

δεν παίρνουν ρεπό, ούτε μόλις μία ημέρα. Αυτό συνεπάγεται «αλλοίωση» στην απόδοση εργασίας τους, όπως είναι εύλογο, αφού εργάζονται επί τρεις μήνες κάτω από την ήλιο και μέσα στη ζέστη πράγμα που δεν σε βοηθά να μένεις απόλυτα και εκατό τοις εκατό συγκεντρωμένος στην θάλασσα και στις απαιτήσεις του επαγγέλματος (αν πράγματι συμβεί κάτι δύσκολο).

Ενώ όμως, όπως ήδη αναφέρουμε, βάσει του προεδρικού διατάγματος 23/2000, πρέπει να υπάρχουν ναυαγοσώστες εκτός των παράκτιων περιοχών και σε πισίνες, (ξενοδοχεία, κάμπινγκ, κολυμβητήρια κ.ο.κ.), πράγμα που δεν εφαρμόζεται στην πράξη κατά γράμμα (σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο). Αυτό λοιπόν δεν τηρείται ενώ υπάρχουν σοβαρά ατυχήματα ανά καιρούς με κόστος την ανθρώπινη ζωή. Πέραν όμως και του ναυαγοσώστη δεν διαθέτονται και τα ανάλογα ναυαγοσωστικά μέσα, όπως ταχύπλοα, οξυγόνο, φαρμακείο οργανωμένο κ.ά., και όχι μόνο δυστυχώς στο Νομό της Καβάλας αλλά και γενικότερα στην Ελλάδα.

Κεφάλαιο 8. Δήμοι Κυκλάδων

Στο νομό Κυκλάδων περιλαμβάνονται σύμφωνα πάντα με τον σχεδιασμό Καλλικράτης οι ακόλουθοι δήμοι:

8.1 Δήμος Σύρου-Ερμούπολης

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης έχει έδρα την Ερμούπολη και ιστορική έδρα την Άνω Σύρο. Αποτελείται από τους παλαιούς δήμους α. Ερμουπόλεως, β. Άνω Σύρου, γ. Ποσειδωνίας, οι οποίοι καταργούνται.

8.1.1 Δήμος Ερμουπόλεως

Η Ερμούπολη είναι πρωτεύουσα της Σύρου, του Νομού Κυκλάδων και έδρα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Βρίσκεται στη δυτική πλευρά της Σύρου και είναι γνωστή και για το ναυπηγείο της και τον σημαντικό λιμένα της. Παλιότερα υπήρξε βιομηχανικό, ναυτιλιακό και πολιτιστικό κέντρο της χώρας, ενώ πλέον αποτελεί γραφικό θέρετρο. Σήμερα λειτουργεί και τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Έχει 13,400 κατοίκους.

Η Ερμούπολη βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του νησιού της Σύρου και συνδέεται ακτοπλοϊκά όλο τον χρόνο με τον Πειραιά (καθημερινά), με όλες τις υπόλοιπες Κυκλάδες, με τα Δωδεκάνησα και με τη Χίο και τη Μυτιλήνη.

Τους καλοκαιρινούς μήνες συνδέεται ακτοπλοϊκά και με το Ηράκλειο Κρήτης, καθώς και με τη Θεσσαλονίκη.

8.1.2 Δήμος Άνω Σύρου

Ο Δήμος Άνω Σύρου είναι ένας από τρεις δήμους στους οποίους χωρίζεται διοικητικά η Σύρος. Καταλαμβάνει το βόρειο τμήμα του νησιού καθώς και το νησί Γυάρου. Χαρακτηριστικό στοιχείο του δήμου της Άνω Σύρου είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων του, είναι Χριστιανοί καθολικοί, με αποτέλεσμα να αποτελεί τον μοναδικό δήμο της Ελλάδας που η πλειοψηφία των κατοίκων του είναι καθολικοί. Ο δήμος έχει πληθυσμό 3.376 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001 και έκταση 50,5 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Έδρα του δήμου είναι η Άνω Σύρος η οποία είναι ο παλαιότερος οικισμός της Σύρου.

Η Άνω Σύρος είναι χτισμένη αμφιθεατρικά από τους Βενετούς στο λόφο του Αγίου Γεωργίου (Σαν Τζώρτζη), που αποτελεί βορειοδυτική συνέχεια της Ερμούπολης. Διατηρεί όλη τη μεσαιωνική της γοητευτική ατμόσφαιρα. Περιέχει αμέτρητα σκαλοπάτια μέχρι στην κορυφή, ανάμεσα από στενά δρομάκια με κάτασπρα σπίτια με πολύχρωμες πόρτες συνθέτωντας μια άλλη πολιτεία. Μέσα στον μεσαιωνικό οικισμό της Άνω Σύρου, δεν κυκλοφορούν οχήματα, αφού τα σοκάκια έχουν πολύ μικρό πλάτος και παντού υπάρχουν σκαλιά.

Η απόσταση από το λιμάνι, μέχρι την κεντρική είσοδο της πόλης είναι 3500 μέτρα και ο δρόμος που οδηγεί εκεί είναι ασφαλτοστρωμένος. Στο λόφο δεσπόζει η καθολική εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, που χτίστηκε τη Μεσαιωνική Εποχή. Η μαγευτική θέα στο πέλαγος είναι μοναδική δίνοντας την ευκαιρία στον επισκέπτη να δει τα γειτονικά νησιά Τήνο, Δήλο, Πάρο και Νάξο.

8.1.3 Δήμος Ποσειδωνίας

Ο Δήμος Ποσειδωνίας είναι ένας από τρεις δήμους στους οποίους χωρίζεται διοικητικά η Σύρος. Καταλαμβάνει το νότιο τμήμα του νησιού. Ο δήμος αποτελείται από τρία δημοτικά διαμερίσματα και έχει πληθυσμό 3.006 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου είναι η Ποσειδωνία ή αλλιώς Ντελαγκράτσια.

8.2 Δήμος Άνδρου.

Ο Δήμος Άνδρου είναι δήμος της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που περιλαμβάνει την Άνδρο και τις γειτονικές της νησίδες. Δημιουργήθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των τριών προϋπαρχόντων δήμων του νησιού, των δήμων Άνδρου, Κορθίου και Υδρούσας. Η έκταση του Δήμου είναι 379,21 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 10.009 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε η Άνδρος.

8.2.1 Δήμος Άνδρου

Η Άνδρος (Χώρα) είναι η πρωτεύουσα του νησιού. Βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του ανάμεσα σε δύο μεγάλες παραλίες το Νειμποριό και το Παραπόρτι. Η χώρα είναι μια ελκυστική πόλη με δύο μεγάλες πλατείες, απότομα στενά σοκάκια και πέτρινα μονοπάτια. Ακριβώς έξω από τη Χώρα υπάρχουν τα χωριά: Μεσσαριά, Στενιές, Σάριζα-Αποίκια, Πιτροφό, Μένητες, και πολλά άλλα μικρότερα. Είναι διάσημη για την έκθεση στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης. Στο Αρχαιολογικό Μουσείο στη χώρα θαυμάζει κανείς τις εκθέσεις από την Γεωμετρική, Κλασική περίοδο, τα ρωμαϊκά και βυζαντινά χρόνια που έχουν αφήσει διαφορετικά επιφανειακά ευρήματα, καθώς και ευρήματα από τις ανασκαφές.

Έξω από την πλατεία του Θεόφιλου Καίρη και κάτω από την αψίδα (καμάρα) υπάρχει η πλατεία του Αφανή Ναύτη με το άγαλμα του Αγνώστου Ναύτη που δημιουργήθηκε από τον Μ. Τόμπρο. Εκεί στεγάζεται το Ναυτικό Μουσείο που διαθέτει μια πλούσια απεικόνιση των μοντέλων διάφορων πλοίων, τις φωτογραφίες και τα μέσα πλοήγησης του πλοίου. Τα απομεινάρια του ενετικού κάστρου βρίσκονται σε ένα μικρό νησί που συνδέεται με την πόλη με ένα μικρό πέτρινο γεφύρι. Αυτό χτίστηκε τον 13ο αιώνα κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας. Στην είσοδο της πόλης υπάρχει το Λαογραφικό Μουσείο, με τοπικές ενδυμασίες ανδρών και γυναικών. Η Άνδρος είναι το σπίτι της πηγής Σάριζα. Η Σάριζα είναι μεταλλικό νερό που εμφιαλώνεται στην Σάριζα (Αποίκια) - Άνδρου και το νερό της διανέμεται σε όλη την Ελλάδα.

8.2.2 Δήμος Υδρούσας

Ο Δήμος Υδρούσας υπήρξε δήμος του νομού Κυκλάδων που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά

διαμερίσματα του δήμου. Λειτούργησε την περίοδο 1999-2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Άνδρου. Καταλάμβανε ολόκληρο το δυτικό τμήμα του νησιού της Άνδρου. Ο δήμος αποτελούταν από έντεκα δημοτικά διαμερίσματα και είχε πληθυσμό 3.355 κατοίκους. Έδρα του δήμου ήταν το χωρίο Γαύριο, που αποτελούσε και το κύριο λιμάνι του νησιού καθώς γειτονεύει με τις ακτές της Αττικής.

8.2.3 Δήμος Κορθίου

Ο Δήμος Κορθίου Άνδρου δημιουργήθηκε για δεύτερη φορά (η πρώτη ήταν στις αρχές του αιώνα) το 1999. Καταλαμβάνει το νότιο τμήμα της Άνδρου, η οποία έχει άλλους δύο δήμους, Άνδρου στα κεντρικά και Υδρούσας στα βόρεια.

Αποτελείται από έξι δημοτικά διαμερίσματα: Όρμος Κορθίου (που είναι και η έδρα του Δήμου), Κόρθι, Καππαριά, Κοχύλου, Παλαιόκαστρο και Συνετί. Ο συνολικός μόνιμος πληθυσμός είναι περίπου 2.500 κάτοικοι, αλλά τους καλοκαιρινούς μήνες τριπλασιάζεται.

Στις εκλογές του Οκτωβρίου 1998, Οκτωβρίου 2002 & Οκτωβρίου 2006, εξελέγετε ο ίδιος δήμαρχος. Από τις 1/1/2011 συνενώθηκε με τον δήμο Άνδρου, οπότε και καταργείται ως Δήμος.

8.3 Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων.

Ο Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων έχει έδρα τη Νάξο και αποτελείται από τους παλιούς δήμους α. Νάξου, β. Δρυμαλίας και τις κοινότητες α. Σχοινούσσης, β. Κουφονησίων, γ. Ηράκλειας, δ. Δονούσης, οι οποίοι με την σειρά τους καταργούνται.

8.3.1 Δήμος Νάξου

Ο Δήμος Νάξου ήταν δήμος του νομού Κυκλάδων που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου. Λειτούργησε την περίοδο 1999 -2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Νάξου & Μικρών Κυκλάδων. Καταλάμβανε το δυτικό τμήμα της Νάξου.

Περιλάμβανε τη Χώρα Νάξου, (πρωτεύουσα), και τα πεδινά χωριά της Νήσου. Αριθμεί (πραγματικό) πληθυσμό 12.089 κατοίκους.

8.3.2 Δήμος Δρυμαλίας

Ο Δήμος Δρυμαλίας δημιουργήθηκε το 1999 με τη συνένωση 11 κοινοτήτων του Νησιού της Νάξου. Έτσι έφτασε να αποτελεί το πλέον εκτεταμένο Δήμο στις Κυκλάδες (συνολικής έκτασης 320 τετρ.χιλιομέτρων) δηλ. το 75% της συνολικής έκτασης της Νάξου. Οι πρώην κοινότητες είναι οι εξής: Απεράθου, Δαμαριώνας, Δανακός, Κεραμωτή, Κορωνίδα, Κόρωνος, Μέση, Μονή, Σκαδό, Φιλώτι και Χαλκείο. Η ονομασία του τοπωνύμιου Δρυμαλία προέρχεται κατά μία εκδοχή από το Δρυμός Ελαίας δηλ. Δάσος με ελιές. Μεταξύ άλλων στα βόρεια βρίσκεται ημιτελές το μεγαλύτερο γνωστό μαρμάρινο άγαλμα της κλασικής αρχαιότητας (Κούρος Απόλλωνα μήκους 10,5 μ).

Στο εσωτερικό του νησιού της Νάξου που εντοπίζεται κυρίως στο Δήμο Δρυμαλίας, οι κάτοικοι δημιούργησαν τους οικισμούς τους άλλοτε κοντά στις κοιλάδες όπου προοδευτικά εξελίχθηκαν σε τόπους γεωργικής παραγωγής και άλλοτε στα πρανή όπου χτίζοντας τις γνωστές αναβαθμίδες επίσης καλλιέργησαν αμπέλια και ελιές. Τα πιο σκληρά πρανή αφιερώθηκαν στη βοσκή των μικρών ζώων. Σήμερα επιβεβαιώνεται μία προσαρμογή στην αυξανόμενη ζήτηση από τον τοπικό πληθυσμό, τους επισκέπτες και τις παροικίες των Ναξιωτών της Αθήνας. Ξεχωριστή θέση στα τοπικά προϊόντα κατέχει το ποτό ΚΙΤΡΟΝ Νάξου που παράγεται από απόσταξη φύλλων κιτριάς, μόνο στη Νάξο.

Πολύ σημαντικό αρχαιολογικό μνημείο που ανάγεται στην ελληνιστική εποχή θεωρείται ο Πύργος του Χειμάρρου που βρίσκεται σε απόσταση 15 χλμ. νότια από το Φιλώτι. Είναι στρογγυλός με διάμετρο 9,20 μ. και σώζεται σε ύψος 15μ. που αντιστοιχεί σε τρεις ορόφους. Υψώνεται στο μέσο μιας τετράγωνης αυλής μήκους πλευράς 35μ. που περιβάλλεται από ισχυρό τείχος. Διάσπαρτοι στο νησί επίσης ορθώνονται σαν παλιοί βιγλάτορες "οι πύργοι", ενδιαφέροντα κτίσματα με φρουριακό ύφος, περισσότερο οχυρωμένα αρχοντικά που χρονολογούνται στο 16ο -18ο αιώνα.

8.4 Δήμος Θήρας.

Ο Δήμος Θήρας έχει έδρα την Θήρα και αποτελείται από τον δήμο Θήρας και την κοινότητα Οίας, οι οποίοι καταργούνται.

Ο Δήμος Θήρας είναι δήμος της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που περιλαμβάνει τα νησιά Θήρα και Θηρασιά καθώς και τις γειτονικές τους νησίδες. Δημιουργήθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση του προϋπάρχοντος δήμου Θήρας και της Κοινότητας Οίας. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 90.69 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 13.670 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκαν τα Φηρά.

8.5 Δήμος Τήνου

Ο Δήμος Τήνου είναι δήμος της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που περιλαμβάνει την Τήνο και τις γειτονικές της νησίδες. Δημιουργήθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων του νησιού, των δήμων Τήνου και Εξωμβούργου και της Κοινότητας Πανόρμου. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 194.59 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 8.574 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε η Τήνος και ιστορική έδρα ο Πάνορμος.

8.6 Δήμοι Κιμώλου, Φολεγάνδρου, Ανάφης, Σικίνου, Αντιπάρου, Μυκόνου, Κέας, Σερίφου, Κύθνου, Σίφνου, Αμοργού, Ιητών, Μήλου, Πάρου

Κίμωλος: Η Κίμωλος (πρωτεύουσα: Χωριό Κιμώλου, λιμάνι: Ψάθη, έκταση: 35,7 τ.χλμ., υψηλότερο σημείο: Όρος Παλιόκαστρο, 364 μ.) είναι νήσος του Αιγαίου, που ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων. Οι κάτοικοί της, που είναι συγκεντρωμένοι στην ομώνυμη κοινότητα και τώρα πια Δήμο, μεταξύ των ορμίσκων Ψάθα και Άγιος Νικόλαος, ασχολούνται κυρίως με τη ναυτιλία, τη γεωργία, την αλιεία, τη λατομία πορώλιθου και την εξόρυξη της "κιμωλίας γης".

Στον Δήμο Κιμώλου υπάγονται και τα τρία ακατοίκητα νησιά, η Πολύαιγος, ο Άγιος Ευστάθιος και ο Άγιος Γεώργιος (ανήκει σε Κιμώλιο πλοιοκτήτη).

Φολέγανδρος: Η Φολέγανδρος βρίσκεται μεταξύ της Σικίνου και της Μήλου. Αποκαλείται επίσης και Πολύκαντρος ή Πολύκανδρος. Είναι επιμήκης νήσος

καλούμενου "Πόρτα", με δύο εκατέρωθεν κολπίσκους, τους Βαθύ και Πλάκα, που τη χωρίζουν σε δύο ισομήκη ορεινά και άδενδρα τμήματα. Οι ακτές της είναι περισσότερο απόκρημνες και σχηματίζουν πολλά ακρωτήρια όπως το Καστέλι, ο Κυπάρισσος, η Ασπρόπουντα που φέρει Φάρο, ο Βισσέντζος, η Γκρότα κ.ά.

Το νησί έχει δύο μεγάλους οικισμούς. Πρωτεύουσα είναι η Χώρα (ή πόλη Φολέγανδρος), με 316 κατοίκους, χτισμένη επί της ανατολικής πλευράς, σε ύψωμα 200 μ. Ο άλλος οικισμός, η Άνω Μεριά, βρίσκεται βορειότερα με πληθυσμό 291 κατοίκων, και αποτελεί το πιο παραδοσιακό κομμάτι του νησιού. Μικρότερος οικισμός και λιμάνι του νησιού είναι ο Καραβοστάσης, στο ΝΑ. άκρο του, που απέχει από Πειραιά 102 μίλια και από Νάξο 32 μίλια.

Οι κάτοικοι της νήσου ονομάζονται Φολεγανδρίτες ή Φολεγανδρινοί, (καθαρεύουσα: Φολεγάνδριοι), και ειδικότερα της Χώρας (πρωτεύουσας), Χωραϊτες - Χωραϊτισσες.

Ανάφη: Η Ανάφη είναι ένα κυκλαδίτικο νησί του Αιγαίου Πελάγους. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Ανάφη (Χώρα), έδρα της ομώνυμης κοινότητας που έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός οικισμός και βρίσκεται στο νότιο τμήμα της νήσου. Επίγειο και κύριος λιμένας της νήσου είναι ο Άγιος Νικόλαος.

Ο πληθυσμός της Ανάφης στην απογραφή του 2001 αριθμούσε 273 άτομα, όταν το 1850 πλησίαζε τους 1000 κατοίκους. Η φθίνουσα αυτή πορεία συνεχίστηκε ομοίως σε όλες τις Κυκλάδες. Η νήσος διαθέτει σήμερα ένα πολυδύναμο περιφερειακό (αγροτικό) ιατρείο, Γραφείο ΕΛΤΑ, ταχυδρομικό ταμιευτήριο, δημοτικό σχολείο, Ειρηνοδικείο, αστυνομικό και λιμενικό σταθμό και κοινοτική βιβλιοθήκη. Σημειώνεται ότι η Ανάφη μέχρι πριν τη διοικητική διαίρεση του 1912 αποτελούσε ιδιαίτερο Δήμο. Μεταγενέστερα χαρακτηρίστηκε κοινότητα, ενώ με το πρόγραμμα Καλλικράτης επανήλθε σε Δήμο.

Σίκινος: Η Σίκινος είναι ένα κυκλαδίτικο νησί του Αιγαίου Πελάγους, που βρίσκεται μεταξύ των νήσων Φολέγανδρου και Ίου και σε απόσταση 14 και 10 μίλια αντίστοιχα. Από τον Πειραιά απέχει 102 μίλια. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η ομώνυμος Σίκινος ή Κάστρο. Έχει πληθυσμό 238 άτομα στην απογραφή του 2001.

Αντίπαρος: Η Αντίπαρος (αρχ. Ωλίαρος) είναι μικρό κατοικημένο νησί του Νοτίου Αιγαίου στην καρδιά των Κυκλάδων, το οποίο απέχει λιγότερο από ένα ναυτικό μίλι από την Πάρο, με το λιμένα της οποίας συνδέεται με μικρό τοπικό πορθμείο. Στην νησίδα Σαλιαγκός βρίσκεται ο αρχαιότερος οικισμός των Κυκλάδων, ενώ το Δεσποτικό, ακατοίκητη νήσος στα νοτιοδυτικά της Αντιπάρου, αποτελεί τόπο μεγάλης αρχαιολογικής σημασίας.

Η Κοινότητα Αντιπάρου ιδρύθηκε το 1914 και προήχθη σε Δήμο το 2010 με την εφαρμογή του σχεδίου νόμου «Καλλικράτης», βάσει της αρχής του «κάθε νησί και δήμος». Καταλαμβάνει δε έκταση 34,8 τ.χμ. συμπεριλαμβάνοντας τη νήσο της Αντιπάρου, το Δεσποτικό και το Στρογγυλό. Αριθμεί, σύμφωνα με την απογραφή του 2001 1.037 μόνιμους κατοίκους και έχει πυκνότητα 29 κατοίκους ανά τ.χμ.

Η οικονομία του νησιού βασίζεται στον τουρισμό, την αλιεία, την κτηνοτροφία και λιγότερο στη γεωργία στον κάμπο και στις βορειοανατολικές πεδινές εκτάσεις της. Είναι γνωστή για τη χαρακτηριστική κυκλαδίτικη ομορφιά με τις λευκές κατοικίες, τα λιθόστρωτα σοκάκια και τις όμορφες μπουκαμβίλιες που ανθούν στις αυλές των σπιτιών. Αποτελεί δημοφιλές τουριστικό θέρετρο τα καλοκαίρια για Έλληνες και Ευρωπαίους επισκέπτες, αλλά και τόπο επένδυσης Αμερικανών παραθεριστών.

Ο κεντρικός οικισμός εντοπίζεται στο βορειοανατολικό άκρο του νησιού, απέναντι από την Πούντα της Πάρου με την οποία συνδέεται με φέρρυ. Το ιστορικό κέντρο εντοπίζεται στο ενετικό Κάστρο της Αντιπάρου, το οποίο συνδέεται μέσα από το εμπορικό δρομάκι με το γραφικό πορθμείο στην παραλιακή. Άλλοι γνωστοί οικισμοί είναι ο παραθεριστικός οικισμός του Αϊ-Γιώργη στο νοτιοδυτικό άκρο, ο οποίος και έχει ενταχθεί στο σχέδιο πόλης, ο Σωρός και ο Κάμπος, ενώ γνωστές παραλίες της ευρύτερης περιοχής του κέντρου είναι οι Ψαραλυκιές, ο Σιφνείκος γιαλός και η παραλία του camping.

Μύκονος: Η Μύκονος είναι ένα νησί του Αιγαίου Πελάγους που ανήκει στις Κυκλάδες. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Χώρα που βρίσκεται στην δυτική πλευρά του νησιού. Η Μύκονος είχε πληθυσμό 9.320 άτομα στην απογραφή του 2001. Η έκταση του νησιού είναι 85,5 τ.χλμ. ενώ έχει μήκος ακτών 89 χιλιόμετρα. Η Μύκονος ήταν από τα πρώτα ελληνικά νησιά που αναπτύχθηκε τουριστικά. Ήδη από την δεκαετία του 1960 συνέρρεαν μαζικά τουρίστες προς

το νησί. Σήμερα η νυχτερινή ζωή της Μυκόνου θεωρείται από τις πιο ζωντανές και ενεργές στην Ευρώπη.

Ο κάτοικος της Μυκόνου ονομάζεται Μυκόνιος ή Μυκονιάτης - Μυκονιάτισσα. Ο δήμος Μυκόνου περιλαμβάνει το νησί της Μυκόνου, τα νησιά Ρήνεια και Δήλο, καθώς και μικρότερες νησίδες γύρω από την Μύκονο. Αποτελείται από δύο δημοτικά διαμερίσματα.

Κέα: Η Κέα είναι το δυτικότερο κατοικήσιμο νησί των Κυκλάδων και η επιφάνειά της εκτιμάται στα 130,6 τ.χλμ. ενώ έχει μήκος ακτών 88 χιλιόμετρα. Το ψηλότερο βουνό είναι ο Προφήτης Ηλίας με υψόμετρο 568 μέτρα. Επίσης στο νησί υπάρχει ένα από τα μεγαλύτερα φυσικά λιμάνια (όρμοι) της Μεσογείου, ο κόλπος του Αγίου Νικολάου.

Η Κέα είχε πληθυσμό 2.417 άτομα στην απογραφή του 2001 και πρωτεύουσα του νησιού είναι η Ιουλίδα. Το κύριο λιμάνι της Κέας είναι η Κορησσία. Ο δήμος Κέας περιλαμβάνει το νησί της Κέας, την Μακρόνησο και τις γύρω νησίδες.

Σέριφος: Η Σέριφος είναι νησί του Αιγαίου Πελάγους που ανήκει στις Κυκλάδες. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Χώρα (ή Σέριφος), η οποία είναι χτισμένη σε υψόμετρο 200 μ. Επίνειο είναι το Λιβάδι, ενώ άλλοι μεγάλοι οικισμοί είναι ο Κουταλάς, το Μεγάλο Λιβάδι και ο Κένταρχος. Η επιφάνειά της Σερίφου εκτιμάται στα 73,2 τ.χλμ. ενώ έχει μήκος ακτών 83 χιλιόμετρα. Στην απογραφή του 2001 είχε πληθυσμό 1.414 άτομα. Το νησί άκμασε στα τέλη του 19ου - αρχές του 20ου αιώνα, όταν εγκαταστάθηκαν μεταλλευτικές εταιρίες που εκμεταλλεύονταν το πλούσιο υπέδαφος του. Αργότερα όμως τα μεταλλεία εγκαταλείφθηκαν, επειδή η εξόρυξη κρίθηκε ασύμφορη, και αρκετοί οικισμοί ερημώθηκαν.

Από την αρχαιότητα είναι γνωστή σαν άγονο νησί. Η ψηλότερη κορυφή είναι ο Τούρλος και έχει 585 μ. υψόμετρο. Το υπέδαφος της έχει κοιτάσματα αιματίτη (Fe_2O_3 -Οξείδιο του δισθενούς σιδήρου) και μαγνητίτη (Fe_3O_4 -Οξείδιο του τρισθενούς σιδήρου) που σχηματίστηκαν από μεταμόρφωση επαφής στα όρια μίας γρανιτικής διείσδυσης και είναι κοιτάσματα τύπου skarn πλούσια σε διάφορα ορυκτά. Το 2004 κατασκευάστηκε φράγμα χωρητικότητας 700.000 κυβικά μέτρα στην τοποθεσία Στενό κοντά στο Λιβάδι για την ύδρευση και άρδευση του νησιού. Γνωστές παραλίες είναι τα Λιβαδάκια, το Καλό Αμπέλι, το Γάνεμα και η Βαγιά στον νότο, το Μαλλιιάδικο, το Μεγάλο Λιβάδι και ο

Αβεσσαλός στα δυτικά, η Συκαριά, ο Πλατύς Γιαλός και τα Δυο Γιαλούδια στα βόρεια και η Ψιλή Άμμος, ο Άγιος Σώστης, ο Άγιος Ιωάννης και η Λία στα ανατολικά. Το νησί έχει τρεις κύριους ασφαλτοστρωμένους δρόμους. Ο πρώτος οδηγεί από το Λιβάδι στη Χώρα. Μετά τη Χώρα ο δρόμος διακλαδίζεται. Ένας δρόμος καλύπτει το βόρειο και το ανατολικό τμήμα του νησιού (βόρειος περιφερειακός) και ο άλλος το νοτιοανατολικό (νότιος περιφερειακός). Και οι δύο διακλαδώσεις επιστρέφουν κυκλικά από τα νότια στο Λιβάδι. Κοντά στη Σέριφο βρίσκονται οι νησίδες Σεριφοπούλα στον Βορρά και Βους στα ανατολικά. Ο δήμος Σερίφου περιλαμβάνει το νησί της Σερίφου και τις γύρω νησίδες.

Κύθνος: Η Κύθνος είναι νησί των Δυτικών Κυκλάδων ανάμεσα σε Κέα και Σέριφο, και απέχει 56 ν. μίλια από το λιμάνι του Πειραιά και μόλις 2 ώρες από το λιμάνι του Λαυρίου. Ονομάζεται και Θερμιά (τα Θερμιά), τουλάχιστον από τον 12ο αιώνα οπότε και αναφέρεται "Επισκοπή Κέας και Θερμίων". Το όνομα αυτό οφείλεται στις θερμές πηγές που υπάρχουν μέχρι και σήμερα στον όρμο των Λουτρών. Τα λουτρά της Κύθνου λέγεται ότι απολάμβανε και ο βασιλιάς Όθωνας και η βασίλισσα Αμαλία.

Έχει έκταση 99,3 τ.χλμ. και μήκος ακτογραμμών περίπου 104 χιλιόμετρα. Διαθέτει 92 όρμους, ορμίσκους και παραλίες, οι περισσότερες από τις οποίες είναι προσβάσιμες οδικά. Τα βουνά της νήσου δεν είναι μεγάλα, η υψηλότερη κορυφή είναι ο "Προφήτης Ηλίας" στο όρος Πέτρα με υψόμετρο 336 μ. ενώ στο ίδιο περίπου ύψος είναι και οι κορυφές του Αγίου Μηνά και των Αγίων Θεοδώρων. Παλαιότερα στη Κύθνο ευδοκίμωσε πολύ το κριθάρι που προπολεμικά η εξαγωγή του έφθανε το μισό εκατομμύριο οκάδες. Κύριος προμηθευτής ήταν η ζυθοποιία Φιξ. Άλλα κύρια προϊόντα είναι το μέλι τα σύκα, το κρασί, τα αμύγδαλα. Το κλίμα θεωρείται πολύ υγιεινό και η διαμονή μάλλον ευχάριστη παρά τους ισχυρούς βορείους ανέμους. Γενικά τα δένδρα στη Κύθνο σπανίζουν.

Στο νησί υπάρχουν δύο μεσόγεια χωριά, η Χώρα η Μεσαριά με 806 κατοίκους και η Δρυοπίδα με 797 κατοίκους (απογραφή 2001). Επιπλέον υπάρχουν τρεις κύριοι παραθαλάσσιοι οικισμοί: το κύριο λιμάνι Μέριχας με 250 κατοίκους περίπου, τα Λουτρά με τις ιαματικές πηγές και η Παναγία Κανάλα με την ομώνυμη εκκλησία. Εκτός από αυτούς υπάρχουν και αρκετοί μικρότεροι οικισμοί όπως: Αγ. Δημήτριος, Επισκοπή, Αγ. Στέφανος,

Φλαμπούρια, Καλό Λιβάδι, Αγ. Ειρήνη και Απόκρουση. Έχει καθημερινή συγκοινωνία με τον Πειραιά, το λιμάνι του Λαυρίου και την πρωτεύουσα των κυκλάδων Ερμούπολη (Σύρος) καθώς και με άλλα νησιά των δυτικών Κυκλάδων, με συμβατικά και ταχύπλοα πλοία.

Οι ομορφότερες παραλίες της Κύθνου είναι οι: Γαϊδουρόμαντρα, Αγ.Σώστης, Επισκοπή, Απόκρουση, Σκύλου, Σιμουσί, Ποτάμια, Κολώνα, Νάουσα, Λεύκες, Φλαμπούρια, Μεγάλη Άμμος, Καλό Λιβάδι. Ο δήμος Κύθνου περιλαμβάνει το νησί της Κύθνου καθώς και τις γύρω νησίδες.

Σίφνος: Η Σίφνος είναι νησί μεσαίου μεγέθους στις δυτικές Κυκλάδες. Απέχει περίπου 130 χιλιόμετρα ή 80 ναυτικά μίλια από τον Πειραιά. Έχει έκταση 73,2 τετραγωνικών χιλιομέτρων, μήκος 15 χιλιόμετρα και πλάτος 7.5 χιλιόμετρα. Η ακτογραμμή της είναι περίπου 70 χιλιόμετρα, και έχει μόνιμο πληθυσμό περίπου 2000 κατοίκους. Ο δήμος Σίφνου περιλαμβάνει το νησί της Σίφνου καθώς και τις γύρω νησίδες

Αμοργός: Η Αμοργός είναι ένα κυκλαδίτικο νησί του Αιγαίου Πελάγους. Η επιφάνειά της εκτιμάται στα 121 τ.χλμ. ενώ έχει μήκος ακτών 126 χιλιόμετρα. Είναι μακρόστενο νησί που εκτείνεται από ΝΔ. προς ΒΑ. με απότομη ορεινή μορφολογία εδάφους. Διαθέτει δύο φυσικά λιμάνια τα Κατάπολα και την Αιγιάλη, αμφότερα επί των βορείων ακτών. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Χώρα Αμοργού, ενώ το κύριο λιμάνι της νήσου είναι τα Κατάπολα.

Η Αμοργός είχε πληθυσμό 1.859 άτομα στην απογραφή του 2001. Οι κάτοικοι ασχολούνται παραδοσιακά με τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, την κτηνοτροφία αλλά και την αλιεία.

Ίος: Πρόκειται για ένα κυκλαδίτικο νησί του Αιγαίου Πελάγους. Η Ίος είχε πληθυσμό 1.838 άτομα στην απογραφή του 2001 και πρωτεύουσα του νησιού είναι η Χώρα ή Ίος με 1.632 κατοίκους. Η πιο πολυσύχναστη παραλία του νησιού είναι ο Μυλοπότας, ο οποίος βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση από την Χώρα, ενώ άλλες ωραίες παραλίες είναι το Μαγγανάρι, ο Γιαλός, το Κολιτσάνι, παραλία Ψάθης και η Αγία Θεοδότη.

Μήλος: Η Μήλος είναι ηφαιστειακό νησί του Αιγαίου Πελάγους. Κατοικείται από τους προϊστορικούς χρόνους και έχει δώσει σημαντικό μεταλλευτικό πλούτο: οψιδιανό στους προϊστορικούς χρόνους, καολίνη και ποζολανών στους ιστορικούς χρόνους μέχρι τώρα και πρόσφατα μπεντονίτη, περλίτη. Έχει σχήμα πετάλου και υπάρχουν πολλές παραλίες που καθιστούν τη Μήλο

τουριστικό πόλο. Το γνωστό άγαλμα της Αφροδίτης της Μήλου, το οποίο σήμερα βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου (Παρίσι) βρέθηκε στη Μήλο το 1820 ενώ το αντίγραφο βρίσκεται στο αρχαιολογικό μουσείο της Μήλου στην Πλάκα. Η Μήλος έχει πολλές παραλίες εξαιρετικής ομορφιάς. Ο δήμος Μήλου περιλαμβάνει το νησί της Μήλου καθώς και τις γύρω νησίδες.

Πάρος: Η Πάρος είναι νησί των Κυκλάδων, δυτικά της Νάξου από την οποία τη χωρίζει στενός διάυλος πλάτους 3 περίπου μιλίων. Έχει έκταση 195 τετραγωνικά χιλιόμετρα και το μήκος των ακτών της είναι 111 χιλιόμετρα. Ο πληθυσμός του νησιού, κατά την απογραφή του 2001, είναι 12.853 κάτοικοι. Διοικητικά η Πάρος πριν από την ένταξή της στο "σχέδιο Καποδίστριας" ήταν χωρισμένη σε 8 κοινότητες (Αρχιλόχου, Μάρπησσας, Νάουσας, Παροικιάς, Κώστου, Αλυκής, Αγκαιριάς και Λευκών). Σήμερα βρίσκεται κάτω από την διοίκηση ενός και μόνο δήμου, Δήμος Πάρου, που έχει έδρα την πρωτεύουσα του νησιού την Παροικιά.

8.7 Δήμοι Κυκλάδων και ναυαγοσώστες

Σε τέσσερις δήμους του Νομού Κυκλάδων και πιο συγκεκριμένα στον Δήμο Ιητών, στον Δήμο Μυκόνου, στον Δήμο Πάρου και στον Δήμο Σαντορίνης απασχολούνται 31 ναυαγοσώστες. Πιο συγκεκριμένα 2 είναι στον Δήμο Ιητών, 14 στο Δήμο Μυκόνου, 8 στην Πάρο και 7 στην Σαντορίνη. Το καθήκον του ναυαγοσώστη είναι να φροντίζει την ασφαλή λειτουργία σε μια πισίνα, σε παραλία κολύμβησης ή σε άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις.

Κύρια καθήκοντά τους όπως τους ορίζει το καταστατικό των αντίστοιχων δήμων είναι: α) Η επίβλεψη ανθρώπων που κολυμπάνε και ολοκλήρης της λειτουργίας των κολυμβητικών λουτρών, της πισίνας ή της παραλίας, β) η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των κολυμβητών όπως και των ανθρώπων που χρησιμοποιούν βάρκες και άλλα σκάφη που μπορεί να έχουν νοικιάσει, γ) η διάσωση ανθρώπων που πνίγονται, δ) η παροχή πρώτων βοηθειών, ε) το γέμισμα της πισίνας, στ) ο έλεγχος των συνθηκών υγιεινής και της διαύγειας του νερού και της πισίνας, ζ) η απολύμανση, η) ο έλεγχος της τεχνικής κατάστασης του εξοπλισμού καθαρισμού και φροντίδας του νερού, το σύστημα διανομής νερού, τις αντλίες, και τον υπόλοιπο τεχνολογικό εξοπλισμό, η λειτουργία και τακτική συντήρησή τους, θ) ο έλεγχος

της θερμοκρασίας νερού, ι) η παράδοση μαθημάτων κολύμβησης, ια) η παροχή οδηγιών για τον τρόπο διάσωσης ανθρώπων που πνίγονται.

Κεφάλαιο 9. Δήμος Ρόδου

Η Ρόδος, με έκταση 1.400,684 τ.χλμ., είναι το μεγαλύτερο νησί των Δωδεκανήσων και το τέταρτο σε έκταση νησί του Αιγαίου. Γενικότερα, είναι το τέταρτο σε έκταση νησί της Ελλάδας, ενώ ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 163.476 κατοίκους. Βρίσκεται περίπου 460 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Αθήνας και 18 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Τουρκίας. Η πόλη της Ρόδου είναι πρωτεύουσα του ομώνυμου νησιού και του νομού Δωδεκανήσου. Το ευρύτερο Πολεοδομικό Συγκρότημα της πόλης της Ρόδου (Δήμος Ροδίων, Ιαλυσού και Καλλιθέας) έχει μόνιμο πληθυσμό περίπου 120.000 κατοίκους (απογραφή 2001), ενώ ο Δήμος Ροδίων λόγω του φαινομένου της εσωτερικής μετανάστευσης τα τελευταία χρόνια, υπολογίζεται ότι έχει περίπου 98.000 κατοίκους. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2001) ωστόσο η πόλη της Ρόδου έχει επίσημα 53.709 κατοίκους και είναι η μεγαλύτερη πόλη στο Αιγαίο πέλαγος (απογραφή 2001).

Ο Δήμος Ρόδου είναι δήμος της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που περιλαμβάνει την Ρόδο και τις γειτονικές της νησίδες. Δημιουργήθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων του νησιού, των δήμων Ρόδου, Αρχαγγέλου, Αφάντου, Πεταλούδων, Ατταβύρου, Ιαλυσού, Καμειρου, Νότιας Ρόδου, Λινδίων και Καλλιθέας. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 1.407.94 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 117.007 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε η Ρόδος.

9.1 Δήμος Ρόδου

Η πρωτεύουσα του νησιού βρίσκεται στο βόρειο άκρο του και αποτελεί την πρωτεύουσα του νομού έχοντας στο κέντρο της την Μεσαιωνική Πόλη. Το 1988, η Μεσαιωνική Πόλη αναγνωρίστηκε ως Πόλη Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η Μεσαιωνική Πόλη είναι μείγμα διαφορετικών αρχιτεκτονικών από διάφορες ιστορικές περιόδους με δεσπόζουσα την περίοδο της παραμονής στο νησί του τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννη καθώς και αυτής των Οθωμανών. Σήμερα, αποτελεί ένα ζωντανό κομμάτι της σύγχρονης πόλης όπου αναπτύσσονται εμπορικές, τουριστικές και ψυχαγωγικές

δραστηριότητες ενώ περιλαμβάνει και κατοικήσιμες περιοχές. Σήμερα, το νησί της Ρόδου με πάνω από 1.500.000 αφίξεις τουριστών και επισκεπτών σε ετήσια βάση, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε ολόκληρη τη Μεσόγειο.

9.2 Δήμος Νότιας Ρόδου

Η Δημοτική Ενότητα Νότιας Ρόδου είναι η μεγαλύτερη σε έκταση του νησιού της Ρόδου. Έχει έκταση 379 τετρ. χλμ, που αντιπροσωπεύει το 27% της συνολικής έκτασης του νησιού. Συνεπώς ένα από τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα είναι ότι διαθέτει μεγάλο απόθεμα διαθέσιμης γης προς αξιοποίηση, και ειδικότερα δημόσιας γης η οποία είναι διαθέσιμη για την ανάπτυξη της περιοχής, μέσα από αξιόπιστες προτάσεις επενδυτών.

Με πληθυσμό 4.315 κατοίκων, η Νότια Ρόδος αντιπροσωπεύει το 3,7% του συνολικού πληθυσμού του νησιού. Η πυκνότητα πληθυσμού είναι ιδιαίτερα χαμηλή (11,4 κάτοικους ανά τετρ. χλμ, σε σχέση με 83,7 σύνολο του νησιού της Ρόδου). Παραδόξως αυτό αποτελεί και ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά πλεονεκτήματα της περιοχής σε σύγκριση με άλλους Ευρωπαϊκούς προορισμούς. Το ποσοστό απασχόλησης στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέρχεται σε 90,4%, σε σχέση με 80,7% για τη νήσο Ρόδο.

Στα φιλόξενα χωριά της Νότιας Ρόδου βρίσκεις ανθρώπους που ξέρουν να χαίρονται τη ζωή με απλότητα και κέφι, αλλά και να κρατούν ζωντανές τις παραδόσεις τους. Τα πράσινα χαμηλά βουνά, οι δροσερές κοιλάδες, τα σκιερά δάση και οι βιότοποι σπάνιων ζώων και πουλιών συνθέτουν εικόνες που γαληνεύουν τις αισθήσεις. Ερημικά εκκλησάκια, μοναστήρια, μεσαιωνικά κάστρα και παραδοσιακοί οικισμοί συμπληρώνουν τη μοναδικότητα του τοπίου. Και στο τέλος είναι πάντοτε η θάλασσα: Κρυφά μοναχικά περιγιάλια εναλλάσσονται με απέραντες χρυσαφένιες παραλίες, απ' το Κιοτάρι, το Γεννάδι και τη Λαχανιά ως το Πλημμύρι και απ' τη Απολακκιά ως το Πρασονήσι, τον παράδεισο των απανταχού windsurfers.

9.3 Δήμος Πεταλούδων

Ο δήμος Πεταλούδων είναι μια περιοχή με πολλές αντιθέσεις που όμως συνυπάρχουν αρμονικά. Περιβάλλον, ανάπτυξη και πολιτισμός συνδυάζονται με επιτυχία στον τόπο αυτό. Από τη μια πλευρά, υπάρχουν τα

δάση, η γνωστή σε όλο τον κόσμο Κοιλιάδα των Πεταλούδων, ένας μοναδικός βιότοπος σπάνια φυσικής ομορφιάς έχει χαρακτηριστεί ως οικοσύστημα ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ανήκει στο δίκτυο Natura 2000 (με site GR 4210006) και έχει πλέον περιέλθει οριστικά στην ιδιοκτησία του δήμου.

Από την άλλη, τα ξενοδοχεία στην περιοχή του Δήμου Πεταλούδων, με τις 4.000 κλίνες, συμβάλλουν στην οικονομία και την ανάπτυξη του τόπου.

Ο Δήμος Πεταλούδων βρίσκεται στο ΒΔ τμήμα του νησιού της Ρόδου, έχει συνολική έκταση 893 τ.χλμ., 12 χλμ. μήκος ακτινών, είναι ο δεύτερος σε μέγεθος δήμος του νησιού της Ρόδου, με 12 000 κατοίκους. Συνορεύει με τους δήμους Ιαλυσού, Καλλιθέας και Καμείρου.

Είναι ένας νεοσύστατος (1998) καποδιστριακός δήμος και περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Κρεμαστής, Παραδεισιού, Μαριτσών, Παστίδας, Θεολόγου και Δαματριάς.

Η Κρεμαστή είναι η πρωτεύουσα του Δήμου με έντονα τα ίχνη του κλασσικού και ελληνοιστικού παρελθόντος. Εδώ στεγάζονται οι υπηρεσίες του Δήμου και ανάμεσα τους το Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Η Παστίδα είναι το πλησιέστερο προς την πόλη της Ρόδου δημοτικό διαμέρισμα, γεγονός που την έχει καταστήσει προσφιλή τόπο εξοχικής κατοικίας. Τα λιθόστρωτα σοκάκια και τα παραδοσιακά σπίτια με την εσωτερική καμάρα και τη σκεπή με τους δοκούς είναι άξια θαυμασμού.

Τα Μαριτσά είναι ένα από τα γραφικότερα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου, χωριό 1.000 ετών και μυριάδων λουλουδιών. Εικάζεται ότι χρωστά το όνομά του σ' έναν στρατιωτικό αξιωματούχο που ονομαζόταν Μαρίτζας και είχε εγκατασταθεί στην περιοχή την εποχή του Μεσαίωνα.

Το Παραδείσι είναι το δεύτερο μεγαλύτερο δημοτικό διαμέρισμα του δήμου, που βρίσκεται δίπλα στο διεθνές αεροδρόμιο «Διαγόρας» της Ρόδου. Παλιότερη- αλλά και σήμερα χρησιμοποιούμενη- ονομασία του: Βιλλανόβα από το όνομα του μεγάλου Μαγίστρου Villeneuve.

Ο Θεολόγος που για τους κατοίκους του ονομάζεται Θολός. Δημοτικό διαμέρισμα με ζωή από τα προϊστορικά χρόνια (Δήμος Ισταναίων). Ιδιαίτερα γραφικό αλλά και με έντονη τουριστική ανάπτυξη στο επίνειο του, την παραλία Θεολόγου, με τις σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες.

Η Δαματριά είναι ένα από τα αρχαία χωριά του δήμου με ευρήματα από την πρωτομυκηναϊκή εποχή (2000 π.Χ. περίπου). Η ίδρυση του

τοποθετείτε πριν από την κάθοδο των Δωριέων, ενώ δεδομένη θεωρείτε η ύπαρξη ιερού μέσα στο χωριό, αφιερωμένο στη θεά Δήμητρα, που έδωσε και στον οικισμό το όνομά της. Σήμερα το δημοτικό διαμέρισμα χαρακτηρίζεται από την έμφαση στην αγροτική οικονομία, διατηρώντας την παράδοσή του.

9.4 Δήμος Λινδίων

Η Λίνδος ήταν μια από τις αρχαιότερες και πιο σημαντικές πόλεις που ίδρυσαν οι Δωριείς όταν αποίκησαν το νησί της Ρόδου στις αρχές της 1ης χιλιετίας π.Χ.. Μαζί με τις πόλεις Κάμειρο, Ιαλυσό, Αλικαρνασσό, Κω και Κνίδο αποτελούσε την περίφημη Δωρική Εξάπολη, ένα είδος Αμφικτιονίας με στόχο τη διατήρηση των δωρικών δυνάμεων στην περιοχή του νότιου ανατολικού Αιγαίου. Χτισμένη ανάμεσα σε δύο όρμους, προστατευμένη από τους ανέμους και με το βράχο της Ακρόπολης να δεσπόζει, η Λίνδος ως φυσικό οχυρό υπήρξε σημαντική εμπορική και ναυτική δύναμη για αιώνες.

Η ύπαρξη του ιερού της Λινδίας Αθηνάς στην Ακρόπολη ανέδειξε την Λίνδο σε μεγάλο θρησκευτικό λατρευτικό κέντρο για τον τότε γνωστό κόσμο και παρέμεινε σαν κέντρο λατρείας μέχρι τους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους.

Η Λίνδος ήταν και παρέμεινε σημαντικό κέντρο και στις επόμενες ιστορικές περιόδους των Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών χρόνων, της Βυζαντινής περιόδου, μέχρι την εποχή των Ιωαννιτών Ιπποτών, οι οποίοι εκτιμώντας την ιστορική και γεωγραφική θέση της Λίνδου έχτισαν το μεσαιωνικό κάστρο στην περιφέρεια της Ακρόπολης, όπως σώζεται σήμερα.

Η Λίνδος απέχει από την πόλη της Ρόδου 55 χιλ. βρίσκεται στην ανατολική παραθαλάσσια πλευρά του νησιού με μέτωπο στην Ανατολή.

Η πόλη είναι χτισμένη σε ένα βραχώδες περιβάλλον, γυμνό από δέντρα, αλλά εξαιρετικά εντυπωσιακό. Αριστερά και δεξιά του οικισμού υπάρχουν οι δύο κόλποι, Μεγάλος Γιαλός και Όρμος Αγίου Παύλου και συνδέουν τη Λίνδο δια θαλάσσης.

Από το 1997 σύμφωνα με τη διοικητική μεταρρύθμιση Ι. Καποδίστριας, η Λίνδος μαζί με τις πρώην Κοινότητες Καλάθου, Πυλώνα, Λάρδου και Λαέρμων αποτέλεσαν το νέο Δήμο Λινδίων. Σήμερα είναι το διοικητικό κέντρο του Δήμου όπου εδρεύει και το Δημαρχείο.

Η έκταση του Δήμου Λινδίων είναι 179 τετρ.χλμ. Η Λίνδος και η παραλιακή ζώνη από την Κάλαθο έως το ακρωτήριο Γκίνας έχει χαρακτηριστεί "Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους". Στα Λάερμα 21.000 στρέμματα της δασικής έκτασης περιλαμβάνεται στην προστατευόμενη περιοχή του δικτύου NATURA 2000.

9.5 Δήμοι Καμείρου, Καλλιθέας, Αφάντου, Ιαλυσού, Αταβύρου και Αρχαγγέλου

9.5.1 Δήμος Καμείρου

: Ο Δήμος Καμείρου είναι ένας από τους δέκα δήμους στους οποίους διαιρείται διοικητικά η Ρόδος. Βρίσκεται στα βορειοανατολικά του νησιού και συνορεύει με τους περισσότερους δήμους του νησιού. Ο δήμος αποτελείται από επτά δημοτικά διαμερίσματα και έχει συνολικό πληθυσμό 5.145 κατοίκους. Έδρα του δήμου είναι η Σορωνή.

9.5.2 Δήμος Καλλιθέας

Ο Δήμος Καλλιθέας είναι δήμος του νομού Δωδεκανήσου. Βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νησιού της Ρόδου. Η περιοχή αυτή κατά την αρχαιότητα αποτελούσε έκταση της πόλης κράτους Ιαλυσού. Καταλαμβάνει έκταση 109.750 στρεμμάτων και έχει (πραγματικό) πληθυσμό 10.251 κατοίκους. Έδρα του είναι το Φαληράκι.

Οι πηγές της Καλλιθέας και η ιαματική τους δράση ήταν γνωστές ήδη από την περίοδο της Δωρικής Εξάπολης και τα χρόνια των Ιπποτών. Επισκέπτες συνέρρεαν από τις μικρασιατικές ακτές αλλά και από τα βάθη της Ανατολίας. Την τοποθεσία χρησιμοποίησαν οι Ιταλοί για να αποβιβαστούν στη Ρόδο το 1912 και να διεξάγουν τον αγώνα τους κατά της Τουρκοκρατίας στα Δωδεκάνησα. Το 1927 ο διοικητής Μάριο Λάγκο και ο γιατρός Αινείας Μπρουνέτι έκλεισαν συμφωνία για έρευνα στις πηγές με σκοπό την επιστημονική τεκμηρίωση των θεραπευτικών ιδιοτήτων του νερού της πηγής. Η ελάχιστη ποσότητα του νερού ενισχύθηκε με μηχανικές εγκαταστάσεις για ταχύτερη άντληση και το νερό αναμιχθηκε με τα επίσης ιαματικά ύδατα από τις πηγές της Αγίας Ειρήνης και του Ιπποκράτη της Κω. Οι εργασίες οικοδόμησης των εγκαταστάσεων ξεκίνησαν το 1928 και τα εγκαίνια έγιναν το 1929. Το 1929 ο βασιλιάς της Ιταλίας Βιτόριο Εμμανουέλε επισκέφθηκε τις

πηγές της Καλλιθέας, ενώ το 1930 έγινε στη Ρόδο το 21ο εθνικό συνέδριο Υδρολογίας της Ιταλίας. Κατά τη διάρκεια της Κατοχής ο χώρος χρησιμοποιήθηκε από τους Γερμανούς ως στρατόπεδο συγκέντρωσης για τους πρώην συμμάχους τους και στην περιοχή τοποθετήθηκαν νάρκες και συρματοπλέγματα. Το 1948 δόθηκε μια μεγάλη χρηματοδότηση, μέρος του σχεδίου Μάρσαλ, για την αποκατάσταση και την αξιοποίηση των πηγών.

9.5.3 Δήμος Αφάντου

Ο Δήμος Αφάντου με 6.700 κατοίκους βρίσκεται στη βορειοανατολική πλευρά του νησιού και απέχει 20 περίπου χιλ. από την πόλη της Ρόδου. Αποτελείται από την πόλη του Αφάντου, την Αρχίπολη και τον οικισμό των Κολυμπίων.

Φημίζεται για την τεράστια παραλία του με τα κρυστάλλινα νερά η οποία έχει περίπου μήκος τέσσερα χιλιόμετρα αποτελούμενη από ψηλό βοτσαλάκι, και το τεράστιο γήπεδο γκολφ που διαθέτει. Στη παραλία Αφάντου μπορεί να βρει κανείς παραδοσιακές ψαροταβέρνες και ταβέρνες προκειμένου να απολαύσει ένα πλούσιο γεύμα.

Όλη η περιοχή γύρω από τα Αφάντου είναι γεμάτη μνημεία, τάφους και θεμέλια ναών, κατάλοιπα μεγάλου πολιτισμού που έχουν διατηρήσει στις μέρες μας οι κάτοικοι του. Στην περιοχή υπάρχουν και αρκετές εκκλησίες με έντονο ιστορικό ενδιαφέρον. Δίπλα στην μεγάλη πλατεία βρίσκεται η εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου ενώ σε πολύ μικρή απόσταση η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

Σε απόσταση περίπου 4 χιλιομέτρων από την πόλη του Αφάντου βρίσκεται ο οικισμός Κολύμπια μια τουριστική περιοχή με σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες, τουριστικά καταστήματα, ταβέρνες και καφετέριες. Στις τρεις παραλίες της περιοχής οδηγεί ένας δρόμος με πανύψηλους ευκαλύπτους και φυλλοβόλα δέντρα. Δυτικά των Κολυμπίων βρίσκεται η Αρχίπολη ένα ορεινό χωριό με εύφορα εδάφη και πλούσια βλάστηση που έχει 700 περίπου κατοίκους κύρια ασχολία των οποίων θεωρείται η γεωργία και η κτηνοτροφία. Χαρακτηριστικό είναι το πανέμορφο δάσος της Αρχίπολης με κυπαρίσσια και πεύκα κυρίως.

9.5.4 Δήμος Ιαλυσού

Ο Δήμος Ιαλυσού βρίσκεται στο Βόρειο - Δυτικό τμήμα της Νήσου Ρόδου, σε απόσταση 8 χλμ από το Νομαρχιακό Μέγαρο. Εκτείνεται κατά μήκος του βασικού οδικού άξονα Ρόδου- Αεροδρομίου- Καμείρου.

Στο βόρειο σύνορό του βρίσκεται ο Δήμος Ρόδου, στο Νότιο ο Δήμος Πεταλουδών, ανατολικά ο Δήμος Καλλιθέας και δυτικά η θάλασσα (Κόλπος των Τριαντών).

Η ονομασία του οφείλεται στο ότι στα διοικητικά όριά του βρίσκονται τα ερείπια της αρχαίας Ιαλυσού μιας από τις τρεις πόλεις- κράτη που στα 408 π.χ. αποφάσισαν να συνενωθούν σε μια –τη σημερινή πόλη της Ρόδου.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και της Ιταλοκρατίας ο Δήμος Ιαλυσού ήταν γεωργικός. Στα διοικητικά του όρια έχτιζαν οι δημότες Ρόδου παραθεριστικές κατοικίες (πύργους) για να περάσουν εκεί τα καλοκαίρια τους. Η θέση του δήμου Ιαλυσού, η γειτνίασή του κατά κύριο λόγο με το Δήμο Ρόδου και τη θάλασσα και κατά δεύτερο λόγο με το αεροδρόμιο και το Δήμο Πεταλουδών αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες της μορφής ανάπτυξης. Ο δήμος Ιαλυσού αποτελεί ένα από τους μικρότερους σε έκταση δήμους της νήσου και από τους μεγαλύτερους σε πληθυσμό.

Ο Δήμος Ιαλυσού αποτελεί ένα από τους μικρότερους σε έκταση δήμους της νήσου και από τους μεγαλύτερους σε πληθυσμό. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 έχει πληθυσμό 7.193 κατοίκους, γεγονός που του δίνει την τρίτη θέση από άποψη πληθυσμιακού μεγέθους στο νησί και στην Επαρχία Ρόδου.

9.5.5 Δήμος Αταβύρου

Ο Δήμος Αταβύρου εκτείνεται στο δυτικό μέρος της κεντρικής Ρόδου. Στον Δήμο Αταβύρου ανήκουν τα χωριά δημοτικά διαμερίσματα Έμπωνα (έδρα του Δήμου), Άγιος Ισιδωρος, Κρητηνία, Μονόλιθος και Σιάννα, καθώς και ο οικισμός Μανδρικού. Έχει έκταση 234.350 στρέμματα και πληθυσμό 3.584 κατοίκους.

Η εκτεταμένη επιφάνεια του Δήμου είναι στο μεγαλύτερο μέρος της ορεινή, με το επιβλητικό όρος Ατάβυρος (1.215 μ.) να δεσπόζει και να δίνει τη ξεχωριστή φυσιογνωμία του στο γεωφυσικό πλαίσιο της περιοχής. Εύφορα οροπέδια, κοιλάδες, παράλιες και πεδινές εκτάσεις προσφέρονται για

καλλιέργειες, ενώ εκτεταμένες δασικές εκτάσεις δημιουργούν τοπία εξαιρετικού φυσικού κάλλους.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο θαλάσσιος διαμελισμός με τα ακρωτήρια Αγκώνια (αρχ. Θοάντιον) στην Κρητηνία και Αρμενιστής και Φούρνοι στην περιοχή Μονολίθου και γραφικούς όρμους, ανάμεσα στους οποίους γνωστότερος είναι η Κάμειρος Σκάλα, από την οποία ξεκινούν τα πλοιάρια για τη Χάλκη.

Η παραδοσιακή οικονομία της περιοχής στηρίζεται στον πρωτογενή τομέα. Ελαιώνες, αμπελώνες και εκτάσεις με σπυροφόρα και κηπευτικά υπάρχουν σ/ όλη την έκταση του Δήμου. Παράγονται ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, αμπέλια για επιτραπέζια σταφύλια και κρασοστάφυλα, απ/ όπου βγαίνουν τα ονομαστά κρασιά και η σαμπάνια της ΚΑΙΡ, λάδι, κηπευτικά και φρούτα. Με γεωτρήσεις εξασφαλίζεται η άρδευση γεωργικών εκτάσεων, ενώ το υπό κατασκευή φράγμα της Κρητηνία θα λύσει το πρόβλημα άρδευσης της ευρύτερης περιοχής και θα αυξήσει εντυπωσιακά την γεωργική παραγωγή.

9.5.6 Δήμος Αρχαγγέλου

Ο Αρχάγγελος σήμερα αποτελεί ομώνυμο Δήμο της Ανατολικής Ρόδου περιλαμβάνοντας τις κοινότητες Μασσάρων και Μαλώνας. Ο Αρχάγγελος βρίσκεται στην Νοτιοανατολική πλευρά του Νησιού σε απόσταση 28 χιλιομέτρων από την πόλη της Ρόδου, 2 χιλιομέτρων από την ακτή, σε γεωγραφικό υψόμετρο 161 μέτρων και με έκταση που ξεπερνά τις 48.000 τετραγωνικά στρέμματα. Αριστερά και στην είσοδο του Αρχαγγέλου βρίσκεται το Κέντρο Υγείας Αρχαγγέλου που παρέχει Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Την φανταστική θέα που αντικρίζουμε καθώς βαίνουμε προς την κωμόπολη του Αρχαγγέλου μας την προσφέρουν τα δύο βουνά, ο Προφήτης Ηλίας στην Νοτιοανατολική πλευρά και ο Κάραβος στην δυτική πλευρά, βουνά που σκιάζουν Νοτιοανατολικά την κωμόπολη κατά τις πρωινές ώρες και δυτικά κατά τις απογευματινές ώρες. Η κωμόπολη του Αρχαγγέλου απλώνεται μπροστά από το δύο βουνά και καταλαμβάνει τα 5.000 τετραγωνικά στρέμματα αφήνοντας μία πεδιάδα, από ελαιώνα να καταλαμβάνει τα υπόλοιπα 35.000 τετραγωνικά στρέμματα της εκτάσεως του Δήμου, που στα άκρα της έχει μία συνοριακή οροσειρά να την περικυκλώνει.

9.6 Δήμοι Νήσου Ρόδου και ναυαγοσώστες

Επτά νέες παραλίες του νησιού πρέπει να αποκτήσουν ναυαγοσώστη όπως εντάχθηκαν σε σχετικό νόμο (2007) και χαρακτηρίστηκαν «λουτρικές εγκαταστάσεις». Συγκεκριμένα ύστερα από απόφαση της επιτροπής του κεντρικού λιμεναρχείου Ρόδου του άρθρου 35 του αριθ. 20 Γ.Κ.Λ. ως Λουτρικές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 23/2000, έχουν χαρακτηριστεί οι εξής παραλίες: 1) παραλία «ΕΛΛΗ», «SUNWING», «BELVEDERE» του Δήμου Ροδίων, 2) κεντρική παραλία «ΦΑΛΗΡΑΚΙΟΥ» του δήμου Καλλιθέας, 3) «ΜΕΓΑΛΗ» παραλία του Δήμου Λινδίων, 4) Παραλία «ΤΣΑΜΠΙΚΑ» και «ΑΓΙΑ ΑΓΑΘΗ» του δήμου Αρχαγγέλου. Στις πιο πάνω παραλίες οι δήμοι υποχρεούνται να προσλαμβάνουν ετησίως ναυαγοσώστη κατά την περίοδο από 1/06 έως 31/08. Το κεντρικό λιμεναρχείο Ρόδου, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της διενεργεί έλεγχο με σκοπό τον έλεγχο ύπαρξης ή όχι ναυαγοσωστών επιβάλλοντας ανάλογα κυρώσεις όπου απαιτείται.

Κεφάλαιο 10. Ναυαγοσώστες στους Δήμους Μεσσηνίας και Πρεβέζης

10.1 Δήμοι Μεσσηνίας και ναυαγοσώστες

Το λιμεναρχείο βάζει πρόστιμα στους δήμους Μεσσηνίας, ενώ οι δήμαρχοι από την πλευρά τους παραπονιούνται ότι δημοσιεύουν προκηρύξεις για την πρόσληψη ναυαγοσωστών, αλλά δεν εμφανίζεται κανείς. Οι εκπαιδευμένοι διασώστες είναι λίγοι και πολλοί από αυτούς προτιμούν να δουλέψουν σε ξενοδοχεία και πισίνες, επειδή εκεί απασχολούνται περισσότερους μήνες (ξεκινούν από τις αρχές Μαΐου).

Είναι γνωστό ότι ναυαγοσώστες πρέπει να υπάρχουν τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο στις πλαζ που έχουν χαρακτηριστεί πολυσύχναστες. Αυτές οι παραλίες περιλαμβάνουν όσες εκμεταλλεύονται οι Δήμοι στην Μεσσηνία, δηλαδή νοικιάζουν χώρους σε καταστήματα με ομπρέλες, ξαπλώστες κ.λπ., οπότε έχουν κέρδος από αυτές. Επίσης όσες παραλίες τους θερινούς μήνες έχουν μέσο όρο προσέλευσης λουομένων 500 ατόμων ανά χιλιόμετρο θεωρούνται πολυσύχναστες. Το Λιμεναρχείο εκτελεί έλεγχο και όπου διαπιστώνει ότι δεν τηρείται ο νόμος, επιβάλλει πρόστιμα.

Η αλήθεια είναι ότι ο Δήμος Καλαμάτας προσλαμβάνει ναυαγοσώστες αλλά με καθυστερήσεις. Ο Δήμος Μεσσήνης έχει συμμορφωθεί προσλαμβάνοντας τον ακριβή αριθμό (2) ναυαγοσωστών και εγκαίρως, ενώ ο Δήμος Κορώνης έχει προσλάβει έναν από τους δύο που οφείλει να έχει προς απασχόλησης. Αντίθετα, δεν έχουν προσληφθεί ναυαγοσώστες στους Δήμου Λεύκτρου και Αβίας. Ακόμη δε, υπάρχουν δήμοι που δεν είναι υποχρεωμένοι να προσλάβουν ναυαγοσώστες καθώς καμία παραλία τους δεν έχει κριθεί πολυσύχναστη, όπως είναι οι Δήμοι Πεταλιδίου και Αίπειας ([διαδ]: http://filiatranet.blogspot.com/2009/06/blog-post_7514.html)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Λιμεναρχείου Πύλου, που είναι υπεύθυνο για τις δυτικές ακτές της Δυτικής Μεσσηνίας, ο μόνος από τους Δήμους που δεν έχει ακόμη Ναυαγοσώστες όπως θα όφειλε, είναι αυτός των Γαργαλιάνων, στον οποίο έχει επιβληθεί και σχετικό πρόστιμο. Απασχολούνται όμως ναυαγοσώστες από την άλλη στους Δήμους Κυπαρισσίας, Φιλιατρών και Μεθώνης. Στην παραλία του Ρωμανού (Δήμος Νέστορος) όπου τον Ιούνιο του 2009 έγινε τραγικό περιστατικό πνιγμού άτυχου Ρωσοπόντιου, δεν υπήρχε υποχρέωση για ύπαρξη ναυαγοσώστη καθώς η παραλία δεν έχει κριθεί πολυσύχναστοι. Οι Δήμοι Πύλου, Νέστορος και Αυλώνος δεν υποχρεούνται να έχουν ναυαγοσώστες.

Οι περισσότεροι Δήμαρχοι υποστηρίζουν στους Δήμους της Μεσσηνίας ότι δεν βρίσκουν τα άτομα που χρειάζονται για την απασχόληση αυτού του τόσο σημαντικού και ζωτικού τομέα απασχόλησης, παρότι και έχουν προκηρύξει θέσεις αλλά και συνεχώς μεριμνούν για την αντιμετώπιση με κάθε τρόπο αυτού του προβλήματος. Έτσι στον Δήμο Γαργαλιάνων, επί παραδείγματι, δεν βρίσκουν (όπως ισχυρίζεται ο Δήμαρχός τους) δύο ναυαγοσώστες παρότι έχουν μεριμνήσει για όλες τις απαραίτητες υποδομές και αναμένουν να εκδηλωθεί από τους ναυαγοσώστες το ανάλογο ενδιαφέρον. Στο ίδιο πνεύμα βρίσκονται και δήμοι όπως της Λεύκτρου, όπου έχουν τρεις φορές ανακοινώσει πρόσληψη ναυαγοσωστών και ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχουν εκπαιδευμένα άτομα που να είναι ελεύθερα. Γι' αυτό και ανατρέχουν σε συνεργασίες με εταιρείες που τους φέρνουν ναυαγοσώστες.

Ο Δήμος Αβίας οφείλει να έχει ναυαγοσώστη στην παραλία της Σάντοβας κάθε καλοκαίρι, και εκεί, αντίθετα με τα σημεία των καιρών, έχουν μεριμνήσει σε πρόσληψη από ένα έτος νωρίτερα, παρότι η ζήτηση κυρίως

καλύπτεται σε ξενοδοχεία και μεγάλα συγκροτήματα ([διαδ]: <http://kpylos.blogspot.com>).

10.2 Δήμοι Νομού Πρέβεζας και ναυαγοσώστες

Σε μια από τις μεγαλύτερες παραλίες της Πρέβεζας αυτή του Βράχου και της Λούτσας δεν υπάρχουν ναυαγοσώστες. Συγκεκριμένα η παραλία αυτή συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος των επισκεπτών μιας και θεωρείται από τις πλέον δημοφιλείς του Ν. Πρέβεζας. Ένα πλήθος καταλυμάτων καθώς και κέντρων διασκέδασης, μπαρ, καφετέριες αλλά και πληθώρας κατοικιών που για πολλούς αποτελούν εξοχικά συνιστούν την περιοχή αυτή από τις πιο πλούσιες και πολυσύχναστες την περίοδο του καλοκαιριού.

Σε αυτήν λοιπόν την παραλία δεν υπάρχει καμία ασφάλεια, ούτε και στα χαρτιά. Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν 3 πύργοι για ναυαγοσώστες. Ο ένας ανήκει στην πλευρά του Δήμου Ζαλόγγου και οι άλλοι δύο ανήκουν στην πλευρά του Δήμου Φαναρίου. Ο ένας από αυτούς δεν φιλοξενεί ναυγοσώστη, ο άλλος δεν φέρει ούτε τον εξοπλισμό ενώ ο τρίτος διαθέτει ναυαγοσώστη. Θα έπρεπε όμως και οι τρεις πύργοι να είχαν και ναυαγοσώστη αλλά και τον απαραίτητο εξοπλισμό του.

Κεφάλαιο 11. Συμπεράσματα-Προτάσεις

11.1 Συμπεράσματα

α. Σχετικά με τους Δήμους

Οι ΟΤΑ α' βαθμού είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια και την προστασία των δημοτών τους. Αυτό είναι το πρώτο συμπέρασμα που καταλήγουμε ελέγχοντας τόσο την δομή ενός Δήμου όπως και εξετάζοντας και τις αρμοδιότητες του Δήμου αυτού. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει κάποια σημαντική δραστηριότητα μέσα στην περιφέρεια που είναι υπεύθυνος ένας ΟΤΑ (δήμος ή κοινότητα) που να μην έχει άμεση ή έμμεση συμμετοχή και επίδραση ο Δήμος. Από την καθαριότητα ξεκινώντας και φθάνοντας μέχρι και τις προσλήψεις ανθρώπων σε δημόσιες υπηρεσίες ή όχι. Συνεπώς, μπορεί κανείς άφοβα να πει ότι γυρίσαμε στις "πόλεις-κράτη" αφού η τοπική αυτοδιοίκηση παίζει σημαντικό, ουσιαστικό αλλά και ζωτικό ρόλο στην ζωή των πολιτών σαν πρώτη και ισχυρή μορφή εξουσίας. Από τους Δήμους

εξαρτώνται τα πάντα και συνεπώς στους Δήμους καταλήγουν και τα πάντα. Βέβαια δεν θεωρείται λάθος, το αντίθετο θα λέγαμε, πως πρέπει να είναι σωστή αυτή η θεσμική λειτουργία. Πρέπει ο πολίτης που είναι κυρίαρχος σε μια Δημοκρατία να έχει την δύναμή του μέσα στον στενό χώρο που ζει και αυτή η δύναμη με τη βοήθεια του αντιπροσώπου του, που στην περίπτωση αυτή είναι ο Κοινοτάρχης, το κοινοτικό συμβούλιο, ο Δήμαρχος ή το δημοτικό συμβούλιο, να μεταφέρει τα άμεσα προβλήματα του πολίτη του σε ανώτερα διοικητικά κλιμάκια του κράτους. Στο φλέγον θέμα των "πνιγμών" οι Δήμοι, λαμβάνουν ενεργό μέρος, όχι απλά με το να προσλαμβάνουν ναυαγοσώστες, αλλά και με το να ελέγχουν την σωστή και απρόσκοπτη λειτουργία του επαγγέλματός τους. Αυτό δεν γίνεται μόνο με το να ιδρύονται δημόσιες σχολές (παρότι πολλοί πιστεύουν ότι τα ΤΕΦΑΑ είναι ικανά να καλύψουν το θέμα της εκπαίδευσης των ναυαγοσωστών), ούτε με το να αναγνωρίζονται οι ιδιωτικές σχολές, δηλαδή να αναγνωρίζονται τα πτυχία των αποφοίτων ναυαγοσωστών από αυτές. Γίνεται με πιο ουσιαστικά μέτρα. Με την εξασφάλιση του επαγγελματία ναυαγοσώστη, με την ανεύρεση όσο το δυνατό πιο σίγουρου επαγγέλματος, καταπολεμώντας την εποχικότητά του.

β. Σχετικά με το ναυαγοσώστη

Οι ναυαγοσώστες γενικά είναι υπεύθυνοι για την παρατήρηση των παραλιών ή των υδατικών μαζών αναψυχής (δηλαδή πισίνες σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις ή σε οργανωμένα camping κ.ά.) και έχουν σαν κύριο στόχο τους να προλάβουν, κυρίως, αλλά και να επέμβουν άμεσα και αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση περιστατικών πνιγμών. Πιο συγκεκριμένα πρέπει οι ναυαγοσώστες να δρουν με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα ώστε να εκτελέσουν διασώσεις σε άτομα που πνίγονται. Πρέπει στη συνέχεια να δώσουν τις πρώτες βοήθειες, να επικοινωνήσουν με υπεύθυνους για την μεταφορά του λουομένου που είναι υπό πνιγμό σε πιο οργανωμένα κέντρα αντιμετώπισης (δηλαδή κέντρα πρώτων βοηθειών, νοσοκομεία κ.λπ.) και τέλος να επιβάλλουν κανονισμούς με τις κατάλληλες και πρέπουσες οδηγίες για την αντιμετώπιση αυτών των περιστατικών.

Οι ναυαγοσώστες θα πρέπει να έχουν πέραν της κατάλληλης εκπαίδευσης και ένα πιστοποιητικό εγκεκριμένο από το Υπουργείο Εσωτερικών, αποκέντρωσης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα

αδειοδοτεί την άσκηση του επαγγέλματος του ναυαγοσώστη. Η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως μετά από προκηρύξεις σε ΟΤΑ α' βαθμού και το επάγγελμά τους είναι εξ' ολοκλήρου (και ως επί το πλείστον) εποχιακό. Σπάνια δήμοι ή άλλοι ιδιώτες (ξενοδοχεία) θα απασχολήσουν ναυαγοσώστες κατά την χειμερινή περίοδο. Η διαφορά είναι ότι σε μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα αυξάνει ο χρόνος απασχόλησης των ναυαγοσωστών κατά 2 έως και 3 μήνες.

Η εκπαίδευση των ναυαγοσωστών κυρίως γίνεται σε κατάλληλες σχολές ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν ευθύνες και να αντιμετωπίζουν με την καλύτερη δυνατή γνώση τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας λουόμενος. Εκεί οι ναυαγοσώστες μαθαίνουν τις μεθόδους διάσωσης και τον τρόπο που θα πρέπει να κολυμπούν για να είναι αποτελεσματικό το έργο τους. Επίσης μαθαίνουν τους πιο σύγχρονους τρόπους επαναφοράς πνιγμένων (φιλί της ζωής κ.ά.).

Οι ελάχιστες προδιαγραφές και σταθερές για την εκπαίδευση των ναυαγοσωστών, είναι αυτές που αφορούν την γνώση του στο να αναγνωρίζει το πρόβλημα, στο να «συλλαμβάνει» το θύμα, στο τι πρέπει να κάνει στο θύμα κάτω από το νερό, στο πως θα σύρει το θύμα πίσω στην ακτή (ή στην στεριά) και τέλος στο πως θα συμπεριφερθεί στο θύμα από την στιγμή που θα το έχει μεταφέρει στην στεριά. Καθώς είναι γνωστό ότι η διάσωση είναι από τις πρωταρχικές υπευθυνότητες του ναυαγοσώστη, η πιο σημαντική του αποστολή θα πρέπει να αποσκοπεί στην πρόληψη. Επειδή ο χρόνος στο επάγγελμα αυτό είναι και ο πιο ζωτικός τομέας της εφαρμογή του, η αναγνώριση όλων των «πιθανών» θυμάτων είναι το κλειδί για να εμποδιστεί και να προληφθεί ο πνιγμός.

Υ. Προσόντα ναυαγοσώστη

Είναι σαφές ότι αποτελεί έναν από τους κυριότερους παραμέτρους για την εξασφάλιση της επιτυχίας στο επάγγελμά του ο ναυαγοσώστης το να διαθέτει πέραν των ψυχικών προσόντων και τα κατάλληλα σωματικά. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να διατηρείται σε καλή φυσική κατάσταση, να κάνει καλή ζωή, χωρίς ξενύχτια και να είναι έτσι πάντοτε σε ετοιμότητα. Ένα εκ των σημαντικότερων προσόντων που πρέπει να διαθέτει ένας ναυαγοσώστης είναι ο υψηλός δείκτης επαγρύπνησής του. Αυτή (η επαγρύπνηση) συνίσταται

στο να ελέγχει ο ναυαγοσώστης οπτικά τις περιοχές που είναι υπεύθυνος εντοπίζοντας «ύποπτους» λουόμενους ή κολυμβητές. Εξαρτάται από την γνωστική διάσταση αλλά και την φυσική κατάσταση του ναυαγοσώστη, δύο παράμετροι που δεν μπορούν να επικαλύψουν η μία την άλλη. Στο γνωστικό επίπεδο θα πρέπει ο ναυαγοσώστης να παρακολουθεί και να αναγνωρίζει τα «σήματα» που στέλνει ο ύποπτος προς πνιγμό λουόμενος. Η προσοχή δηλαδή του ναυαγοσώστη σε τέτοια συμπτώματα είναι ζωτικής σημασίας γιατί μην ξεχνάμε στην ναυαγοσωστική μεγάλο και πρωταρχικό ρόλο παίζει η πρόληψη και σε δευτερεύουσα μοίρα έρχεται η αποφυγή και διάσωση έναντι του πνιγμού. Θα πρέπει με άλλα λόγια η γνώση του ναυαγοσώστη (από την πείρα του αλλά και γενικότερα από την εκπαίδευσή του) να φθάνει σε τέτοια επίπεδα ώστε να μπορεί να παρακολουθεί παιδιά εκτός παραλίας, δύτες αλλά και λουόμενους που να είναι πιθανόν καταθλιπτικοί ή δείχνουν τάσεις προς πνιγμό. Αυτά αποτελούν τον άξονα της γνώσης του.

Ο άξονας της φυσικής του κατάστασης αφορά την ώρα της ημέρας που λειτουργεί και εργάζεται ο ναυαγοσώστης (αν την ώρα αυτή έχει πολύ κόσμο, ή είναι ερημιά), τον χώρο που εργάζεται ο ναυαγοσώστης (αν έχει πολύ θόρυβο η περιοχή ή όχι), την ποιότητα ζωής του (αν ξαγρυπνά ή πίνει ή καπνίζει, αν καταναλώνει ποσότητες ποτών ή κοφεινης ή οτιδήποτε άλλο μπορεί να μειώσει την προσοχή και τα αντανακλαστικά του). Συνεπώς είδαμε ότι οι κύριοι παράγοντες που μπορούν να αλλάξουν τα επίπεδα επαγρύπνηση του ναυαγοσώστη είναι συνυφασμένοι με τα χαρακτηριστικά της αποστολής του, τις φυσικές περιβαλλοντικές συνθήκες του και την διαχρονική εξέλιξη της δραστηριότητάς του.

11.2 Προτάσεις

- α) Οι ΟΤΑ θα πρέπει να εξασφαλίζουν περισσότερες επαγγελματικές δυνατότητες στο επάγγελμα του ναυαγοσώστη.
- β) Ο ναυαγοσώστης θα πρέπει να γυμνάζεται συνεχώς, και να μην καθυστεράει. Να κάνει καλή ζωή, με όσο το δυνατό πιο υγιεινή διατροφή, λιγότερη κατανάλωση οινοπνευματωδών, να αποφεύγει το δυνατόν το κάπνισμα, και να κοιμάται τις νυχτερινές ώρες. Αυτά συντείνουν ώστε ο βαθμός ετοιμότητάς του και επαγρύπνησής του να είναι ο μέγιστος δυνατός.

γ) Η παρατήρηση του χώρου δράσης τους να γίνεται με όσο το δυνατόν πιο εξελιγμένα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας.

δ) Για να μπορούν να ελέγχουν αστάθμητους παράγοντες (κυρίως περιβαλλοντικούς) καλό είναι να γνωρίζουν την τοπογραφία του χώρου δράσης τους, τις περιβαλλοντικές επιδράσεις (μετεωρολογικές συνθήκες, ανέμους), οπότε χρειάζεται να είναι εφοδιασμένοι μέσα στο παρατηρητήριό τους με τα πιο σύγχρονα μέσα τεχνολογίας (ραδιοπομπούς που θα συνδέονται με τα ανάλογα λιμενικά γραφεία που έχουν γνώσεις σχετικές με τις διακυμάνσεις του καιρού).

ε) Τα παρατηρητήρια των ναυαγοσωστών θα πρέπει να έχουν επαρκή χώρο για να επιτρέπουν στον ναυαγοσώστη να στέκεται σε αυτά και να κινείται προς όλες τις κατευθύνσεις (τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα) και να μπορεί να επιθεωρεί τόσο την θαλάσσια όσο και την λουόμενη πλευρά της παραλίας.

στ) Δεν θα πρέπει να σταματάει η εκπαίδευση του ναυαγοσώστη. Αν είναι δυνατό αυτή πρέπει να εμπλουτίζεται με σεμινάρια και με τακτικές ενημερώσεις από (ακόμη και διεθνείς) υπηρεσίες που γνωρίζουν πολύ καλά το αντικείμενο, που έχουν μεγαλύτερη εμπειρία σ' αυτό.

ζ) Στα πλαίσια της ενημέρωσης ο ναυαγοσώστης θα πρέπει να είναι σε θέση να ακολουθεί όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στα θέματα του επαγγέλματός του. Ακόμη και ότι έχει να κάνει με υδάτινες δραστηριότητες, είτε σε πισίνες μεγάλων ή μικρών ξενοδοχειακών συγκροτημάτων, είτε σε θαλάσσιες περιοχές θα πρέπει ο ναυαγοσώστης να είναι πάντα ενημερωμένος παρακολουθώντας είτε δημοσιεύσεις στον έντυπο τύπο (σχετικές με αυτές τις δραστηριότητες) είτε με δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο, είτε ακόμη και με σεμινάρια που μπορεί να παρακολουθήσει ή και ακόμη να λάβει μέρος. Ένας ναυαγοσώστης που έχει χρόνια εξάσκησης του επαγγέλματος μπορεί, μέσω της εμπειρίας του, να αποτελέσει οδηγό για να ενημερώσει και να διαδώσει τις εμπειρίες του και σε άλλους ώστε να γνωρίζει ο καθένας το τι μπορεί να αντιμετωπίσει στο επάγγελμά του. Είναι σημαντικό λοιπόν, όχι μόνο να ενημερώνεται αλλά και να ενημερώνει κατά το δυνατόν.

Βιβλιογραφία

- Arnold, J. Cooper, C. L. (1998). "Understanding human behavior in the workplace". *Work Psychology*.
- Bryant, E. (2005). Lifeguard on duty. This Space Age personal monitoring device locates workers in distress. *The Journal of Occupational Health & Safety*, 74 (1): 22.
- Cabon, P., (1992). *Maintien de la vigilance et gestion du sommeil dans les systemes automatisés. Laboratory research. Application to rail and air transport. Doctoral thesis for the Universite Paris Rene Descartes (Paris V), defended on 22 May 1992.*
- DeMato, D.S., et. al. (April 2004). "Job Satisfaction of Elementary School Counselors: A New Look". *Professional School Counseling* v. 7, no. 4. Σελ. 236-245.
- Fisher D. Cynthia (2000). "Mood and Emotions while working: missing pieces of job satisfaction". *Journal of Organizational Behavior* v. 21. Σελ. 185-202.
- Fisk, A. D., Schneider, W., (1981). *Controlled and Automatic Processing During Tasks Requiring Attention: A new approach to Vigilance.* *Human Factors*, 23, pp. 737-750.
- Hackman, J. R., & Oldham, G. R. (1975). *Development of the Job Diagnostic Survey.* *Journal of Applied Psychology*, v. 60, p. 159-170.
- Hansucker, J., Jen-Gwo Chen, J., (1994). *An Examination of Fatigue and Vigilance During Lifeguard Training Activities.* In: *Advances in Industrial Ergonomics and Safety VI*, Taylors & Francis, pp. 209-212.
- Herzberg, Mausner & Snyderman, (1959). *The motivation to work.* New York: John Wiley and Sons Inc.
- Jewell, L.N. & Siegall, M (1990). *Contemporary industrial and organizational psychology.* 2nd edition.
- Locke, E. A. (1976). *The nature and the causes of job satisfaction* (στο M. D. Dunnette (Ed.)). *Handbook of Industrial and Organizational Psychology.* Chicago: Rand Mc Nally.
- McCormick, E. J. & Ilgen, D. (1985). *Industrial and Organizational Psychology.* 8th Edition. Englewood Cliffs, New Jersey.

- Mwamwenda, T. (1998). Teaching experience, job security, and job satisfaction among secondary school teachers in South Africa. *Psychological Reports*, 82, 139-142.
- Pastore, D. L. (1993). Job satisfaction and female college coaches. *The Physical Educator*, 50, 4, 216-221.
- Perkins, R., E., Hill, A. B., (1985). Cognitive and affective aspects of boredom. *British Journal of Psychology*, 76 (2), pp. 221-234.
- Pieron, H., (1979). *Vocabulaire de la Psychologie*, Paris : PUF.
- Reilly, T., Wooler, A., & Tipton, M. (2006). Occupational fitness standards for beach lifeguards. Phase 1: the physiological demands of beach lifeguarding. *Journal of the Society of Occupational Medicine* (London), Jan; 56 (1): 6-11. Epub. Nov. 7.
- Spector Paul E. (2000). *Industrial and Organizational Psychology: Research and Practice* (Second edition). New York: John Wiley and Sons, Inc. Σελ. 200.
- Vroom Victor H. (1964). *Work and Motivation*, New York: John Wiley and Sons, Inc.
- Wallace, M., and Weese, J. (1995), Leadership, Organizational Culture and Job Satisfaction in Canadian YMCA Organizations, *Journal of Sport Management*, 9, 182-193.
- Wilkinson, R., T., (1963). Interaction of noise with knowledge of results and sleep deprivation. *Journal of experimental Psychology*, 66, pp. 332-337.
- Κάντας, Α. (1997). *Οργανωτική – Βιομηχανική Ψυχολογία (Μέρος 1ο): Κίνητρα – Επαγγελματική ικανοποίηση – Ηγεσία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κουστέλιος, Α. (1996). Η επίδραση της οργανωσιακής κουλτούρας στην ικανοποίηση από την εργασία. *Ψυχολογία*, 3, 2, 60-70.
- Κουστέλιος, Α., και Κουστέλιου, Ι., (2001). Επαγγελματική ικανοποίηση και επαγγελματική εξουθένωση στην εκπαίδευση. *Ψυχολογία*, 8, 1, 30-39.
- Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (1998). *Κλινική Ψυχολογία: Διάγνωση, πρόληψη και θεραπεία των ψυχικών διαταραχών*. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- ΣΕ 406 ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΜΟΝΟ 285 ΔΙΑΣΩΣΤΕΣ * ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ, Ναυαγοσώστες και Πολιτεία... ναυαγός, Της ΝΑΤΑΣΑΣ ΜΠΕΡΗ

- ΦΕΚ 2000 (268/Β/00). Προεδρικό Διάταγμα Υπ' αριθμ. 23. Καθορισμός προϋποθέσεων χορηγήσεως άδειας ναυαγοσώστη από Λιμενικές Αρχές, (εκδ). Εθνικό Τυπογραφείο.
West Publishing Company.

Διαδίκτυο

- www.yen.gr. ΥΘΥΝΑ (2006). Στατιστικά στοιχεία πνιγμών. Υπουργείο Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας, Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά (2006).
- “Κοστούμι” στους Δήμους για τις παραλίες, Ημερομηνία Δημοσίευσης: 19 Αυγούστου 2010, Συντάκτης: Γιώργος Γκόγκος, Θεματική κατηγορία: ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Retrieved by: <http://www.imerazante.gr/koinonia/prostima-1908/>
- <http://www.lifesavers.org.uk>. The Royal Life Saving Society, (2003).
- <http://egov.yen.gr/yen.chtm?prnbr=27912>
- <http://fonirodopis.gr/press/?p=15082>
- http://kalimera-arkadia.blogspot.com/2010/06/blog-post_8332.html
(Εφημερίδα Καλημέρα Αρκαδία, Παρασκευή 18 Ιουνίου 2010)
- <http://ribandsea.com/waves/323-2010-04-27-11-47-06.html> (Rib and Sea, Τετάρτη 25 Αυγούστου 2010, περί μνημονίου πολιτικής προστασίας).
- <http://who.int>, WHO, (2005, 2006), World Health Organization.
- <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=69101> (Ναυαγοσώστες και Πολιτεία... ναυαγός, της Νατάσας Μπέρη, 2/09/2010)
- http://www.evdomi.gr/pub/starcms/repository/static/articles/ar_33755_1.asp (Εφημερίδα Εβδόμη, Νέα Καβάλα, Δευτέρα, 25 Μαΐου 2009)
- http://www.evdomi.gr/pub/starcms/repository/static/articles/ar_44349_1.asp (Εφημερίδα Εβδόμη, Νέα Καβάλα, Δευτέρα, 14 Ιουνίου 2010)
- <http://www.kykladesnews.gr/31-navagosostes-stis-Kyklades.html>
- <http://www.lifeguard.gr/>
- <http://www.newsblog.gr/?p=17491#more-17491>
- <http://www.patriis.gr/articles/60944/23527?PHPSESSID=d38d6a23eb3b6ffa44d02d8b5a2828a2> (Πατρίς, Η καθημερινή πρωινή εφημερίδα της Κρήτης).

- <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=46&ct=37&artid=64976&entDate=14042008>.
- <http://www.zougla.gr/page.ashx?pid=2&aid=138348&cid=4>.
(Ναυαγοσώστες προσλαμβάνει ο Νομός Χανίων, Δευτέρα 24 Μαΐου 2010).
- <http://www.ναυαγοσωστικησχολη.gr/index.html>
- www.enak.gr
- www.pashna.gr
- Απόφαση 45892 του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΦΕΚ Β1292 της 11/08/2010),
- Βικιπαίδεια: Διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια.
- Δήμοι Ζακύνθου- <http://www.zakynthos.org.gr>
- Ζάκυνθος: "Κοστούμι" στους Δήμους για τις παραλίες, Επειδή δεν έχουν ναυαγοσώστη. 20/8/2010 –Εφημερίδα The Best <http://www.thebest.gr/news/index/viewStory/26298>.
- Πρόγραμμα Καλλικράτης: ΦΕΚ Α87 της 07/06/2010.
- Πύλος-Pylos, Ενημέρωση με θέματα που αφορούν την Πύλο και όχι μόνο, Κυριακή 28 Ιουνίου 2009, Δήμοι Μεσσηνίας. Retrieved by: http://krylos.blogspot.com/2009/06/blog-post_28.html.
- Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Σχέδιο Καλλικράτης (<http://Kallikratis.ypes.gr/>)